

สภาพและปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

โดย

นางสาวโนมา รัตนน้อย

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สภาพและปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**CONDITIONS AND OBSTACLES IN CONDUCTING RESEARCH AND CREATIVE
WORKS OF INSTRUCTORS AT FACULTY OF DECORATIVE ARTS,
SILPAKORN UNIVERSITY**

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ สภาพและปัญหา
อุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ”
เสนอโดย นางสาวอโนมา รัตนน้อย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สันติภาพ คำสะอาด)
ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)
...../...../.....

51601347 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : งานวิจัย/งานสร้างสรรค์/คณะมัณฑนศิลป์

อโนมา รัตนน้อย : สภาพและปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของ
อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์.
97 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของ
อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของ
อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ และเสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์
กลุ่มประชากรที่เป็นข้าราชการตำแหน่งอาจารย์ และพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นบุคลากรสาย
วิชาการ (สาย ก) ในคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 10 คน, บุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการ (สาย ข, สาย ค) ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับแผนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ในส่วนของคณะ
มัณฑนศิลป์ จำนวน 4 คน, นักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ จำนวน 20 คน, ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากร
จำนวน 2 คน และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ จำนวน 4 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มา
วิเคราะห์และเขียนเป็นรายงานการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสร้าง
ข้อสรุปจากข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ขั้นตอนในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะมีลักษณะ
เหมือนกับขั้นตอนการทำงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) แหล่งทุนสำหรับการทำงาน
วิจัยมีมากทั้งจากหน่วยงานภายในสถาบันและหน่วยงานภายนอก แต่การทำงานสร้างสรรค์อาจารย์ต้องใช้
ทุนส่วนตัว 3) งานวิจัยของอาจารย์มีน้อยเพราะไม่มีความถนัดในการทำงานวิจัย โดยเฉพาะในเรื่องของ
การเขียน 4) อาจารย์เลือกทำวิจัยคนเดียว เพราะระยะเวลาที่ใช้ในการทำไม่นานและมีภาระครอบครัว 5)
อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางการบริหารจะมีเวลาสำหรับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์น้อยลง และจะเป็น
ปัญหาสำหรับการทํางานสร้างสรรค์ของอาจารย์ในสาขาวิชาที่จำเป็นต้องใช้เวลาต่อเนื่องในการ
ทำงาน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ คณะมัณฑนศิลป์ควรประกาศนโยบายสนับสนุนให้ชัดเจน
และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ควรสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการรวบรวมรายนาม
ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

51601347 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD : RESEARCH/CREATIVE WORK/FACULTY OF DECORATIVE ARTS

ANOMA RATTANANOI : CONDITIONS AND OBSTACLES IN CONDUCTING RESEARCH AND CREATIVE WORKS OF INSTRUCTORS AT FACULTY OF DECORATIVE ARTS, SILPAKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.PHITAK SIRIWONG,Ph.D., 94 pp.

The objectives of this research were to 1) Study of conducting research and creative works of instructors at Faculty of Decorative Arts 2) Study the problems and obstacles in conducting research and creative works of instructors at Faculty of Decorative Arts and find solutions. By using a qualitative research interview as an official population of the lectureship and staff in higher education institutions as academic staff in Faculty of Decorative Arts amount 10 persons, technical support personnel which is involved with research and creative plans in the Faculty of Decorative of Arts amount 4 persons, students in Faculty of Decorative Arts amount 20 persons, Silpakorn University Administrators amount 2 persons and art instructors in the line of other universities amount 4 persons . Then take the information from the interviews was analyzed and a written research report. Data analysis of qualitative data is used in the way of a conclusion from the data.

The research results

1) The steps in conducting research and creative works of art similar process in science and social science research.

2) Funding for research is a whole lot of agencies within institutions and outside agencies. However, instructors need to work creatively using private capital.

3) Instructors' research is less because there is no skill in conducting research, especially in terms of writing.

4) Instructors do research oneself because it is not very long time and family obligations.

5) Instructors with administrative positions will have less time for research and creative work. And there are many problems for the functioning of instructors in the Department who need to work continually.

The suggestion of this research is that Faculty of Decorative Arts should announce clearly a policy to support and the value chain. Moreover should also support the operation of the Board of Directors and Agencies revolved research and creative work to be effective. The lists include collecting various experts in the field. To be used as data for research and creative work.

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณาและความเอื้อเฟื้อจากหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ ศิริวงษ์ อาจารย์ ดร.ธนิษฐ์ รัตนพงศ์ภิญโญ และอาจารย์ ดร.สันติภาพ คำสะอาด ที่คอยให้คำปรึกษาในการจัดทำ ทั้งให้กำลังใจและแรงกระตุ้นในการทำงาน รวมถึงให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ จนผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยเล่มนี้ได้สำเร็จ

ขอขอบคุณพระคุณคณะมัณฑนศิลป์ หน่วยงานที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ที่ให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องของการมอบทุนพัฒนาบุคลากร และการอนุญาตให้ผู้วิจัยลาหยุดเมื่อต้องไปสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลและจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณศุภิร สุวรรณโมลี หัวหน้างานบริหารพระราชวังสนามจันทร์ ซึ่งเป็นหัวหน้างานของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อ

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักจากคณะฯ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการให้สัมภาษณ์และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และอาจารย์ผู้ให้ความอนุเคราะห์ภาพผลงานสร้างสรรค์ในส่วนของภาคผนวก รวมถึงเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่คอยให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน ทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยและอาจารย์จากสถาบันการศึกษาอื่น ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัย จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จได้

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่เป็นแรงสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนรวมถึงเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร รุ่นที่ 2 ที่ให้กำลังใจและคำแนะนำตลอดการทำงาน

สุดท้ายขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด นับตั้งแต่เข้าศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ทำงานและศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมาบัณฑิต ทั้งนี้ขอให้บุญกุศลที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จงคืนกลับสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน และหากมีข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยต้องขอภัยและขอน้อมรับผิดแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมายของศิลปะ	6
วิจิตรศิลป์.....	6
ประยุกต์ศิลป์	10
แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยทางศิลปะ	11
ความหมายของการวิจัย.....	11
ความหมายของงานวิจัย.....	11
ความหมายของการวิจัยทางศิลปะ.....	12
ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์	13
ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี	14
ความหมายของงานสร้างสรรค์	15
ทฤษฎีของวัลลัส	15
ทฤษฎีของรอสแมน	16
ทฤษฎีของออสบอน.....	16
ทฤษฎีของเทย์เลอร์	16
ทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของการ โยงสัมพันธ์	17

บทที่	หน้า
ทฤษฎีแรงจูงใจ.....	17
ความหมายของแรงจูงใจ.....	18
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์.....	18
ทฤษฎี ERG ของอัลเคอร์เฟอร์.....	19
ทฤษฎีการจูงใจ-ค้ำจุนของเฮิร์ชเบอร์ก.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
ประวัติคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	25
การประเมินคุณภาพการศึกษา.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
รูปแบบการวิจัย.....	31
การเลือกพื้นที่วิจัย.....	31
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	32
การศึกษเอกสาร.....	32
บุคคลหลักในการสัมภาษณ์.....	32
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การสัมภาษณ์.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ระยะเวลาในการศึกษา.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
ตัวผู้วิจัย.....	34
เครื่องบันทึกเสียง MP 3.....	34
กล้องถ่ายรูป.....	34
สมุดจดบันทึก/ปากกา.....	34
จรรยาบรรณของการวิจัย.....	34
4 ผลการวิจัย.....	36
สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์.....	37
เหตุผลในการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์.....	37

บทที่	หน้า
แหล่งทุนสำหรับการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์.....	42
ขั้นตอนการยื่นเรื่องเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัย.....	43
ขั้นตอนและวิธีการในการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์.....	44
จำนวนผู้ทำวิจัยและระยะเวลาในการทำงานวิจัย.....	44
กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย/งานสร้างสรรค์	45
การนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปพัฒนาต่อยอด.....	47
การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคม.....	47
การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีส่วนช่วย ในการพัฒนาด้านการทำงาน/การสอน.....	48
การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์กับการสร้างความมั่นคง ในด้านการทำงาน.....	49
สถานที่ในการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์.....	49
การขอความร่วมมือจากองค์กรภายนอกทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนและ ภาคอุตสาหกรรมในการร่วมกันทำวิจัย.....	49
ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์.....	50
การจัดสรรเวลา.....	50
สภาพเศรษฐกิจ.....	51
การเขียนรายละเอียดเพื่อขอทุนสนับสนุนทำงานวิจัย.....	52
การใช้เวลาในขั้นตอนการอนุมัติทำงานวิจัย.....	54
การประเมินผลงานสร้างสรรค์.....	55
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะระดับปริญญาตรี	59
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	60
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	71

	หน้า
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก ภาพคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	77
ภาคผนวก ข สถานที่แสดงผลงานของอาจารย์ และแหล่งค้นคว้าข้อมูล	80
ภาคผนวก ค แนวทางการสัมภาษณ์	82
ภาคผนวก ง ภาพตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์	87
ประวัติผู้วิจัย	97

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการพัฒนาประเทศให้อยู่ในฐานะที่พึ่งพาตนเองได้ สามารถเข้าไปสู่เวทีการแข่งขันในระดับนานาชาติและสร้างความยั่งยืนให้กับประเทศได้นั้น จะต้องมององค์ประกอบที่เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลายอย่าง แต่องค์ประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งคือ “การวิจัย” เพราะ “การวิจัย” เป็นการสร้างและพัฒนาความรู้ที่ทำให้มีลู่วางโดยเฉพาะ (อานนท์ บุญยะรัตเวช 2549 : 31)

การทำงานวิจัยมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและช่วยทำให้ประเทศเจริญพัฒนา เนื่องจากการทำงานวิจัยมีขั้นตอนกระบวนการในการหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อค้นหาคำตอบให้กับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยแต่ละโครงการล้วนเกิดจากความต้องการแสวงหาคำตอบเพื่อแก้ไขปัญหา นอกจากนี้การทำงานวิจัยบางเรื่องเป็นการดำเนินการเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ซึ่งรวมถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น และยังมีการทำวิจัยเชิงประยุกต์ซึ่งพัฒนาต่อยอดสิ่งที่มีอยู่ให้มีการพัฒนาก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งผลที่ได้เหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางด้านการแพทย์ อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น การทำงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ประเทศที่พัฒนาแล้วให้ความสำคัญอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากจำนวนผลงานวิจัยทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งรัฐเป็นผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุน โดยเริ่มตั้งแต่การออกนโยบายและปลูกฝังนิสัยการชอบแสวงหาความรู้ลงในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้เด็กได้กล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าที่จะลงมือปฏิบัติ ในขณะที่สังคมไทยยังมองเรื่องการทำงานวิจัยเป็นหน้าที่เฉพาะสำหรับคนเพียงบางกลุ่ม เช่น นักวิจัย นักวิชาการต่าง ๆ รวมถึงอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวควบคู่ไปกับการสอน ทั้งนี้สังคมเองก็มีความคาดหวังต่อวิชาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัยว่า จะต้องเป็นผู้ที่เพียบพร้อมทั้งด้านความรู้และความสามารถ เนื่องจากเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับเหล่าปัญญาชนของประเทศ ซึ่งปัญญาชนเหล่านี้เมื่อจบการศึกษาแล้วก็จะกลายเป็นกำลังหลักที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้อาจารย์สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์และมีความมั่นใจในการสอน อาจารย์จึงไม่สามารถปฏิเสธหน้าที่ในการทำงานวิจัยได้ เพราะถ้าหากเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นย่อมไม่ส่งผลดีต่อสังคมและประเทศ และนั่นจะกลายเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีความสำคัญต่อการ

พัฒนาประเทศ ในการหล่อหลอมทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมที่เหมาะสมต่อการทำงานภายหลังจากจบการศึกษา นอกเหนือจากพันธกิจหลักในการถ่ายทอดความรู้ มหาวิทยาลัยยังมีพันธกิจสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้พันธกิจการถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพซึ่งก็คือการทำงานวิจัย โดยผู้ที่ทำหน้าที่หลักสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทั้งสองพันธกิจก็คือ อาจารย์ นอกเหนือจากภาระงานสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักแล้ว อาจารย์ต้องปฏิบัติหน้าที่ทำงานวิจัยควบคู่ไปด้วย ซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าวนี้มีส่วนช่วยพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะทำให้อาจารย์ได้มีการพัฒนาตนเองจากการได้ค้นคว้า เรียนรู้ และทดลองปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐมีพันธกิจ/ภารกิจหลัก 6 ข้อ ซึ่งบรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2551-2554 ดังนี้ 1) พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ เพื่อเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ในวิชาชีพขั้นสูง มีสติปัญญาความคิด และความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม 2) ค้นคว้า วิจัย และสร้างสรรค์ผลงานวิจัย และผลงานด้านศิลปะเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ 3) ให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันระดับชาติ และนานาชาติ 4) สืบสาน และทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงามทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ 5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และ 6) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนพันธกิจของมหาวิทยาลัย และการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยศิลปากร 2551 : 2) เพื่อให้บรรลุผลตามพันธกิจที่ได้ตั้งไว้ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีหน่วยงานและคณะวิชาต่างๆ ร่วมดำเนินการ โดยพันธกิจข้อ 2 ที่ว่าด้วยเรื่องของการค้นคว้า วิจัย และสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและผลงานศิลปะ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการนั้น ถือว่ามีความสัมพันธ์กับหน้าที่ในการปฏิบัติงานของอาจารย์โดยตรง เพราะการทำวิจัยทำให้อาจารย์ได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจข้อดังกล่าวของมหาวิทยาลัย คณะมัณฑนศิลป์ ซึ่งเป็นคณะวิชาที่จัดตั้งขึ้นในลำดับที่ 4 ของมหาวิทยาลัย จึงได้มีการกำหนดควิสัยทัศน์ในข้อ 3 ว่า “วิจัย สร้างสรรค์ผลงาน และให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศิลปะและงานออกแบบระดับสากล” และมีพันธกิจของคณะฯ ที่สอดคล้องกันในข้อ 2 ว่า “ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัยและสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง” (มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะมัณฑนศิลป์ 2552 : 2) ซึ่งการวิจัยที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังเป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอีกด้วย การที่มหาวิทยาลัยศิลปากรต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะการประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในเป็นการพัฒนาคุณภาพ การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ คณะมัณฑนศิลป์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร จึงต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเช่นกัน ซึ่งผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2551-2552 ในองค์ประกอบที่ 4 ซึ่งว่าด้วยเรื่องการวิจัย พบว่าคณะฯ มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ แต่หากพิจารณาถึงจำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณลักษณะเข้ากับหลักเกณฑ์การประเมินกลับมีจำนวนน้อย ด้านงานวิจัยของคณะมัณฑนศิลป์ แม้ว่าจำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนทำงานวิจัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่หากตรวจนับตามจำนวนผลงานวิจัยและจำนวนอาจารย์ที่ทำวิจัย กลับพบว่าไม่ได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเท่าไรนัก ทางด้านงานสร้างสรรค์ อาจารย์ในคณะฯ มีการสร้างผลงานสร้างสรรค์มาโดยตลอด และมีอยู่เป็นจำนวนมากแต่เหตุใดงานสร้างสรรค์เหล่านั้น จึงไม่ถูกประเมินว่ามีคุณลักษณะที่ถูกต้องตามเกณฑ์ในตัวเองซึ่งที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของเกณฑ์การประเมินผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เป็นประเด็นปัญหาหนึ่งที่อาจารย์ภายในคณะฯ ประสพอยู่ เนื่องจากอาจารย์ได้ส่งผลงานสร้างสรรค์ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการประกอบการพิจารณา แต่ว่าผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าวกลับไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาด้วยเช่นกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในคณะมัณฑนศิลป์ จึงทำการศึกษาเรื่องนี้เพื่อต้องการทราบสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ ที่ส่งผลทำให้งานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีจำนวนน้อย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ และเสนอแนะแนวทางแก้ไข

ขอบเขตการวิจัย

ด้านพื้นที่

เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก การวิจัยในครั้งนี้จึงศึกษาเฉพาะอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องจากเป็นคณะที่ทำการสอนทางด้านศิลปะการตกแต่งและออกแบบ

หลากหลายสาขาวิชา คณะฯ จึงมีการจัดการเรียนการสอนทั้งสองวิทยาเขต คือ วังท่าพระและพระราชวังสนามจันทร์ ทั้งยังได้มีการหาข้อมูลเชิงลึกภาพรวมเกี่ยวกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของคณะทางด้านศิลปะจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร คลังชั้น

นอกจากนี้มีการหาข้อมูลในเชิงลึกจากอาจารย์ที่ทำการสอนทางด้านศิลปะการออกแบบในมหาวิทยาลัยอื่น ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์

ด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ห้แก้ไข้ปัญหาและอุปสรรค และหาแนวทางการเพิ่มจำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ต่อไป

ด้านประชากร

ผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นข้าราชการ ตำแหน่งอาจารย์ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นบุคลากรสายวิชาการ (สาย ก) และนักศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ (สาย ข, สาย ค) ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ในส่วนของคณะมัณฑนศิลป์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากรและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐสถาบันอื่น

ด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม 2553

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์
2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ และเสนอแนะแนวทางแก้ไข
3. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มจำนวนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของคณะมัณฑนศิลป์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หมายถึง คณะวิชาที่จัดตั้งขึ้นในลำดับที่ 4 ของมหาวิทยาลัยศิลปากร ดำเนินการเรียนการสอนสาขาด้านศิลปะการตกแต่งและออกแบบ ตั้งอยู่ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ กรุงเทพมหานคร และวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

2. งานวิจัย หมายถึง งานค้นคว้าอย่างมีระบบและมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล หลักการหรือข้อสรุปรวม ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือเพื่อการนำวิชาการนั้นไปประยุกต์ มีลักษณะเป็นเอกสารที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับธรรมชาติของสาขาวิชา

3. งานสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานศิลปะ ที่มีการศึกษา ค้นคว้า และได้มีการแสดงออก เป็นผลงานที่แสดงความก้าวหน้าทางวิชาการเสริมสร้างองค์ความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชา หรือแสดงความเป็นต้นแบบ ต้นความคิดของผลงาน หรือแสดงความสามารถในการบุกเบิกงานในสาขาวิชานั้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” ในบทนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการวิจัย อันมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความหมายของศิลปะ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยทางศิลปะ
3. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์
4. ทฤษฎีแรงจูงใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ประวัติคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
7. การประเมินคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของศิลปะ

ศิลปะ หรือ ศิลป์ (สันสกฤต: शिल्प ศิลป) โดยทั่วไปแล้ว หมายถึง การกระทำหรือขั้นตอนของการสร้างชิ้นงานศิลปะโดยมนุษย์ ศิลปะเป็นคำที่มีความหมายกว้างแต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีความหมายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ สุนทรียภาพ หรือการสร้างอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ วิจิตรศิลป์ (Fine Art) กับ ประยุกต์ศิลป์ (Applied Art)

1. วิจิตรศิลป์ (Fine Art) หรือเดิมเรียกว่า ประณีตศิลป์ ในความหมายมุ่งแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้ผลิตสร้าง โดยแสดงออกซึ่งความคิดและอารมณ์ ความรู้สึกจากการได้รับสิ่งบันดาลใจมาช่วยคลี่คลายใจคิด หรือเพียงประสบการณ์ที่น่าสนใจนำมาคลี่คลายความคิด อารมณ์ ความรู้สึก แล้วจึงแสดงออกเป็นภาพเขียนบ้าง รูปปั้นแกะสลักบ้าง ส่วนงานสถาปัตยกรรมนั้น เป็นวิจิตรศิลป์ประเภทหนึ่งที่ตอบสนองทั้งจิตใจและร่างกายไปพร้อมกัน คือ มีรูปลักษณะที่สง่างามพร้อมกันนั้นก็ใช้อยู่อาศัยได้ด้วย แต่ก็จัดอยู่ในประเภทวิจิตรศิลป์ (วิทช์ พินตันเงิน 2547 :

11)

ผู้สร้างศิลปกรรมที่เป็นวิจิตรศิลป์ ได้แก่ กวี นักดนตรี สถาปนิก จิตรกร และ ประติมากร บุคคลจำพวกเหล่านี้ เรียกว่า ศิลปิน เพราะอาศัยที่มีประสาทความรู้สึกไว มีความนึก เห็น และมีฝีมือความสามารถเป็นปัจจัยสร้างศิลปกรรมอันทำให้ผู้อื่น คือ ผู้ฟังหรือผู้ดูบังเกิด ความรู้สึกสะท้อนใจขึ้นได้ (ศิลป์ พีระศรี, อ้างถึงใน วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, บรรณาธิการ 2549 : 28)

ลักษณะงานของวิจิตรศิลป์สามารถแบ่งได้ 5 ลักษณะ คือ ทักษณศิลป์ ดุริยางคศิลป์ นาฏยศิลป์ สถาปัตยกรรม และวรรณกรรม

1.1 ทักษณศิลป์ (Visual Art) เป็นผลงานการสร้างสรรค์ทางศิลปะเพื่อสนองการรับรู้ ทางประสาทตา ประกอบด้วย จิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) ภาพพิมพ์ (Printmaking) ภาพถ่าย (Photography) งานสื่อผสม (Mixed Media) ศิลปะการจัดวาง (Installation) ศิลปะการแสดง (Performing Art) และหัตถศิลป์ เป็นต้น (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543 : 5-6)

1.1.1 จิตรกรรม หมายถึง ผลงานการสร้างสรรค์โดยการใช้เทคนิค วาดเส้น ระบายสี เพื่อให้เกิดรูปร่าง รูปทรง ซึ่งในอดีตมักมีลักษณะ เป็นงาน 2 มิติ โดยใช้กระดาษผ้าใบ พู่กัน แปรง และสี เป็นต้น แต่ปัจจุบันได้มีการพัฒนาโดยมีลักษณะทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ

สี เป็นสื่อพื้นฐานในการสร้างสรรค์ซึ่งอาจเป็นสีน้ำที่มีลักษณะโปร่งแสง ใช้ น้ำผสมระบายลงบนกระดาษ สำหรับสีฝุ่นต่างกับสีน้ำตรงที่มีลักษณะทึบแสงและอาจจะผสมกาว ระบายลงบนพื้นผิวต่าง ๆ นอกเหนือจากกระดาษ เช่น การระบายลงบนแผ่นไม้ ผ้าใบ หรือผนัง ปูน เป็นต้น สำหรับสีน้ำมันมีลักษณะคล้ายคลึงกับสีฝุ่น แต่มีความต่างคือ จะต้องผสมด้วยน้ำมัน และมีความคงทนถาวร ไม่ลบเลือนเมื่อเปียกน้ำ นอกจากนี้ยังมีสีชนิดอื่น ๆ อีก เช่น สีดินสอ สีเทียน

ลักษณะผลงานจิตรกรรมอาจจะเป็นแบบเหมือนจริง แบบนามธรรม อิมเพรสชันนิสม์ หรือเอกเพรสชันนิสม์ เป็นต้น

1.1.2 ประติมากรรม หมายถึง ผลงานศิลปกรรม 3 มิติ ที่เกิดจากการปั้น การหล่อ การแกะ การทอหรือการผสมผสานวิธีการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เป็นต้น

วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์งาน 3 มิตินั้น ขึ้นอยู่กับเทคนิค วิธีการ เช่น การปั้น นิยมใช้ดินเหนียว ขี้ผึ้ง ปูนปลาสเตอร์ หรือซีเมนต์ สำหรับวิธีการแกะสลักนิยมใช้ไม้ ปูน หินอ่อน สบู่ ส่วนวิธีการหล่อนิยมใช้ทองเหลือง ทองแดง ทองคำ หรือปูนเรซิน หรือไฟเบอร์ สำหรับในปัจจุบันผลงานประติมากรรมมีเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ มากมาย วัสดุที่ใช้ก็ไม่จำกัด หรืออาจจะกล่าวได้ว่าสามารถใช้วัสดุทุกชนิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมได้ แม้กระทั่ง น้ำแข็งหรือน้ำ เป็นต้น

ลักษณะงานประติมากรรมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ ลักษณะนูนต่ำ เป็นผลงานที่มองได้ด้านเดียว แสดงความตื้นลึกของภาพ โดยมีความสูงต่ำเพียงเล็กน้อย เช่น

เหรียญต่าง ๆ ส่วนลักษณะนูนสูงสามารถมองเห็นได้ 3 ด้าน คือด้านหน้าและด้านข้างอีก 2 ด้าน โดยมีความตื้นลึกที่แตกต่างกันมากจนเห็นได้ชัด เช่น ผลงานประติมากรรมบริเวณฐานรอบอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เป็นต้น ส่วนประติมากรรมที่เป็นรูปเคารพทางศาสนา เช่น พระพุทธรูปนั้นเรียกว่า ปฎิมากรรม

1.1.3 ภาพพิมพ์ เป็นงานศิลปะอันเกิดจากการออกแบบใช้เส้นลวดลาย สี แสงเงา รูปแบบ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ลงบนแม่พิมพ์ จากนั้นจึงถ่ายทอดจากแม่พิมพ์ไปสู่กระดาษ หรือพื้นรองรับอื่น ๆ ผลงานภาพพิมพ์จึงต่างจากผลงานจิตรกรรมซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากการแสดงออกโดยตรง ในขณะที่ผลงานภาพพิมพ์เป็นการถ่ายทอดขั้นที่สองจากแม่พิมพ์

สื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดขึ้นอยู่กับเทคนิค วิธีการ มีทั้งแม่พิมพ์กระดาษ ไม้ หิน โลหะ หรือแม่พิมพ์ธรรมชาติ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ เป็นต้น

ลักษณะแบ่งได้ตามลักษณะพื้นแม่พิมพ์ คือ การพิมพ์ผิวเรียบ การพิมพ์ร่องลึก การพิมพ์พื้นราบ และการพิมพ์ลายฉลุ

1.1.4 ภาพถ่าย มีที่มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ Photo แปลว่าแสงสว่าง และ Grapho แปลว่าเขียน รวมความแล้วจึงหมายถึงการเขียนด้วยแสงสว่าง แต่ในความหมายของวิธีการถ่ายภาพหมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดภาพถ่ายขึ้นบนวัตถุไวแสง ด้วยการทำให้วัตถุไวแสงนั้นถูกกับแสงสว่าง หรือถูกกับรังสีอัลตราไวโอเล็ต

หากเปรียบเทียบภาพถ่ายกับงานจิตรกรรม สื่อที่ใช้ในภาพจิตรกรรมก็คือแปรงพู่กัน ฝ่าใบ ในขณะที่ภาพถ่ายใช้กล้องถ่ายรูป ฟิล์ม เกล็ด เป็นต้น

ลักษณะโดยทั่วไป ภาพถ่ายอาจแยกย่อยเป็นแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้ การถ่ายภาพทิวทัศน์ การถ่ายภาพมีกรอบ การถ่ายภาพแบบจับพลันโดยผู้ถูกถ่ายไม่ทันตั้งตัว การถ่ายภาพบุคคลและวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง การถ่ายภาพสิ่งที่กำลังเคลื่อนไหวให้พร้อมด้วยโดยที่ฉากหลังยังชัดเจน การถ่ายภาพสิ่งที่เคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งบนฉากหลังที่พร้อมแล้ว ภาพถ่ายระยะใกล้ การถ่ายภาพซ้อน ภาพเงาสะท้อน การถ่ายภาพย้อนแสง

1.1.5 ผลงานสื่อผสม งานศิลปะแบบสื่อผสมเป็นงานศิลปกรรมสมัยใหม่ ที่ผสมผสานระหว่างศิลปะหลาย ๆแขนง โดยใช้วัสดุเป็นสื่อรองรับให้เป็นรูปแบบใหม่ ใช้สื่อหลายประเภทมาผสมผสานกันตามแต่เทคนิค วิธีการและความประสงค์ของศิลปิน อาจจะเป็นการนำเอาวัสดุจริงมาปะติดบนกระดาษรองรับ เหมือนภาพปะติดแล้วระบายสีเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดรูปแบบใหม่หรือเนื้อหาสาระใหม่ตามความประสงค์ของผู้สร้างสรรค์

ลักษณะของผลงานสื่อผสมเป็นการผสมผสานระหว่างงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ โดยมีวัสดุหรือกลวิธีอื่น ๆ เข้าไปผสมด้วยจนไม่อาจเรียกเป็นงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะได้ (ชาตฉัตรรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546 ข : 7-11)

นอกเหนือจากผลงาน 5 ชนิดที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ทักษะศิลป์ยังประกอบไปด้วยผลงานอื่นอีก เช่น ศิลปะการจัดวาง ศิลปะการแสดง และหัตถศิลป์

1.2 ดุริยางคศิลป์ (Music) ดนตรี คือ เสียงที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ เป็นการร้อยเรียงกลุ่มเสียงเข้าหากันอย่างมีจังหวะลีลา มีทำนองหนึ่งหรือหลายทำนองประกอบซ้อนกัน อาจเป็นรูปการขับร้องประกอบการบรรเลง หรือในรูปของการบรรเลงด้วยดนตรีล้วน ๆ

สื่อดนตรีเป็นการแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก เรื่องราว รวมถึงมโนภาพ โดยผ่านสื่อทางเสียง เช่น การบรรเลงและการขับร้อง และอาศัยการรับรู้ผ่านโสตประสาท

ลักษณะแบ่งเป็นดุริยางค์ตะวันตก เช่น การขับร้อง เครื่องสาย เครื่องเป่า ดุริยางค์ไทย เช่น ปี่พาทย์ เครื่องสายและขับร้อง/ดุริยางค์ตะวันออก เช่น อินเดีย จีน เกาหลี อินโดนีเซีย พม่า และดุริยางค์พื้นเมือง เช่น ดนตรีพื้นเมืองของชาติต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 นาฏยศิลป์ (Dance) หมายถึง การรำริ้วและการเคลื่อนไหวไปมาอย่างมีจังหวะ จะโคน ซึ่งมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประณีต เกิดเป็นการเคลื่อนไหวที่สวยงามน่าชม สื่อความหมายสู่ผู้ชมเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน อาจจะเป็นอารมณ์สะท้อนใจ เศร้าใจ สุขใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นต้น

นาฏยศิลป์ใช้ลีลาการเคลื่อนไหว (Movement) เป็นสื่อในการแสดงออกของอารมณ์ ความคิด และบอกเล่าเรื่องราว เช่น นาฏยศิลป์ไทยจะใช้ท่ารำ อันได้แก่ การใช้มือ สีหน้า แววตา และท่าทางประกอบบทร้อง เพื่อสื่อความหมายและอารมณ์ เช่น ตัวฉัน ไปมา ไม่ต้องการรัก เกลียด โกรธ ซึ่งท่าทางเหล่านี้จะสื่อความหมายระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม

ลักษณะแบ่งเป็นนาฏยศิลป์ไทย เช่น โขน ละครนอก ละครใน นาฏยศิลป์สากล เช่น โมเดิร์นแดนซ์ (Modern Dance) บัลเลต์ (Ballet) ละครใบ้ นาฏยศิลป์ตะวันออก เช่น นาฏยศิลป์จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลี และนาฏยศิลป์พื้นเมือง เช่น การละเล่นพื้นเมืองของชาติต่าง ๆ เป็นต้น

1.4 สถาปัตยกรรม (Architecture) หมายถึง สิ่งก่อสร้างซึ่งเน้นความงามหรือรูปแบบเฉพาะ ก็สามารถจัดอยู่ในงานทัศนศิลป์ได้เช่นกัน อาทิ อาคาร บ้านเรือน วัด โบสถ์ วิหาร สนามกีฬา และอนุสาวรีย์ เป็นต้น

วัสดุที่ใช้ในงานสถาปัตยกรรมมีมากมายหลายชนิด เช่น ไม้ ดิน อิฐ ปูน หิน เป็นต้น

งานสถาปัตยกรรมเป็นงานที่แสดงโครงสร้าง มีการออกแบบ สร้าง คำนวณ วัสดุ เช่น การคิดคำนวณโครงสร้างรับน้ำหนักตัวอาคาร อีกทั้งต้องอาศัยงานตกแต่งเพื่อให้สมบูรณ์ทั้งภายนอกและภายใน โดยอาศัยหลักด้านประโยชน์ใช้สอยให้สวยงาม คงทนถาวร และ วัสดุถูกต้องกับการสร้างและการตกแต่ง

1.5 วรรณกรรม (Literature) หมายถึง บทประพันธ์อันประกอบด้วยศิลปะแห่งการนิพนธ์อันประณีต และเนื้อเรื่องมีอำนาจจิตใจให้เกิดความรู้สึกรื่นเริงและอารมณ์ต่าง ๆ มิใช่เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เพียงอย่างเดียว ดังนั้น หนังสืออันเป็นตำราทางวิชาการ เช่น ตำราวิทยาศาสตร์ ตำราคณิตศาสตร์ เหล่านี้ไม่ถือว่าเป็นวรรณกรรมเพราะแต่งขึ้นจากวัตถุประสงค์ เพื่อค้นคว้ารวบรวมความรู้เป็นหมวดหมู่ ไม่ได้แต่งขึ้นโดยมุ่งเน้นถ้อยคำสละสลวย

วรรณกรรมจัดเป็นศิลปะทางมโนภาพ ผู้สร้างวรรณกรรมแสดงออกโดยใช้ตัวอักษรเป็นสื่อสัญลักษณ์

วรรณกรรมแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะร้อยแก้ว (Essay) เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น และลักษณะร้อยกรอง (Poetry) ซึ่งยังแบ่งย่อยไปตามลักษณะฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ฯลฯ เป็นต้น (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543 ข : 9-11)

2. ประยุกต์ศิลป์ (Applied Art) ในความหมายมุ่งแสดงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการใช้รู้ความสามารถออกแบบสร้างสรรค์ให้เกิดรูปลักษณะที่เด่นงาม ทันสมัย พร้อมกันนั้นก็ มีคุณภาพทนทานใช้งานได้ตรง รวดเร็ว นับตั้งแต่สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน สำนักงาน พาหนะ เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เครื่องทุ่นแรง เครื่องจักรในงานอุตสาหกรรม และสิ่งที่ต้องใช้พลังงานซึ่งนับเป็นความก้าวหน้าในเทคโนโลยี จึงมีความหมายต่อมนุษยชาติในการอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปั้นดินเผา เครื่องสุขภัณฑ์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การเผยแพร่โฆษณาด้วยภาพประกอบ อักษรและด้วยเสียง (วิทย์ พิณคันเงิน 2547 : 11-12)

ลักษณะงานประยุกต์ศิลป์ มีทั้งลักษณะสองมิติและสามมิติ แยกย่อยได้ดังนี้

2.1 มัณฑนศิลป์ (Decorative Art) เป็นศิลปะตกแต่ง เช่น การออกแบบเครื่องเรือน ตกแต่งอาคาร สถานที่ โดยวัสดุ สี รูปแบบ ให้เหมาะสมกับสถานที่ ประโยชน์ใช้สอยและจุดประสงค์ที่ใช้

2.2 อุตสาหกรรมศิลป์ (Industrial Art) เป็นงานศิลปะที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้โดยทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องตกแต่งบ้าน ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเคลือบงานโลหะ งานไม้ จักสาน งานชนิดนี้ต้องการนำหลักศิลปะมาใช้ตั้งแต่การวางรูปแบบ ออกแบบ การสร้างและประกอบขึ้นตกแต่งให้สวยงาม เหมาะกับประโยชน์ใช้สอยและอาจใช้เพื่อการพาณิชย์ โดยอาจผลิตจากเครื่องจักร เป็นต้น

2.3 พาณิชศิลป์ (Commercial Art) ศิลปะการค้า เช่น ป้ายโฆษณา การจัดตู้โชว์ จัดตกแต่งอาคารร้านค้า เป็นต้น

2.4 หัตถศิลป์ (Crafts) คืองานศิลปะที่นำไปใช้ในงานหัตถกรรม โดยใช้มือทำเป็นส่วนใหญ่ มีมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เช่น เครื่องปั้นดินเผา งานแกะสลักไม้ งานถักทอ งานหวาย รวมถึงงานช่าง 10 หมู่ของไทย

2.5 งานออกแบบ (Design) เป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ให้ลงตัวเป็นความกลมกลืน เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะเจาะจง การออกแบบลายผ้า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ งานออกแบบถูกนำไปใช้มากในงานประยุกต์ศิลป์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและให้เกิดประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นที่มาของงานประเภทกราฟิก (Graphic Art) (ชาตยธรณ์ พรุ่งโรจน์ 2546 : 12)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยทางศิลปะ

การวิจัยทางศิลปะเป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป แต่การวิจัยทางศิลปะมีลักษณะเฉพาะตัว ด้วยส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นนามธรรม ดังนั้นจึงควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางศิลปะดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการวิจัย

คำว่า “วิจัย” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Research” พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายไว้ว่า การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 1072)

พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติให้ความหมาย “วิจัย” ไว้ว่า เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้หรือข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบระเบียบ มีแบบแผน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ (สุภกิจ วงศ์วิธานนุกิจ 2550 : 237) ซึ่งผลที่ได้จากการทำวิจัยคือ งานวิจัย

2.2 ความหมายของงานวิจัย

คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้ให้ความหมาย “งานวิจัย” ไว้ว่า ผลงานทางวิชาการที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับสาขาวิชา หรือบทความทางวิชาการของอาจารย์ประจำที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีการตรวจคัดคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ทั้งวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูลสากล วารสารที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูลสากล และวารสารระดับชาติที่มีผู้ประเมินอิสระประเมินบทความก่อนได้รับการตีพิมพ์

และเทียบเท่าวารสาร เช่น สิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร รวมถึงการเสนอผลงานบางสาขาที่มีลักษณะของการนำเสนอเทียบเท่ากับการตีพิมพ์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2551 : 63)

2.3 ความหมายของการวิจัยทางศิลปะ

ในการวิจัยทางศิลปะนั้น เป็นที่ยอมรับว่าต้องมีการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องราวทางศิลปะ จินตนาการ และคุณค่าทางความงาม ความประทับใจหรือที่เรียกว่าสุนทรียะอันเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา และทุกสมัยจะมีความรู้สึกเช่นนี้ร่วมกัน แต่อาจแตกต่างกันไปในรายละเอียดและรูปแบบ โดยความรู้สึกในเรื่องความงาม ความประทับใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของผลงานศิลปะที่ถูกแสดงออกในลักษณะทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ (ศรีศักร วัลลิโภดม และคณะ 2526 : 146)

ดังนั้นศิลปะที่แสดงออกทางด้านความคิด ภูมิปัญญา อารมณ์ ความรู้สึกของผู้สร้างงานหรือศิลปินแต่ละคน โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยกลวิธีต่าง ๆ จึงนับเป็นเรื่องที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด โดยนักวิชาการทางด้านศิลปะได้กล่าวไว้ (กรดี พันธุภากร 2542 : 26)

ศิลปะเป็นเรื่องของจิตใจ วิญญาณ ซึ่งไม่อาจผูกมัดด้วยกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ มีความเสรีไม่หยุดนิ่งถาวรตายตัว เป็นได้ทั้งความจริงและความไม่จริง ความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง ความมีเหตุผลและความไม่มีเหตุ อีกทั้งผู้ทำงานศิลปะหรือนักวิชาการทางศิลปะต่าง ๆ ก็มีมโนทัศน์ของตนเองแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่จะนำเอารูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใดมาเป็นมาตรฐานวัดได้ยาก (ดำรง วงศ์อุปราช และสุรพล วิรุฬรกิจ 2526 : 225)

ศิลปะจึงเป็นเรื่องกว้างและหลากหลาย ซึ่งมีความแตกต่างกันไปทั้งรูปแบบและวิธีการ มีทั้งที่มีกระบวนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจนคล้ายกับงานวิจัย และที่ไม่เป็นระบบและขั้นตอนแน่นอน ชัดเจน ตลอดจนการที่ไม่ยอมรับระบบและขั้นตอนตามแบบแผน ฉะนั้นการวิจัยทางศิลปะจึงมีลักษณะอันยากที่สุด เพราะศิลปะเกี่ยวข้องกับเรื่องของความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จินตนาการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสาขาทางด้านทัศนศิลป์

การวิจัยทางศิลปะที่เป็นประเภททัศนศิลป์ คือ ศิลปะที่มองเห็นได้ เช่น การวาดจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ศิลปะสมัยใหม่ ศิลปะแบบประเพณี ก็เพื่อที่จะศึกษาผลงานศิลปะประเภทเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในงานศิลปะ เป็นการศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ หรือเพื่อเป็นการเผยแพร่ อนุรักษ์ ปรับปรุง การสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ ตลอดจนการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

งานสร้างสรรค์ทางศิลปะประเภททัศนศิลป์บางชิ้นเป็นงานขนาดใหญ่เกี่ยวข้องกับข้อมูล การศึกษาค้นคว้า กลวิธีมากมาย ที่ต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ แรงบันดาลใจ

ความรู้สึกนึกคิดจินตนาการจากการสัมผัสทั้งภายในและภายนอก และมีการใช้วิธีการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเข้ามาช่วยก่อนนำไปสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเป็นระบบเช่นเดียวกับงานวิจัย นับเป็นการวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ (กรณีพันธฎากร 2542 : 27)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการทำงานสร้างสรรค์เป็นการทำงานวิจัยรูปแบบหนึ่ง โดยอาจเรียกงานวิจัยประเภทนี้ว่า การวิจัยแบบสร้างสรรค์ (creative research) เป็นการวิจัยเพื่อสร้างสิ่งใหม่ หลักเกณฑ์ใหม่ ทฤษฎีใหม่ วิธีการใหม่ ๆ การค้นคว้าวิจัยประเภทนี้ ผู้วิจัยสามารถควบคุมผลงานของตนได้มากกว่าการวิจัยประเภทอื่น ๆ ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น การออกแบบเมืองในอนาคต การสร้างเครื่องร่อนแบบใหม่ การประดิษฐ์ไตเทียม การผลิตผลงานศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น การผลิตผลงานทางด้านศิลปะ เป็นงานวิจัยเช่นเดียวกับงานวิจัยประเภทอื่น ๆ เพราะการผลิตชนิดนี้เป็นงานสร้างสรรค์ซึ่งมีสาระสำคัญ ไม่แตกต่างไปจากงานผลิตทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เช่น วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งผู้ผลิตต้องรวบรวมข้อมูลในลักษณะข้อเท็จจริง แนวความคิดหรือศึกษาจากผลงานอื่น ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ขึ้นเป็นงานชิ้นหนึ่ง ตามหลักเกณฑ์การสร้างสรรค์ที่ก่อปรด้วยเหตุผลและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ในกรณีของงานด้านศิลปะประโยชน์ที่เกิดเป็นไปในด้านสุนทรียะ ส่วนการประดิษฐ์ด้านวิศวกรรมศาสตร์ประโยชน์ที่ได้คือการใช้สอยหรือใช้งาน (เย็นใจ เลหาวิช 2526 : 62-64)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยทางศิลปะ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าการสร้างสรรค์ทางศิลปะเพื่อเป็นผลงานการวิจัยนั้น เป็นปัญหาที่ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาศิลปะ เนื่องจากศิลปะเป็นเรื่องอิสระ ไม่มีขอบเขตจำกัด มีหลายประเภท รูปแบบและวิธีการ ทั้งที่มีกระบวนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบและขั้นตอนชัดเจนคล้ายกับงานวิจัย ที่ไม่ยึดติดหรือหลีกเลี่ยงระบบขั้นตอนที่แน่นอนชัดเจน และที่ไม่ยอมรับหรือต่อต้านระบบขั้นตอนตามแบบแผนการวิจัย โดยแนวคิดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาประเด็นนี้มาใช้เป็นแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้

3. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากสติปัญญาของมนุษย์เป็นพลังที่สำคัญในการเสริมสร้างและช่วยพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตและสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการทำงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่

จะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในทุกขณะที่ดำเนินการ ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจถึงรายละเอียดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์จึงควรถูกศึกษาข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

คำว่า “สร้างสรรค์” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Creative” พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายไว้ว่า สร้างให้มีให้เป็นขึ้น (มักใช้ทางนามธรรม) เช่น สร้างสรรค์ความสุขความเจริญให้แก่สังคม (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 1136)

นอกจากนี้ยังมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้หลากหลาย ดังนี้

ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดจินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์คิดค้นพบใหม่ทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความคิดในลักษณะที่คนอื่นคาดไม่ถึงหรือมองข้าม เป็นความคิดหลากหลาย คิดได้กว้างไกล เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ อาจเกิดจากการคิดผสมผสานเชื่อมโยงระหว่างความคิดใหม่ ๆ ที่แก้ปัญหาและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (อารี รังสิมันท์ 1986, อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546 ก : 6-7)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการบูรณาการประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมาเพื่อสร้างรูปแบบใหม่ ความคิดใหม่ หรือผลิตผลใหม่ที่แปลกและแตกต่างไปจากเดิม (Torrance 1972, อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546 ก : 6)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ โดยการบูรณาการความรู้และประสบการณ์ เพื่อปรับใช้กับสถานการณ์ใหม่ ปัญหาใหม่ โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของผลผลิตหรือเป็นเพียงกระบวนการหรือวิธีการ (Dravdahl 1960, อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546 ก : 5)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นจินตนาการประยุกต์ (applied imagination) หมายถึง จินตนาการที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อคลี่คลายปัญหาที่ยากที่มนุษย์ประสบอยู่ ความคิดในการจินตนาการจึงเป็นลักษณะที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นหรือการผลิตสิ่งแปลกใหม่ (Osborn 1957, อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546 ก : 4)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดริเริ่มของมนุษย์ โดยแสดงถึงความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะของสมองที่พยายามคิดให้แปลกและแตกต่างไปจากเดิม เพื่อนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ (Simpson, R.W. 1922, อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546 ก : 3)

จากความหมายของความคิดสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวไว้หลากหลายข้างต้น สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดและจินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น โดยมีการนำเอาความรู้และ

ประสบการณ์ที่มีอยู่ร่วมในกระบวนการคิดนั้นด้วย ซึ่งความคิดดังกล่าวจะเกิดขึ้นเพื่อคิดแก้ไขปัญหาหรือสร้างสิ่งใหม่ ๆ ที่แปลกไปจากเดิม

3.2 ความหมายของงานสร้างสรรค์

คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2552 ได้ให้ความหมายของงานสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานวิชาการ (ไม่จำเป็นต้องเป็นงานวิจัย) ที่มีการศึกษา ค้นคว้า หรือแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี อันเป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติและระดับชาติ หรืองานที่ได้รับสิทธิบัตรเป็นการแสดง ความก้าวหน้าทางวิชาการเสริมสร้างองค์ความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชา หรือแสดงความเป็นต้นแบบ ต้นความคิดของผลงาน หรือแสดงความสามารถในการบุกเบิกงานในสาขาวิชานั้น รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมและจิตรกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2551 : 71)

จากความหมายของงานสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เมื่อใช้อธิบายเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะจึงหมายถึง ผลงานวิชาการที่เป็นชิ้นงานศิลปะ ที่ได้มีการจัดแสดงจนเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติและระดับชาติ หรืออาจเป็นผลงานการออกแบบ ซึ่งเป็นการแสดง ให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาขาวิชา

การที่ได้ศึกษาความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ที่มีความคิดเห็นหลากหลายแตกต่างกันไปตามทัศนะของแต่ละบุคคล จึงทำให้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันไปด้วย ดังนี้

3.3 ทฤษฎีของวัลลัส (Wallas 1926, quoted in Arieti 1976 : 14-16) ผู้ที่เชื่อว่ากระบวนการสร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม (Preparation) เป็นช่วงเวลาหนึ่งระหว่างที่บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์ในงานเบื้องต้นแต่ไม่ใช่ทั้งหมด

ขั้นที่ 2 การครุ่นคิด (Incubation) หรือการบ่ม เป็นการอนุมานจากข้อเท็จจริงในระยะเวลาหนึ่งระหว่างการเตรียมความพร้อมและการเกิดประกายแนวคิด

ขั้นที่ 3 การเกิดประกายแนวคิด (Illumination or Insight) เป็นช่วงระยะเวลาที่คิดคำตอบออกหรือหาวิธีแก้ปัญหได้ในทันทีฉับพลัน โดยอาจจะอยู่ในสภาพที่ดูเหมือนว่าไม่ได้คิด ซึ่งอาจเรียกว่า ความคิด แวบ

ขั้นที่ 4 การพิสูจน์ (Verification) เป็นการตรวจสอบแนวคิดที่ทดลองซ้ำหลาย ๆ ครั้ง โดยการประเมินผลที่สำคัญของผู้ริเริ่ม เพื่อให้ได้ผลเป็นข้อสรุปและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

3.4 ทฤษฎีของรอสแมน (Rossman 1931 : 57, quoted in Arieti 1976 : 16) ผู้ที่ใช้วิธีการตรวจสอบกระบวนการสร้างสรรค์ใน 710 นักประดิษฐ์ ด้วยการให้ตอบแบบสอบถาม และขยาย 4 ขั้นตอนของทฤษฎีวัลลัสเป็น 7 ขั้นตอน ได้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสังเกตความต้องการหรือความยากลำบาก
- ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการ
- ขั้นที่ 3 การสำรวจข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมด
- ขั้นที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของวิธีแก้ทั้งหมด
- ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์วิธีแก้เพื่อหาข้อดีและข้อเสีย
- ขั้นที่ 6 การเกิดความคิดใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่
- ขั้นที่ 7 การทดลองเพื่อทดสอบวิธีแก้ที่มีแนวโน้มมากที่สุด และเลือกให้เหลือวิธีที่ดีที่สุดจากเพียงบางส่วนหรือทั้งหมดของการทดลองก่อนหน้านี้

3.5 ทฤษฎีของออสบอน (Osborn, quoted in Arieti 1976 : 16) มีการแบ่งขั้นตอนการสร้างสรรค์เป็น 7 ขั้นตอนเหมือนทฤษฎีของรอสแมน แต่ใช้คำศัพท์ที่แตกต่างไป ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การปรับตัว : เล็งไปที่ปัญหา
- ขั้นที่ 2 การเตรียมตัว : การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ : คัดเลือกเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 4 ความคิด : คิดเป็นขั้นตอนตามกระบวนการความคิด
- ขั้นที่ 5 การครุ่นคิด : เกิดประกายแนวคิด เลือกที่เห็นเด่นชัดที่สุด
- ขั้นที่ 6 การสังเคราะห์ : นำสิ่งที่เลือกแล้วมารวบรวมเข้าด้วยกัน
- ขั้นที่ 7 การประเมินผล : การตัดสินใจความคิดที่เกิด

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

3.6 ทฤษฎีของเทย์เลอร์ (Taylor, quoted in Arieti 1976 : 16) ยังคงหลักทฤษฎีของวัลลัสที่มี 4 ขั้นตอน แต่เชื่อว่าจริงแล้วความคิดสร้างสรรค์มีอยู่ 5 ขั้นตอนที่แตกต่างกัน ได้ให้ข้อคิดของทฤษฎีที่น่าสนใจว่า ผลของความคิดสร้างสรรค์ของคนนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นขั้นสูงสุดเสมอไป คือไม่จำเป็นต้องคิดค้นคว้าประดิษฐ์ของใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีผู้ใดคิดมาก่อนเลย หรือสร้างทฤษฎีที่ต้องใช้ความคิดด้านนามธรรมอย่างสูงยิ่ง แต่ความคิดสร้างสรรค์ของคนเรานั้นอาจจะเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งใน 5 ขั้น ต่อไปนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกอย่างอิสระ เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นต้นสุด เป็นสิ่งธรรมดาสามัญ คือเป็นพฤติกรรมหรือการแสดงออกของตนอย่างอิสระ ซึ่งพฤติกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องอาศัยความคิด ริเริ่ม และทักษะอย่างใด อาจเป็นเพียงการแสดงออกอย่างอิสระเท่านั้น

ขั้นที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์การผลิต ได้แก่การทดลองสร้างผลผลิตด้วยทักษะเฉพาะทาง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ เช่น การพลิกแพลงการปรุงอาหารให้อร่อยและสวยงาม เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ เป็นการคิดสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำได้แสดงความคิดใหม่ของเขาเองไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร

ขั้นที่ 4 ความคิดสร้างสรรค์ค้นนวัตกรรม เป็นความคิดใหม่ ๆ ที่มีการพัฒนา เป็นการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่ซ้ำแบบใคร แสดงให้เห็นความสามารถที่แตกต่างไปจากผู้อื่น

ขั้นที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์ขั้นปล้น การคิดสร้างสรรค์ขั้นสูงสุด อันแสดงถึงความสามารถในการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุดในการสรุปข้อความ หลักการหรือทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

3.7 ทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์ในรูปของการโยงสัมพันธ์ กล่าวว่าการคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยการสร้างแนวคิดใหม่จากการรวมสิ่งที่มีสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ซึ่งการรวมกันนี้จะต้องเกิดประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543 : 51)

จากการศึกษาทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงขั้นตอนและกระบวนการคิด ซึ่งมีรูปแบบเหมือนการทำวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ เกี่ยวข้องกับประเด็นสภาพในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นนี้มาใช้เป็นแนวคำถามในงานวิจัยนี้

4. ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจถือเป็นพลังสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมและการกระทำของมนุษย์ ที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งแรงจูงใจจะถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้ทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายใน โดยในส่วนของแรงจูงใจในการทำงานมีส่วนสำคัญ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจถึงรายละเอียดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจจึงควรศึกษาข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ความหมายของแรงจูงใจ

คำว่า “แรงจูงใจ” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Motivation” เป็นคำที่มาจากคำในภาษาละตินว่า “movere” แปลว่า “to move” การเคลื่อนที่ ได้มีผู้ให้ความหมายและคำนิยามต่าง ๆ กันดังนี้

Aamodt (2010 : 328) ได้ให้คำจำกัดความคำว่าแรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง พลังขับเคลื่อนให้พนักงานตั้งใจทำงาน

Muchinsky (2006 : 381) กล่าวว่า นักจิตวิทยาอ้างถึงคุณลักษณะหรือลักษณะนิสัยเหล่านี้เหมือนกับความทะเยอทะยาน หรือที่มีแรงบันดาลใจ

Luthans (2005 : 183) กล่าวว่า แรงจูงใจคือกระบวนการเบื้องต้นทางด้านกายภาพ หรือความขาดแคลนทางด้านกายภาพ หรือความต้องการที่กระตุ้นพฤติกรรมหรือแรงขับให้นำไปสู่ความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายหรือสิ่งกระตุ้น

Drafke and Kossen (2002 : 273) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า คือ แรงขับต่าง ๆ ภายใน หรือพลังจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่รายล้อม กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมในรูปแบบเฉพาะ

Hodgetts (1999 : 36) ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า คือ สิ่งที่ทางจิตวิทยาเรียกว่าแรงขับ ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางบุคคลให้กระทำ ไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

Dipboye, Smith, Howell (1994 : 87) กล่าวว่า นักทฤษฎีด้านความต้องการเชื่อว่ามนุษย์ถูกจูงใจด้วยความพึงพอใจเพื่อตอบสนองความต้องการในระดับที่มากหรือน้อย

Weiner (1992 : 1-2) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า คือ สาเหตุที่ทำให้มนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ คิดและมีพฤติกรรมดังที่เขากระทำอยู่

จากความหมายของแรงจูงใจที่ได้กล่าวไว้หลากหลายข้างต้น อาจสรุปได้ว่าแรงจูงใจ หมายถึง แรงขับภายในที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมหรือการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4.2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Needs Hierarchy Theory)

อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นทฤษฎีที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของเรื่องแรงจูงใจ ถูกพัฒนาโดย อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) มาสโลว์เชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการ และพฤติกรรมของมนุษย์จะเข้าไปเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ซึ่งความต้องการดังกล่าวมีอยู่ 5 ประเภทหลัก โดยเริ่มจากความต้องการในระดับต่ำสุดที่ต้องสร้างความพึงพอใจในระดับขั้นพื้นฐาน หลังจากนั้นจึงพัฒนาไปสู่ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นตามแต่ละปัจเจกบุคคลเป็นลำดับขั้นต่อไป (Maslow, quoted in Aamodt 2010 : 334) โดยลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีดังนี้

1. ความต้องการด้านกายภาพ (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของบุคคล ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการความปลอดภัยหรือด้านความมั่นคงในชีวิตของบุคคล ได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีบ้านหนึ่งบ้านอายุ
3. ความต้องการทางด้านความรัก (Love needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นชื่นชอบตน ภายหลังจากที่ได้รับการตอบสนองในลำดับสองขั้นต้นแล้ว อาจจะมีการใช้คำอื่นแทนเพื่ออธิบายความต้องการในระดับนี้ เช่น ความต้องการความสัมพันธ์ (belongingness needs) หรือความต้องการทางด้านสังคม (social needs) ซึ่งก็คือความต้องการการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคม
4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) เป็นความต้องการได้รับความนับถือ ยกย่องในความมีชื่อเสียงและเกียรติยศ เพื่อให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง
5. ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs) เป็นลำดับความต้องการสูงสุดของมนุษย์ เป็นความปรารถนาที่จะสามารถประสบความสำเร็จ เพื่อที่บรรลุความสำเร็จในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในระดับสูงสุด (Maslow, quoted in Luthans 2005 : 240-241)

4.3 ทฤษฎี ERG ของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory)

เป็นทฤษฎีซึ่งเป็นที่รู้จักกันมาก โดย คลีย์ตัน อัลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer) พัฒนามาจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Alderfer, quoted in Drafke and Kossen 2002 : 279) ซึ่งได้จัดกลุ่มความต้องการใหม่ให้เหลือเพียง 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ความต้องการเพื่อดำรงอยู่ (Existence needs) เป็นความต้องการทางด้านกายภาพของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตรอด เป็นการรวมความต้องการลำดับขั้นที่ 1-2 ของมาสโลว์
2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness needs) เป็นความต้องการความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม เช่น การเป็นที่ยอมรับ เช่นเดียวกับความต้องการลำดับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์
3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs) สัมพันธ์กับความปรารถนาที่แท้จริงของแต่ละบุคคลเพื่อการพัฒนา เป็นการรวมความต้องการลำดับขั้นที่ 4-5 ของมาสโลว์ (Alderfer, quoted in Luthans 2005 : 245)

4.4 ทฤษฎีการจูงใจ-ค้ำจุนของเฮอรัชเบอร์ก (The Motivation-Hygiene Theory)

ทฤษฎีการจูงใจ-ค้ำจุนของเฟรเดอริก เฮอรัชเบอร์ก (Frederick Herzberg) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายจากนักบริหาร ทฤษฎีของเขามีชื่อเรียกอีกหลายชื่อ เช่น motivation-maintenance theory, dual factor theory หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีองค์ประกอบคู่ (two-factor theory)

จากการศึกษาของเฮอรัชเบอร์กและคณะเพื่อนร่วมงานของเขา ในปี ค.ศ.1959 ในเมืองพิทส์เบิร์ก รัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักวิศวกรและนักบัญชีของบริษัทต่าง ๆ จำนวน 200 คน วิจัยดำเนินการใช้การสัมภาษณ์เพื่อจะหาคำตอบว่า สถานการณ์อย่างไรที่ทำให้นักวิศวกรและนักบัญชีมีความพอใจในการทำงานมากขึ้นหรือน้อยลง และถามความเห็นของตนเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้เขามีความรู้สึกที่ดีและไม่ดีต่องานของเขา และผู้สัมภาษณ์ยังให้นักวิศวกรและนักบัญชีตอบด้วยความรู้สึกพอใจและไม่พึงพอใจในงานนั้นมีผลถึงการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความเป็นอยู่ของตนหรือไม่

จากการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดีและไม่ดีของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ปัจจัยจูงใจ (motivator factors) และปัจจัยกระตุ้น (hygiene factors) ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ทัศนคติในทางบวก เพราะทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของงานโดยตรง นั่นคือความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเอง คือ เป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ ส่วนปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นภาวะแวดล้อมหรือเป็นส่วนประกอบของงาน ปัจจัยนี้อาจจะนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานได้

ผลจากการศึกษาของเฮอรัชเบอร์กสามารถแยกปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้เป็น 2 ประเภท คือ

ผลจากการศึกษาของเฮอรัชเบอร์กสามารถแยกปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ (motivate factors) มีอยู่ 5 ประการ

1.1 ความสำเร็จของงาน (achievement) หมายถึง การที่คนทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จอย่างดี เมื่องานประสบผลสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพอใจและปลาบปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ (recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหรือจากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้จะอยู่ในรูปของการยกย่อง ชมเชย หรือการยอมรับในความรู้ความสามารถ

1.3 ลักษณะของงาน (work itself) หมายถึง งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำหาย หรือเป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้โดยลำพัง

1.4 ความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานและมีอำนาจในงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (advancement) หมายถึง ได้รับเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม (Hodgetts 1999 : 44-49)

2. องค์ประกอบด้านสุขอนามัย (hygiene factors) มีทั้งหมด 11 ประการ คือ

2.1 เงินเดือน (salary) หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นที่น่าพอใจของบุคคลในหน่วยงาน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (possibility of growth) หมายถึง โอกาสที่จะได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งและได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา (interpersonal relation with subordinate) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจอันดี และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4 สถานะของอาชีพ (status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับของสังคม มีเกียรติและศักดิ์ศรี

2.5 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (interpersonal relation with superior) หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลกับผู้บังคับบัญชาที่แสดงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ความสามารถในการทำงานร่วมกัน และเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน (interpersonal relation with peers) หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลกับผู้ร่วมงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ความสามารถในการทำงานร่วมกัน และเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.7 เทคนิคการนิเทศ (supervision technical) หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน หรือความยุติธรรมในการบริหาร

2.8 นโยบายการบริหารงานของบริษัท (company policy and administration) หมายถึง การจัดการ (management) การบริหารงานขององค์กรและการติดต่อสื่อสารในองค์กร

2.9 สภาพการทำงาน (working condition) ได้แก่ สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโงมการทำงาน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์ทำงาน หรือเครื่องมือต่าง ๆ

2.10 ความเป็นอยู่ส่วนตัว (personallife) หมายถึง ความรู้สึกดีหรือไม่ดี อันเป็นผลที่ได้รับจากงานของเขา

2.11 ความมั่นคงในงาน (job security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในงาน ความยั่งยืนของอาชีพ หรือความมั่นคงขององค์กร (เซอร์ชเบอร์ค, อ้างถึงในชาญศิลาป วาสนบุญมา 2546 : 30-33)

จากการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าแรงจูงใจเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดจากความต้องการและพยายาม เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการ แรงจูงใจเกิดได้ทั้งจากสิ่งกระตุ้นจากภายในและภายนอก เกี่ยวข้องกับประเด็นแรงจูงใจการทำงาน วิจัยและงานสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาประเด็นนี้มาใช้เป็นแนวคำถามในงานวิจัยนี้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภิสรา สุวรรณชาติ และคณะ (2551 : 20-25) ศึกษาปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ซึ่งทำการศึกษาอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2549 จำนวน 41 คน เป็นการศึกษาปัญหาอุปสรรค 8 ด้าน คือ ด้านทัศนคติที่มีต่อการวิจัย ด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัย ด้านนโยบายและกฎระเบียบทางราชการ ด้านบรรยากาศการทำวิจัย ด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ด้านแหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย ด้านเวลาและการบริหารเวลา และด้านกิจกรรมส่วนตัวและแรงจูงใจ จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยเฉพาะ 3 ด้านแรกซึ่งเรียงตามลำดับความรุนแรง ปัญหาอุปสรรคด้านเวลาและการบริหารเวลาเป็นปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัยมากที่สุด โดยพบว่ามีปัญหาในเรื่องไม่มีการวางแผนทำวิจัยล่วงหน้าเป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือมีระยะเวลาการทำวิจัยอย่างจำกัด และสุดท้ายคือไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะชั่วโมงสอนมาก ปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัยด้านรองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย โดยพบว่ามีปัญหาไม่ได้รับความสะดวกในการจัดทำรูปแบบรายงานการวิจัย รองลงมาคือไม่มีเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน และสุดท้ายคือไม่ได้รับความสะดวกในการซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในงานวิจัย และปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยในด้านที่ 3 คือ ด้านบรรยากาศการทำวิจัย พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างผู้ร่วมทีมวิจัย และเห็นว่าบรรยากาศของวิทยาลัยต่างคนต่างอยู่ ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รองลงมาคือมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาและขาดผู้ช่วยทำวิจัย และปัญหาในเรื่องสุดท้ายคือไม่มีผู้เชี่ยวชาญคอยช่วยเหลือในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

วิภา แซ่เซี้ย และคณะ (2550 : 254-256) ศึกษาสถานภาพการทำวิจัยและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลหลังจบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยทำการวิจัยจากกลุ่มพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 280 คน ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการทำวิจัย 3 อันดับแรก คือ ไม่มีเวลาในการทำวิจัย รองลงมาคือการไม่สามารถหาเครื่องมือ และสุดท้ายคือการขาดการสนับสนุนจากหัวหน้าหน่วยงาน

นาฏอนงค์ สุวรรณจิตต์ (2548 : 6, 8) ศึกษาปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยบรมราชชนนี ชลบุรี โดยทำการศึกษาจากกลุ่มอาจารย์ จำนวน 46 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยครั้งนี้ ในเรื่องของการศึกษาปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ จากผลการวิจัยปัญหาอุปสรรคด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยพบว่า อาจารย์ขาดความรู้เกี่ยวกับสถิติในการทำวิจัย ปัญหาอุปสรรคด้านทัศนคติที่มีต่อการทำวิจัย 3 อันดับแรกพบว่า การทำวิจัยทำให้เครียดเหนื่อยล้ามากที่สุด รองลงมาคือทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากขึ้น และสุดท้ายคือขาดขวัญกำลังใจในการทำวิจัย

นัสที ทรัพย์บุญญิต (2546 : 45-46, 74) ศึกษาปัญหาในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 265 คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยครั้งนี้ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์ และปัญหาในการทำวิจัยของอาจารย์ จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มากที่สุด คือ งานวิจัยจะประสบผลสำเร็จได้ผู้ทำวิจัยจะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี และงานวิจัยจะสำเร็จได้จำเป็นต้องมีงบประมาณที่เพียงพอ ทางด้านปัญหาในการทำวิจัยของอาจารย์พบว่า 3 อันดับแรก คือ 1) มีภาระงานสอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิจัย

2) ขาดความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน 3) มีความยุ่งยากในขั้นตอนการขอทุน

ไสว นัยปราโมทย์ (2545 : 46, 48-49) ศึกษาสถานภาพในการทำวิจัยของอาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบน โดยทำการศึกษาจากกลุ่มอาจารย์ จำนวน 245 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ สถานภาพการทำวิจัยของอาจารย์ และศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการทำวิจัยของอาจารย์ จากผลการศึกษาด้านของสถานภาพการทำวิจัยทำให้ทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานพิเศษกับการทำวิจัยของอาจารย์ อาจารย์ที่ไม่มีงานพิเศษมีการทำวิจัยมากกว่าอาจารย์ที่มีงานพิเศษด้านปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัย ได้แก่ นโยบายของสถาบัน ครอบครัวยุคใหม่และเพื่อนร่วมงาน

การใช้งานวิจัยขอตำแหน่งทางวิชาการ และเกียรติประวัติ สำหรับด้านปัจจัยที่ขัดขวางการทำวิจัย ได้แก่ เงินทุน ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์

อัจฉรา ถาวร (2545 : 44) ศึกษาแรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยทำการศึกษาจากกลุ่มอาจารย์ จำนวน 237 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยครั้งนี้ คือการศึกษาเรื่องแรงจูงใจ ซึ่งทำการศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ 2) ด้านลักษณะงานและความรับผิดชอบ 3) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 4) ด้านการปกครองบังคับบัญชา 5) ด้านสภาพแวดล้อมการทำวิจัย ผลการวิจัยทำให้ทราบว่าแรงจูงใจในการทำวิจัย 3 ด้านซึ่งอยู่ระดับมาก ได้แก่ ด้านลักษณะงานและความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน และด้านการได้รับความยอมรับนับถือ

สุภัทรา และชัชรัตน์ ปานสุวรรณจิตร (2542 : 33-34, 37) ศึกษาปัจจัยการทำวิจัยของอาจารย์ วิทยาเขตภาคพายัพก่อนออกนอกระบบ โดยทำการศึกษาจากผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ จำนวน 287 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยนี้สามารถสรุปได้ดังนี้ คือศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทำวิจัยของอาจารย์ และแนวทางส่งเสริมการวิจัยของอาจารย์ ผลการวิจัยในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำวิจัยด้านการเห็นความสำคัญในการวิจัยของอาจารย์ พบว่าช่วยให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ รองลงมาคือช่วยให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์ 3 อันดับแรกพบว่ามีความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย เป็นภาระหน้าที่ของอาจารย์ และเพื่อเกียรติยศชื่อเสียง ด้านปัญหาการวิจัยของอาจารย์พบว่ามีภาระงานสอนและงานอื่น ๆ มากที่สุด

สุภาพ คัมภีรานนท์ (2540 : 64-72, 96-99) ศึกษาปัญหาและการแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพา ในปีงบประมาณ 2539 โดยทำการศึกษาจากกลุ่มอาจารย์ จำนวน 417 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยนี้สามารถสรุปได้ดังนี้ คือสำรวจปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์และหาแนวทางในการแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ ผลการศึกษาปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ ด้านส่วนตัวเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยจัดอบรมความรู้ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ทำวิจัยน้อยเกินไป ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับการให้เงินสนับสนุนพบว่า มหาวิทยาลัยไม่มีเงินสำรองจ่ายในโครงการวิจัย ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับแหล่งวิชาการพบว่า เอกสารอ้างอิงและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยมีไม่เพียงพอในการค้นคว้าวิจัย ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก พบว่าอาจารย์มีภาระรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมากจึงไม่มีเวลาทำงานวิจัย ในส่วนของแนวทางแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ ด้านส่วนตัวเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยพบว่า

ผู้บริหารควรมีนโยบายสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับการให้เงินทุนสนับสนุน พบว่า มหาวิทยาลัยควรตั้งงบประมาณด้านการทำวิจัยเพิ่มขึ้น ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน พบว่า มหาวิทยาลัยควรจัดเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการค้นคว้าระหว่างแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกพบว่า มหาวิทยาลัยควรจัดบริการสำหรับเอกสารงานวิจัย

ดังนั้นจากการศึกษาประเด็นปัญหาและอุปสรรคการทำวิจัย แนวคิดและทฤษฎี แรงจูงใจ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการทำวิจัย เหตุผลในการทำวิจัย และแนวทางในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยจึงได้นำเอาประเด็น แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาพิจารณาในการสร้างแนวทางสัมมนาการวิจัยในเรื่องนี้

6. ประวัติคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่มีชื่อเสียงทางด้านศิลปะ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เดิมคือ โรงเรียนประณีตศิลปกรรมสังกัดกรมศิลปากร เปิดสอนวิชาจิตรกรรมและประติมากรรมให้แก่ข้าราชการและนักเรียนในสมัยนั้นโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน โดยมีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (เดิมชื่อ Corrado Feroci) เป็นชาวอิตาลีซึ่งเดินทางมารับราชการในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนแห่งนี้ขึ้นและได้เจริญเติบโตเป็นลำดับเรื่อยมา จนกระทั่งได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากรตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2486 มีฐานะเทียบเท่ากรม โดยได้เปิดการเรียนการสอนคณะจิตรกรรมและประติมากรรมขึ้นเป็นคณะวิชาแรก (ปัจจุบันคือคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์) ในปี พ.ศ. 2498 จัดตั้งคณะสถาปัตยกรรมไทย (ซึ่งต่อมาได้รับหลักสูตรและเปลี่ยนชื่อเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์) และคณะโบราณคดี หลังจากนั้นได้จัดตั้งคณะมัณฑนศิลป์ ขึ้นในปี พ.ศ. 2499 (สาราชกิจจานุเบกษา 2538 : 4)

คณะมัณฑนศิลป์ เป็นคณะที่จัดตั้งขึ้นเป็นลำดับที่ 4 ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (มหาวิทยาลัยศิลปากร 2552 : 1) ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดการเรียนการสอนด้านสาขาวิชาการตกแต่ง (มัณฑนศิลป์) ของประเทศไทย และได้มีการพัฒนาการขยายการศึกษา จนปัจจุบันมีการผลิตหลักสูตรจำนวนทั้งสิ้น 9 หลักสูตร

7. การประเมินคุณภาพการศึกษา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551 ข : 5) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการจัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้หลักการสำคัญสามประการ คือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (Institutional Autonomy) และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ต่อมาได้มีการบรรจุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551 ข : 5) และในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ซึ่งได้ระบุสาระสำคัญ คือ การประกันคุณภาพภายในจะดำเนินการโดยบุคลากรของสถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ในปี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551 ข : 5) โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา หรือเรียกโดยย่อว่า “ค.ป.ภ.” มีหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา วางระเบียบ ออกข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ระบุในกฎกระทรวง ในประเด็นระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา/สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ใช้เป็นแนวทางในการควบคุม การตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 ด้าน ดังนี้

1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ
2. การเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา
4. การวิจัย
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. การบริหารและการจัดการ

8. การเงินและงบประมาณ

9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551

ข : 4-6)

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (องค์ประกอบที่ 4) กล่าวไว้ในหลักการว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตามทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้จุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญสามประการคือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไกตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็งโดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่น ๆ ของสถาบัน 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551 ข : 50) โดยมี ตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

1. มีการพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
2. มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
3. เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวน

อาจารย์ประจำ

4. ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ

5. ร้อยละของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง (Citation) ใน refereed journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ (เฉพาะสถานที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย)

และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2551 ของคณะมัณฑนศิลป์ ในองค์ประกอบที่ 4 ซึ่งว่าด้วยเรื่องการวิจัย พบว่า คณะฯ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.46 จาก 3.00 โดยสามารถแยกรายละเอียดผลการประเมินขององค์ประกอบที่ 4 ตามตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนด้านตัวบ่งชี้งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของคณะฯ ได้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 มีการพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ผลการดำเนินงานและผลการประเมินตนเอง ในปี พ.ศ. 2551 พบว่า คณะฯ ผ่านเกณฑ์การประเมินในตัวบ่งชี้นี้ เนื่องจากคณะฯ มีระบบบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ส่งเสริมการบูรณาการงานวิจัยกับภารกิจอื่น ๆ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์ออกแบบ ได้แก่ ฐานข้อมูลหอศิลป์การออกแบบ ศูนย์ข้อมูลศิลปะการออกแบบ นอกจากนั้นคณะฯ มีการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้เพื่อเป็นทุนอุดหนุนวิจัยแก่บุคลากร และส่งเสริมให้อาจารย์ขอทุนวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนาหรือแหล่งเงินทุนภายนอกอื่น ๆ รวมถึงมีการจัดสัมมนา อบรมให้ความรู้ด้านการเสนอโครงการวิจัยแก่ อาจารย์ บุคลากรที่มีความสนใจเป็นประจำทุกปี อีกทั้งยังมีการส่งเสริมผลงานและงานสร้างสรรค์ให้เผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ วารสารศิลปะการออกแบบ วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิชาการศิลปะการออกแบบ แต่ในขณะเดียวกันคณะฯ ไม่สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนเนื่องจากอาจารย์มีการงานสอนมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ผลการดำเนินงานและผลการประเมินตนเอง ในปี พ.ศ. 2551 พบว่า คณะฯ ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยคณะฯ ได้จัดโครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เป็นประจำทุกปี รวมถึงสนับสนุนให้นำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการและมีหอศิลป์และศิลปะการออกแบบ แต่กระนั้นผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ก็ยังมีกรณีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ได้มาตรฐานทางวิชาการศิลปะการออกแบบน้อย อีกทั้งคณะฯ ยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในระดับ 5 ที่ว่าด้วยการมีกลไกสนับสนุนการจดสิทธิบัตรการซื้อขาย ทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะถือว่าผู้ที่ทำการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ๆ เป็นเจ้าของโดยชอบธรรมอยู่แล้ว จึงไม่ได้มีการจดสิทธิบัตรดังนั้นคณะฯ จึงได้มีการประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการจดสิทธิบัตร ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัย หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมให้แก่กวีวิจัยเจ้าของผลงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ ผลการดำเนินงานและผลการประเมินตนเอง ในปี พ.ศ. 2551 พบว่า คณะฯ ได้รับเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในสถาบันเป็นจำนวนมากที่สุด โดยเป็นเงินงบรายได้ของคณะวิชา จำนวน 7,595,784 บาท และจากสถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นเงิน 644,167 บาท รวมเป็นเงิน 8,239,951 บาท ซึ่งมีอาจารย์ขอทุน 28 คน ในขณะที่เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายนอกสถาบัน คณะฯ ได้รับเงินสนับสนุนจากกระทรวงวัฒนธรรมเพียงแหล่งเดียว จำนวน 1 โครงการ เป็นเงิน 200,000 บาท มีอาจารย์รับทุน 1 คน เมื่อรวมเงินสนับสนุนทั้งจากภายในและภายนอกสถาบันเป็นเงินทั้งสิ้น 8,439,951 บาท หากพิจารณาดู

จะเห็นว่า จำนวนเงินสนับสนุนเพื่อทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่อาจารย์ขอรับเพื่อทำการวิจัย จากภายนอกนั้นยังมีน้อยมาก และจำนวนอาจารย์ที่ทำการวิจัยยังมีน้อยด้วยเช่นกันเมื่อเทียบกับ อาจารย์ประจำของคณะฯ ที่ปฏิบัติงานจริง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่อ จำนวนอาจารย์ประจำ (ปีปฏิทิน) ผลการดำเนินงานและประเมินตนเอง พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 มีงานสร้างสรรค์ที่ได้จดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.41 จากอาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานจริง 71 คน นับว่าคณะฯ มีการทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการ ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ข้อนี้ค่อนข้างน้อย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ร้อยละของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง (Citation) ในเอกสารอ้างอิง หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ (นับตามปีปฏิทินได้ทุกปี นับปี ละ 1 ครั้งในปีนั้น ๆ) ผลการดำเนินงานและประเมินตนเอง พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 คณะฯ มีบทความวิจัย 15 เรื่อง บทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงในเอกสารอ้างอิง จำนวน 5 เรื่อง และได้รับการ อ้างอิงจากแหล่งอื่น 7 เรื่อง รวมงานบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.92 ของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงต่ออาจารย์ประจำ คณะฯ มีอาจารย์ประจำทั้งหมด (ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ) 74 คน ลาศึกษาต่อ 3 คน ถึงแม้ว่าผลการประเมินตัวบ่งชี้ข้อนี้ คณะฯ จะผ่านการประเมินแต่เมื่อดูจากจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิงยังถือว่ามียังมีจำนวนน้อยมาก อีกเช่นกัน (คณะมีแผนทศศิลป์ 2552 : 82-90)

ดังนั้นความสำคัญของการทำงานวิจัยดังกล่าว เกี่ยวกับสภาพการทำงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมีนทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงมีความสำคัญยิ่งเพื่อสนับสนุน ยุทธศาสตร์ของคณะมีนทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสำคัญ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้ บูรณาการความเชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ และเพื่อการออกแบบ โดยในยุทธศาสตร์ที่ 2 มีมาตรการทั้งสิ้น 7 มาตรการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บริหารจัดการทรัพยากรทางการวิจัย เพื่อให้เกิดการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์ สาขาต่าง ๆ และพัฒนางานวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันแก้ไขปัญหาของ ชุมชน หรือสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก
2. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวิจัย
3. สร้างองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยประยุกต์ในสาขาวิชาที่ คณะฯ มีศักยภาพ และสืบทอด สนับสนุนการทำวิจัยของบุคลากรทุกระดับในคณะมีนทศศิลป์

4. พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ ด้านศิลปะและการออกแบบ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูล และสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงมีระบบการสนับสนุนและการจัดสรรผลประโยชน์จากการวิจัยและงานสร้างสรรค์

นอกจากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ใช้การประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว ผลงานดังกล่าวยังสามารถนำมาใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะพิจารณาจากผลงานวิชาการ โดยเฉพาะงานวิจัยกับประสิทธิภาพของการสอนเป็นสำคัญ โดยการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์เป็น 3 ระดับ คือ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำหรับเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา จะใช้เกณฑ์ของ ก.พ.อ. ในประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2549 ตำแหน่งยิ่งสูงมากเท่าไรต้องมีผลงานทางวิชาการมากขึ้นด้วย และการที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อมุ่งหวังให้อาจารย์ได้มีโอกาสศึกษาหาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ประกอบการสอน และสร้างผลงานวิชาการให้มีใช้อย่างแพร่หลายก่อให้เกิดความสะดวกในการค้นคว้า และยังเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้เชิงวิชาการในสาขาของตนให้ความเข้มแข็งยิ่งขึ้น อีกทั้งการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาให้สูงขึ้นได้นั้น อาจารย์จะต้องสร้างผลงานให้ปรากฏและผลงานนั้นจะต้องมีคุณภาพเหมาะสมกับตำแหน่งที่ขอเลื่อน

จากมาตรการดังกล่าวทำให้ทราบถึงความสำคัญของการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่มีผลต่อคณะฯ ในการนำเอาความรู้ที่ได้จากการวิจัยและงานสร้างสรรค์มาบูรณาการกับความรู้ในศาสตร์แขนงอื่น ๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำความรู้ที่ได้มาช่วยในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือสังคมของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก ซึ่งมหาวิทยาลัยศิลปากรได้มีการขยายพื้นที่จัดตั้งวิทยาเขตในภูมิภาคดังกล่าวถึง 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครปฐมและจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังสามารถนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มาประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้นได้อีกด้วย และเพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลมาใช้สำหรับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ อาจารย์จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์และบูรณาการในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเนื้อหาการเรียนการสอนทางด้านศิลปะที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน และการสร้างสรรค์งานที่ต้องตอบโจทย์ความต้องการตามสมัยนิยมของสังคมในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งต้องเกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้คือ

1. รูปแบบการวิจัย
2. การเลือกพื้นที่วิจัย
3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ระยะเวลาในการศึกษา
6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. จรรยาบรรณของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม และเก็บข้อมูลจากเอกสารเป็นส่วนประกอบ เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวิจัย รูปแบบการเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก เช่น อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ ในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ หลังจากการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและจัดหมวดหมู่ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

2. การเลือกพื้นที่วิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ และพระราชวังสนามจันทร์ เนื่องจากเป็นคณะที่ดำเนินการสอนด้านการออกแบบงานทางศิลปะในหลายสาขาวิชา จึงทำให้ได้เปรียบกว่าคณะอื่นที่ดำเนินการสอนทางด้านศิลปะในสถาบันเดียวกัน คือมีงานสร้างสรรค์ที่หลากหลายและทำให้มีจำนวนมากกว่า แต่ผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะกลับชี้ให้เห็นว่า จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ยังมีจำนวนน้อย จากปัญหาและข้อสงสัยดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจ “สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของ

อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” ที่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ให้เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เลือกพื้นที่มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักงานอธิการบดี ตลิ่งชัน เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย กลยุทธ์ และการสนับสนุนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของคณะ รวมถึงพื้นที่คณะทางด้านศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยได้สร้างแนวคำถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ โดยยึดปัญหาการวิจัยและวัตถุประสงค์เป็นแนวทางในการกำหนดแนวคำถามให้ครอบคลุม “สภาพและปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” หลังจากสร้างแนวคำถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว จึงได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำแนวคำถามไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

3.2 การศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยใช้การศึกษาจากเอกสาร (Documentary research) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากวารสารที่ได้ค้นคว้าจากหน่วยประกันคุณภาพการศึกษา คณะมัณฑนศิลป์, หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ และหอสมุดสาขา วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร, สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมถึงหนังสือและเอกสารอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ได้

3.3 บุคคลหลักในการสัมภาษณ์

บุคคลหลักในการสัมภาษณ์ คือ อาจารย์ในคณะมัณฑนศิลป์ จำนวน 10 คน สัมภาษณ์เพื่อให้ได้รายละเอียดข้อมูลในการตอบวัตถุประสงค์มากที่สุด เมื่อสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วแต่ละคนผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาแยกเป็นหมวดหมู่ เช่น การสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องขั้นตอนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อสะดวกต่อการสรุปข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายอื่น ๆ ต่อไป จนกว่าผลข้อมูลของการสัมภาษณ์ไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้นอีกหรือที่เรียกว่า “ถึงจุดอิ่มตัว” จึงหยุดสัมภาษณ์ ซึ่งวิธีสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้เป็นเอกลักษณ์ตามแบบวิธีเก็บข้อมูลเชิง

คุณภาพ ที่ไม่สามารถระบุจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักล่วงหน้าได้ ต่อจากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ อภิปราย และสรุปผลการวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ที่ได้เข้าชมงานแสดงผลงานคณาจารย์ประจำปี จำนวน 20 คน เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ในเรื่องประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับ การนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานของตนเอง รวมถึงแง่มุมความคิดเห็นในการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรและรองอธิการบดี (วิชาการและวิจัย) เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ในคณะทางด้านศิลปะ และการกำหนดนโยบายในการสนับสนุนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะทางด้านศิลปะ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย รวมถึงกลยุทธ์ในการดำเนินการ

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยการสัมภาษณ์มีรายละเอียดของการเก็บข้อมูล ดังนี้

4.1 การสัมภาษณ์ (Interview)

ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลุ่มลึกถึงปัญหาและอุปสรรคของการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่แท้จริงว่ามีอะไรบ้าง ผลการศึกษาที่ได้จะช่วยหาแนวทางในการเพิ่มจำนวนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งพื้นที่ภาคสนามมาถอดความจากการอัดเสียง เรียบเรียง และแยกเป็นหมวดหมู่ หากมีข้อมูลส่วนใดที่ยังบกพร่องผู้วิจัยก็ได้ทำการเก็บเพิ่มเติมตลอดเวลาในระหว่างการทำวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัย จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้เขียนเป็นรายงานการวิจัย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วน of ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจากข้อมูล วิเคราะห์ และเชื่อมโยงของข้อมูล โดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

5. ระยะเวลาในการศึกษา

เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2552 ถึงเดือนมีนาคม 2553 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ต่อจากนั้นจึงได้มีการสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเอง

6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 ตัวผู้วิจัย

เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในกระบวนการวิจัย เพราะการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ฉะนั้นผู้วิจัยต้องเตรียมความพร้อมรอบด้าน โดยเฉพาะแนวทางสัมภาษณ์เพื่อให้ได้รับคำตอบที่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งแนวทางสัมภาษณ์ในการวิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ตลอดจนงานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ โดยลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล สังกัดภาควิชา อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุราชการ ตำแหน่งทางการบริหารและตำแหน่งทางวิชาการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

6.2 เครื่องบันทึกเสียง (MP3)

บันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อช่วยผู้วิจัยเก็บข้อมูล เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถจดจำรายละเอียดข้อมูลได้ทั้งหมด และเพื่อให้สามารถเก็บรายละเอียดข้อมูลโดยไม่ตกหล่นและเป็นจริงมากที่สุด

6.3 กล้องถ่ายรูป

ถ่ายภาพสถานที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยครั้งนี้ เช่น ภาพคณะมัณฑนศิลป์ วิทยาเขตวังท่าพระและวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

6.4 สมุดจดบันทึก / ปากกา

ผู้วิจัยใช้ในการจดบันทึกรายละเอียดข้อมูลที่สำคัญในระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการเตือนความจำให้กับผู้วิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานได้รวดเร็วมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกเป็นหมวดหมู่

7. จรรยาบรรณของการวิจัย

การวิจัยทางสังคมศาสตร์ทุกชนิด เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับมนุษย์และสังคม วัฒนธรรม แม้ว่าโดยทั่วไปจะไม่มีกรกระทำโดยตรงต่อร่างกายของมนุษย์ อย่างเช่นการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ แต่ก็อาจมีผลกระทบในทางใดทางหนึ่งต่อชีวิต สังคมวัฒนธรรม หรือผลประโยชน์

ของผู้ถูกศึกษาได้ไม่น้อยไปกว่ากัน ดังนั้น จึงถือเป็นความรับผิดชอบทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ ที่นักวิจัยทางสังคมศาสตร์จะพึงระมัดระวัง ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายด้วยประการใด ๆ แก่ประชาชนและสังคมวัฒนธรรมที่ตนศึกษา ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม เรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณแม้จะไม่ใช่ประเด็นทางระเบียบวิธีโดยตรง แต่ก็เป็นเรื่องที่นักวิจัยจะต้องนำมาพิจารณาควบคู่ไปกับเรื่องระเบียบวิธี ในกระบวนการออกแบบและดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน (ชาย โพธิ์สิตา 2547 : 393)

เช่นเดียวกับการวิจัยที่เกี่ยวกับมนุษย์โดยทั่วไป การวิจัยเชิงคุณภาพที่นักวิจัยไม่ได้ดำเนินการอย่างระมัดระวังเท่าที่ควร มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนที่เป็นแหล่งข้อมูลได้มาก ความจริงอาจมากกว่าในการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบอื่นด้วยซ้ำ ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่าธรรมชาติ วิธีดำเนินการ และลักษณะข้อมูลที่ต้องการของการวิจัยเชิงคุณภาพมักจะเรียกร้องให้นักวิจัยต้องเข้าไปใกล้ชิดและได้รู้ได้เห็นเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล มากกว่าในวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบอื่น ดังนั้น ภาระรับผิดชอบทางจริยธรรม (ethical obligation) ของนักวิจัยเชิงคุณภาพจึงย่อมมีมากเป็นพิเศษ แม้ว่าความจำเป็นและระดับความรับผิดชอบในเรื่องนี้อาจจะแตกต่างกันไปบ้าง ตามวิธีการเชิงคุณภาพที่นักวิจัยเลือกใช้ในการศึกษาก็ตาม (ชาย โพธิ์สิตา 2547 : 401)

ข้อปฏิบัติทางจริยธรรมขั้นพื้นฐาน 3 ประการในการวิจัยที่เกี่ยวกับคน คือ

1. การขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล (informed consent)
2. การรักษาความลับของแหล่งข้อมูล (confidentiality)
3. การป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดกับแหล่งข้อมูลอันเนื่องมาจากการที่เขาให้ความร่วมมือในการวิจัย (consequences) (ชาย โพธิ์สิตา 2547 : 407)

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีรายละเอียดและมีความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้แสดงตนว่าเป็นใครและแจ้งเหตุผลของการทำวิจัยในเรื่องนี้เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร เป็นการขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดความไว้วางใจและให้ข้อมูลที่เป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยได้แจ้งผู้ให้ข้อมูลหลักทราบว่าจะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและแสดงภาพใบหน้า ในขั้นตอนการเขียนผลการวิจัยผู้วิจัยได้ถอดความจากการอัดเสียงตามที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ทุกถ้อยคำ โดยไม่ได้มีการตัดแปลงใดๆ ทั้งสิ้น และในส่วนของ การสรุป อภิปรายผล ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีมาประกอบการอธิบายในสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้

บทที่ 4 ผลการวิจัย

บทนี้เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนามที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่ให้ข้อมูลหลักทั้งในส่วนของอาจารย์และนักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยจากคณะมัณฑนศิลป์และสถาบันวิจัยและพัฒนา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากร และอาจารย์ทางด้านศิลปะในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ โดยผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์และตีความเพื่อประกอบการอธิบายตอบข้อปัญหาของการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นการนำเสนอในบทนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็นหัวข้อและเรียบเรียงได้ ดังนี้

1. สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- 1.1 เหตุผลในการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- 1.2 แหล่งทุนสำหรับการทำงานงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- 1.3 ขั้นตอนการยื่นเรื่องเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัย
- 1.4 ขั้นตอนและวิธีการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- 1.5 จำนวนผู้ทำวิจัยและระยะเวลาในการทำงานวิจัย
- 1.6 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- 1.7 การนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปพัฒนาต่อยอด
- 1.8 การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคม
- 1.9 การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านการทำงาน/การสอน
- 1.10 การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์กับการสร้างความมั่นคงในด้านการทำงาน
- 1.11 สถานที่ในการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์
- 1.12 การขอความร่วมมือจากองค์กรภายนอกทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมในการร่วมกันทำวิจัย

2. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- 2.1 การจัดสรรเวลา
- 2.2 สภาพเศรษฐกิจ
- 2.3 การเขียนรายละเอียดเพื่อขอทุนสนับสนุนทำงานวิจัย
- 2.4 การใช้เวลาในขั้นตอนการขออนุมัติทำงานวิจัย

2.5 การประเมินผลงานสร้างสรรค์

1. สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

1.1 เหตุผลในการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่าเหตุผลที่อาจารย์เลือกทำงานวิจัย คือ หน้าที่เป็นเหตุผลหลักสำคัญที่อาจารย์ต้องปฏิบัติควบคู่ไปกับการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ อัปสร แยมสรวล (2539 : 7-8) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีบทบาทที่สอดคล้องกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา บทบาทหนึ่งที่สำคัญคือ บทบาทนักวิจัย ในการเป็นผู้บุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ ศึกษารวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี เหตุผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย แล้วนำมาใช้ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์บางท่านที่ได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

งานวิจัยนี้ขมนั้นเป็นหน้าที่หนึ่งเลย เพราะว่าเค้าระบุไว้ในภาระงานของอาจารย์ไข่ม้อย ที่นี้เราก็ต้องเลือกทำหน้าที่ให้มันมีความสุข ก็คือเราก็ต้องเลือกทำวิจัยที่หัวข้อให้หรือว่าเนื้อหาเนี่ยมันสามารถเอามาใช้ในการเรียนการสอนของเราได้ (สุภาวี ศิรินคราภรณ์ 2553)

ซึ่งการทำงานวิจัยมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้อาจารย์ได้มีการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องของการทำงานที่ต้องมีขั้นตอนและกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ คือ ต้องมีการแสวงหาความรู้ข้อมูลต่าง ๆ มาทำการรวบรวมแล้ววิเคราะห์ จากนั้นจึงแยกแยะ สังเคราะห์สรุปสาระที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้พื้นฐาน หรืออาจนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม สอดคล้องกับ สุธี พานิชกุล (2549 : 247) ได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ที่จะตอบคำถามของปัญหาที่ความรู้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถให้ความกระจ่างได้ การวิจัยเริ่มต้นจากการทบทวนความรู้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะตั้งสมมุติฐานที่อาจจะเป็นไปได้และทดสอบสมมุติฐานนั้นว่าเป็นไปได้จริงหรือไม่ ในการทำวิจัยจะต้องมีการวางแผนตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย มีนักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์บางท่านที่ได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

คือตอนแรกเนี่ยเราก็คิดว่าเราเรียนทางด้านเนี่ยมันก็น่าจะมีผลงานทางด้านสร้างสรรค์ แต่การสร้างสรรคอย่างเดีขมันอาจจะไม่มีน้ำหนักพอที่จะแบบ ออกแบบโดยความรู้สึของตัวเองหรือเปล่า หรือว่ารู้สึกตอบสนองใครบางคนเท่านั้น แต่พอมาทำเรื่องวิจัยด้วยเนี่ยมันทำให้เราได้ข้อค้นพบที่แท้จริงมากขึ้น ไม่ใช่ออกแบบตามความรู้สึหรือความพอใจของใครบางคน เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้

ข้อค้นพบ หรือเราอาจจะรู้ทฤษฎี หรืออาจจะมีส่วนมูลฐานอะไรตั้งเอาไว้ หรือมีวัตถุประสงค์อะไร อย่างเงี้ย มันก็เป็นลำดับมา (อนุชา แฟงเพชร 2553)

นอกจากการทำงานวิจัยซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมแล้ว ข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำงานวิจัย อาจารย์สามารถนำมาประยุกต์ใช้และพัฒนาทางด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการเลือกทำงานวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่ตนสอน เพราะการเรียนการสอนทางด้านศิลปะเป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาลงมือฝึกปฏิบัติงานจริง มากกว่าการเรียนผ่านตัวหนังสือภายในห้องเรียน ดังนั้นการที่อาจารย์จะให้นักศึกษาเข้าใจและเห็นภาพก่อนสามารถไปปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง อาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีการอธิบายให้ชัดเจน และสามารถชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติได้ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

หนึ่งก็มันก็เหมือนกับพัฒนาตนเอง เอาส่วนหนึ่ง เอาส่วนจากการค้นคว้าทดลอง วิจัย ไม่ว่าจะ เป็นงานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยพวกเนี้ยมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะว่า ในการทำวิจัยหรือการทำงานสร้างสรรค์ในแต่ละครั้งเนี้ย ใ้ผลงานที่ทำมันก็จะมีความเกี่ยวข้องกับ รายวิชาที่สอน (ปณท ปลื้มชูศักดิ์ 2553)

นอกจากนั้นเหตุผลอื่นที่อาจารย์เลือกทำงานวิจัย คือ สามารถนำผลงานวิจัยมาใช้เป็น เอกสารประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการ และเกิดจากความสนใจและความชอบส่วนตัวใน รูปแบบการทำงานวิจัย ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

คืองานวิจัยเป็นอันหนึ่งที่ต้องทำเพราะว่างานวิจัยสามารถใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการได้ เหตุผล อื่นก็จะเป็นความสนใจส่วนตัวมากกว่า (อาวิน อินทร์มี 2553)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

งานวิจัยก็คือมันมี มันเป็นเรื่องที่เราอยากจะทำอะไรแล้วได้ทำ ตรงนี้เป็นส่วนหนึ่ง แล้วก็ คือ รูปแบบของงานวิจัยมันเหมือนกับมันมีข้อสรุปให้เรา คือถ้าเราทำอะไรอย่างเงี้ยมันจะมีวัตถุประสงค์ มีเป้าหมายปลายทางที่ชัดเจน ถ้าทำในรูปแบบวิจัยอาจารย์ว่ามันมีกรอบของการวัดผลได้ (รัฐไท พรเจริญ 2553)

ในการทำงานวิจัยของอาจารย์บางโครงการเป็นการทำวิจัยประยุกต์ ที่ใช้การทำงานสร้างสรรค์ซึ่งเป็นงานที่อาจารย์มีความถนัดอยู่แล้วมาทำงานร่วมกับการทำงานวิจัย กลายเป็นการทำงานวิจัยในอีกรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่า การทำงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยอาจารย์นำผลงานหรือ งานออกแบบสร้างสรรค์ที่ได้ทำไว้มารวบรวม แล้วจัดทำตามรูปแบบโครงการวิจัย ซึ่งการทำงาน

วิจัยในรูปแบบดังกล่าวเป็นการหาคำตอบที่ได้ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์ของการทำงานวิจัยนั้น ๆ เช่น อาจศึกษาถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของการสร้างสรรค์ผลงานหรือการออกแบบในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาว่าเป็นเช่นไร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาทำการปรับปรุง แล้วพัฒนาการทำงานสร้างสรรค์หรืองานออกแบบให้ดีขึ้น ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

งานที่เราอดส่วนใหญจะเป็นงานทางด้านสร้างสรรค์ ที่นี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์มันมีน้อยมาก มันก็ทำให้มีข้อจำกัดในเชิงของการทำวิจัย ที่นี้ก็เลยทำวิจัยในเชิงสร้างสรรค์ (เอกชาติ จันอุไรรัตน์ 2553)

ทางด้านเหตุผลที่อาจารย์เลือกทำงานสร้างสรรค์ คือ ความต้องการของตนเองเป็นเหตุผลหลัก เนื่องจากการทำงานสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อาจารย์สามารถเลือกทำได้อย่างอิสระเสรี ทดลองทำในสิ่งที่ตนเองอยากทำ ที่สำคัญคือไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เพราะสามารถเลือกทำเวลาใดก็ได้ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

เวลาทำงานสร้างสรรค์เนี่ยมันทำให้เราแบบไม่ต้องไปจำกัดเรื่องของเทคนิคหรือว่าเนื้อดิน ทำให้เราแบบทดลองอะไรแปลก ๆ ใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา แล้วบางอย่างเนี่ยมันเอาไปทำเป็นลักษณะอุตสาหกรรมได้ (สืบพงศ์ เผ่าไทย 2553)

ในการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์เปรียบเหมือนกับการเขียนตำราหรือหนังสือเล่มหนึ่ง ที่สามารถอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจได้ดีกว่าการพูดอธิบาย เพราะการเรียนการสอนทางด้านศิลปะมุ่งเน้นทำให้นักศึกษาได้เห็นและเข้าใจ จนนำไปสู่การลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เพราะฉะนั้นการที่อาจารย์จะสามารถอธิบายหรือนำนักศึกษาได้นั้น จึงต้องมีการลงมือปฏิบัติทดลองด้วยตนเองก่อนถึงสามารถสอนนักศึกษาได้ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

การทำงานสร้างสรรค์มันถือว่าการเขียนตำราขึ้นมาเล่มหนึ่ง การเขียนความรู้ขึ้นมาใหม่ ๆ งานชิ้นหนึ่งก็ได้ความรู้ใหม่สำหรับเรา มันก็เหมือนเป็นการสอนไปด้วยในตัว แต่มันเป็นการสอนในขณะที่เขียนตำราไปด้วยสอนไปด้วย ก็คือ สร้างสรรค์ไปด้วย สอนไปด้วย ก็มันได้หลายต่อ เพราะว่างานศิลปะเนี่ยหรืองานสร้างสรรค์เนี่ยมันเห็นได้ด้วยภาพ บางทีคำสอนเราไม่ต้องพูดอะไรมาก ยกตัวอย่างชิ้นงานขึ้นมาทำให้เห็นภาพ เราทำให้เห็นเป็นแบบอย่างหรือเป็นแบบแผนที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ ถือว่าเป็นการให้การศึกษาทางหนึ่ง และก็เป็นตำราเล่มหนึ่ง (ปรีชา ปั่นกล้า 2553)

ในขณะที่เดียวกันมีอาจารย์ที่ทำงานสร้างสรรค์เพื่อใช้ประกอบในการเขียนตำรา ซึ่งไว้ใช้ในการเรียนการสอนของภาควิชา สำหรับเหตุผลที่อาจารย์เลือกทำตำรา คือ เพื่อเป็นเอกสารประจำภาควิชาและไว้ใช้ประกอบการสอน ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

งานสร้างสรรค์จริง ๆ แล้วมันเหมือนครึ่ง ๆ เพราะเป็นงานวิจัยด้วยแล้วก็ต้องทำเอกสารประกอบตำรานั้น ก็คือเหมือนกับต้องทำงานศิลปะด้วย

เหตุผลที่เลือกทำคือหนึ่งเราควรมีตำราอยู่ในภาควิชา ซึ่งผลิตโดยคณาจารย์ในภาคเองด้วย แล้วก็ สองคือเพื่อให้นักศึกษามีคีย์ ๆ กับเป็นหนังสือประกอบการเรียนเป็นคู่มือไปเลย เราจะได้ไม่ต้องมาอธิบายในแต่ละครั้ง แล้วก็ เป็นคู่มือประกอบ คือหนังสือในลักษณะนี้เป็นคีย์ ๆ หนังสือที่เป็นเทคนิค เพราะฉะนั้นมันควรจะเป็นลักษณะที่เป็นตำรา ซึ่งจะได้บอกเทคนิคเลขหนึ่งสองสามสี่ได้แล้วก็วิศวะ แล้วก็อุปกรณ์ที่จะใช้หรือว่ามีเคมีที่จะใช้ เพราะฉะนั้นถ้ามันเป็นตำรามันเรคคอร์ดไปได้เลย ใช่มั้ยคะ เพราะฉะนั้นไม่ต้องไปตั้งสี่ห้าอันนะ แล้วมันเป็นเรื่องของกรุปทิมพัสกรีน มันก็จะต้องมีกรุปชั่งตวงวัด ซึ่งมันก็จะได้ออกไปชัดเจน ไม่ต้องเป็นซีทแจก ให้ตำราก็ให้ไปทีเดียวเลย แล้วก็สามก็เพื่อจะได้เป็นขอตำแหน่งทางวิชาการในระดับรองศาสตราจารย์ (นำฝน ไล่ศัตรูไกล 2553)

นอกจากนั้นการทำงานสร้างสรรค์ยังเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่อาจารย์ทางด้านศิลปะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ด้วยเหตุที่ว่าคุณลักษณะเฉพาะของทำงานทางด้านศิลปะ คือ เป็นนักปฏิบัติ ไม่ใช่แค่คิดหรือนักเขียนเหมือนเช่นอาชีพอื่น จากการทำหน้าที่ที่ต้องทำงานปฏิบัติ ดังนั้นการสร้างผลงานศิลปะ จึงต้องมีการฝึกปฏิบัติ ทดลอง และทำงานอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการพัฒนาและมีความชำนาญ โดยงานศิลปะที่มีคุณค่าและมีความหมายก็คือ งานที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์งานศิลปะในชิ้นนั้น ๆ ดังนั้นการที่จะค้นพบแนวทางในการทำงานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง อาจารย์จึงต้องมีการทดลอง ฝึกปฏิบัติและลงมือทำซ้ำ ๆ ซึ่งการทำงานดังกล่าวทำให้อาจารย์ได้ค้นพบองค์ความรู้หรือเทคนิคใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา จนนำไปสู่รูปแบบงานที่ตนพึงพอใจ และเป้าหมายหรือความฝันที่สำคัญประการหนึ่งที่ผู้ทำงานทางด้านศิลปะต้องการคือ การได้แสดงผลงานของตนให้เป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้เจตนาธรรมดังกล่าวสำเร็จและเป็นจริง จึงทำให้อาจารย์ต้องทำงานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาฝีมือของตนเองอยู่ตลอดเวลา ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

งานสร้างสรรค์มันก็คือธรรมชาติของวิชาชีพการออกแบบเครื่องประดับอยู่แล้ว แล้วก็เหมือนกับเป็นธรรมชาติของวิชาที่เราเรียนมาตั้งแต่แรก ที่นี่ก็เลยต้องการทำควบคู่กัน เพราะว่างานสร้างสรรค์บางครั้งมันอาจจะไม่ต้องการข้อมูลเอกสารบางอย่างที่เข้าระบบแบบวิจัย แต่มันอาจจะ

ต้องการข้อมูลหรือเนื้อหาที่กลายเป็นผลงาน 3 มิติหรือผลงานทดลอง ซึ่งมันก็แตกต่างกันแต่อย่างน้อยถ้าทำทั้งสองอันเนี่ยมันก็จะส่งเสริมวิชาชีพ (สุภาวี ศิรินคราภรณ์ 2553)

ที่ทำเพราะว่ามัน อันหนึ่งมันเหมือนกับเป็นสายงานด้วย และเหมือนกับมันต้องมีความเคลื่อนไหวทางการทำงานแสดงต่อเนื่อง คือถ้าไม่ทำมันก็เหมือนอยู่นิ่ง มันก็ต้องทำ (สืบพงศ์ เผ่าไทย 2553)

ในการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์นอกเหนือไปจากการนำมาใช้ในการสอนหรือเพื่อพัฒนาฝีมือของตนเองแล้ว ผลงานสร้างสรรค์ยังเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นให้ผู้ที่ได้รับชมได้เข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานทางด้านศิลปะ ว่าแท้จริงแล้วการทำงานทางด้านศิลปะ ไม่ใช่เป็นเพียงการทำงานเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงามหรือใจเท่านั้น แต่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตประจำวันที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คนทั่วไปมักไม่รู้ถึงที่มาและมองดูเป็นเรื่องธรรมดา แต่กว่าจะได้รูปแบบที่ออกมาดังที่ได้นั้น ต้องผ่านขั้นตอน กระบวนการออกแบบ ทดลองครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่แบบมัลติทัช (touchscreen) ที่มีการออกแบบรูปทรงและลักษณะการใช้งานเปลี่ยนไปจากโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเดิม ซึ่งกว่าจะได้รูปแบบดังกล่าววางจำหน่ายให้กับผู้บริโภคได้ชิ้นนั้น ต้องผ่านการทำงานทางด้านศิลปะและการออกแบบแทบทั้งสิ้น ดังนั้นการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์จึงเป็นการเปิดมุมมองให้คนทั่วไปได้เข้าใจว่า แท้ที่จริงแล้วการทำงานศิลปะสามารถทำอะไรได้หลายอย่าง ไม่ใช่แค่เพียงเรื่องความสวยงามหรือสิ่งนามธรรม ที่หลายคนไม่อาจเข้าใจหรือเข้าถึงได้

โดยการทำงานสร้างสรรค์ดังกล่าวส่วนใหญ่มักจะเป็นงานทางด้านกราฟิก ออกแบบ ที่อาจมีการว่าจ้างผ่านทางคณะฯ และคณะฯ ส่งเรื่องต่อไปให้อาจารย์ในภาควิชาที่เกี่ยวข้องดำเนินการออกแบบต่อ หรืออาจเป็นงานที่อาจารย์รับทำแบบส่วนตัวซึ่งเป็นงานจ้างจากภายนอก แล้วอาจารย์นำงานจ้างดังกล่าวส่งเรื่องผ่านไปที่คณะฯ เพื่อทำให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกต่าง ๆ เหล่านั้นทราบว่าคณะมีการเรียนการสอนทางด้านอะไร สามารถทำงานในรูปแบบใดได้บ้าง ซึ่งทำให้เกิดผลดีต่อการทำให้คณะเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับนักเรียนที่มีความสนใจทางด้านศิลปะและการออกแบบ อีกทั้งยังทำให้นักศึกษาที่จบจากคณะมีความมั่นใจว่าสามารถนำความรู้ที่มีไปประกอบอาชีพได้ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

มีส่วนหนึ่งที่แบบที่เราเข้าไปทำในฐานะของคนทำงานของที่เนี่ย หมายถึงว่าเป็นอาจารย์ที่ที่ถูกม็อบ แล้วก็ตอนที่ทำเนี่ย ตอนที่ทำงานก็พยามหาหลักโลกเนี่ย เราก็อยากจะแสดงให้เห็นว่า

ศักยภาพพื้นฐานของภาควิชาของเราเนี่ยที่นี้ทำอะไร ให้รู้ว่าเรารองรับหรือว่าเราดูแลงานได้ถึงสเกลระดับไหน เพราะบางทีเค้าไม่เข้าใจเค้าก็ให้งานเรามาแค่เป็นออกแบบตกแต่งธรรมดาอะไรอย่างเงี้ย (โชติวัฒน์ ปุณโณปถัมภ์ 2553)

ในขณะที่เดียวกันการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์บางสาขาวิชา จำเป็นต้องสร้างสรรค์งานโดยมีเงื่อนไขเข้ามากำหนด ซึ่งงานสร้างสรรค์ประเภทนี้อาจเป็นงานประจำที่อาจารย์ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น งานออกแบบปกหนังสือ ออกแบบโลโก้ เป็นต้น และนอกจากนั้นก็มีการร้องขอจากหน่วยงานภายนอกผ่านทางคณะฯ ให้ช่วยออกแบบ ซึ่งการที่มีเงื่อนไขเข้ามากำหนดนั้นก็กลับเป็นผลดีและสร้างความท้าทายให้กับอาจารย์ในการออกแบบ เพราะหากไม่มีเงื่อนไขเหล่านี้เข้ามาตีกรอบ การคิดหารูปแบบและแนวทางเพื่อตอบโจทย์ในสิ่งที่ต้องการสื่อสารให้เข้าใจหรือต้องการนำเสนออีกก็ทำได้ยาก ดังนั้นงานสร้างสรรค์ในสาขาวิชาเหล่านี้จึงเป็นงานจ้ำจุกมากกว่างานที่เกิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งได้แก่ สาขาวิชาออกแบบตกแต่งภายใน สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ และสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

งานสร้างสรรค์เนี่ยมันไม่ได้เลือกทำ คือมันมีมาให้ทำเรื่อย ๆ อยู่แล้ว คือ เลือกไม่ได้มันต้องทำ เช่นว่า งานของคณะฯ หรืออะไรอย่างเงี้ย หรือว่างาน สมมติงานแสดงคอนเสิร์ตประจำปีซึ่งเป็นงานสร้างสรรค์อะไรเงี้ย เหมือน ๆ มันเป็นเรื่องที่เราต้องทำ นอกจากทำตามหน้าที่ที่มันต้องทำแล้ว งานสร้างสรรค์มันก็เออเราก็ได้ทำอะไรใหม่ ๆ โดยเฉพาะงานประจำป๊ออย่างเงี้ย มันก็เป็นงานนิ่งที่เปิดโอกาสให้เราได้ทำอะไรก็ได้อย่างที่เรอยากทำ แต่ถ้านงานสร้างสรรค์อื่น ๆ เนี่ยมันก็จะมาตามอย่าง เช่นว่ามีโจทย์มาว่าเดี๋ยวต้องทำหนังสือนะ ต้องทำโปสเตอร์ ทำอะไรอย่างเงี้ย หรืองานโลโก้ หรืออะไรอย่างเงี้ยก็มา เราก็จะมีโจทย์ที่เราไม่สามารถทำตามใจตัวเองได้ แต่อย่างงานสร้างสรรค์คุณอาจารย์เนี่ย เราทำอะไรก็ได้ตามที่ใจเราอยากจะทำ (อาวิน อินทร์นีย์ 2553)

1.2 แหล่งทุนสำหรับการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่าแหล่งทุนสนับสนุนการทำงานวิจัยมีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งจากภายในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย โดยทุนสนับสนุนการทำงานวิจัยจากภายในมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ได้รับมากที่สุด คือ ทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัยจากคณะฯ ไม่มี แต่มีทุนสนับสนุนพัฒนาบุคลากร เพื่อขอตำแหน่งรองศาสตราจารย์ที่คณะฯ ได้มีการจัดสรรให้แต่ละภาควิชา ๆ ละ 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) โดยเป็นทุนที่อาจารย์สามารถขอเพื่อใช้ในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หรือเป็น

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ สำหรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัยจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นของหน่วยงานราชการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นต้น

สำหรับแหล่งทุนสนับสนุนการทำงานสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่แล้วเป็นทุนส่วนตัวของอาจารย์เอง เนื่องจากมีความสะดวกและคล่องตัวในการทำงาน ทุนตนเองไม่มีข้อผูกมัดหรือเงื่อนไขใดมากำหนดหรือตีกรอบในการทำงาน ที่สำคัญคือสามารถทำในเวลาใดก็ได้ แต่ก็มีทุนสนับสนุนการทำงานสร้างสรรค์อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นกรให้ทุนในรูปแบบของงานจ้างหรืองานให้ช่วย โดยมีกรร้องขอผ่านทางคณะฯ ซึ่งส่วนใหญ่ทุนดังกล่าวนี้เป็นงานสร้างสรรค์เชิงออกแบบที่มีเงื่อนไข ข้อกำหนด หรือขอบเขตในการสร้างงาน แต่กลับเป็นความท้าทายสำหรับอาจารย์ในการคิดหาแนวทางและรูปแบบในการออกแบบ เพื่อตอบสนองในสิ่งที่ผู้รับต้องการหรือสามารถเข้าใจได้ โดยสาขาวิชาที่ได้รับทุนสร้างสรรค์ในรูปแบบดังกล่าวมากที่สุด คือ สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์

ถึงแม้ว่าการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นทุนส่วนตัวของตนเอง แต่อาจารย์ก็ได้รับการสนับสนุนทางอ้อมจากภาควิชาที่อาจารย์สังกัดอยู่ เช่น การใช้พื้นที่หรือโรงปฏิบัติงาน เป็นต้น ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ที่จริงไม่ได้ทุนแต่เวลาที่เรารู้ได้ใช้ตาของภาควิชา มันก็เหมือนกับได้ทุนโดยที่เราไม่ต้องออกค่าซื้อเพลิง

และก็เจ้าหน้าที่มีส่วนช่วยมาก อย่างคนที่เตรียมดินอะไรอย่างเงี้ย บางทีเราไม่มีเวลาที่จะเตรียม เราก็ให้เจ้าหน้าที่ช่วยเตรียมดินมาให้เราก็ป็นอย่างเดียว บางทียกเข้าเตาไม่ไหวก็ให้เจ้าหน้าที่ช่วยยก เจ้าหน้าที่ของภาควิชาที่มีผลมีส่วนช่วยมาก (สืบพงศ์ เผ่าไทย 2553)

ผลงานวิจัยนศึกษา ระดับปริญญาตรี

1.3 ขั้นตอนการยื่นเรื่องเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัย

ปัจจุบันขั้นตอนการยื่นเรื่องเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัยจากหน่วยงานภายในสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมที่ขึ้นผ่านเป็นเอกสาร แต่ปัจจุบันดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งสร้างความสะดวกให้กับอาจารย์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยประหยัดทรัพยากรและลดระยะเวลาการดำเนินการ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ขั้นตอนก็คงปกติ อย่างเช่นเราดูประกาศใช้มัยแล้วก็ได้ กรอกแบบฟอร์มไปส่วนใหญ่เดี๋ยวนี้เค้าจะให้กรอกแบบฟอร์มกับแพทเทิร์นออนไลน์ เมื่อก่อนนี่จะต้องส่งใบสมัครเป็นชุด ๆ ไปใว้อย่างเงี้ย แล้วก็ตอบมากันเป็นระยะ แต่ว่าพอตั้งแต่มัยระบบออนไลน์เนี่ยก็คือเราก้เข้าไปกรอกเลย แล้วก็สามารถที่จะเอาจดหมายรับรอง หรือว่าชีวิ อะไรต่าง ๆ หรือว่าโครงการใส่แอทแทคไฟล์เข้าไปในกล่องของเราในออนไลน์อันนั้นได้ ทีนี้ทุกคนก็จะเข้าตรงนั้นได้หมด แม้ว่าจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่เค้ารับวิจัย หรือว่าแม้แต่คนที่เค้าสนใจงานวิจัยด้วย เค้าก็จะสามารถที่จะเข้าไปในชื่อเรา แล้วก็ดูรายละเอียดของเราได้เลย มันก็เหมือนกับเข้าถึง การเข้าถึงข้อมูลดีขึ้น (สุภาวี ศิรินคราภรณ์ 2553)

1.4 ขั้นตอนและวิธีการในการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่าขั้นตอนและวิธีการในการทำงานวิจัยมีลักษณะเหมือนกับการทำงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่มีความแตกต่างกันตรงการประเมินผลและผลที่ได้มาสำหรับการทำงานวิจัยหรือว่าทางด้านศิลปะก็คือ ชิ้นงานทางด้านศิลปะหรืองานการออกแบบ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กระบวนการมันมีความซับซ้อนที่ไม่เหมือนกันแต่ถ้าในกระบวนการวิธีเหมือนกัน ก็คือว่ามันจะต้องมีการเก็บข้อมูลใช้มัย ก็คือทุกโครงการพอเรารู้ว่าเราจะทำอะไร เราก้ต้องหาประเด็นที่เราต้องการจะรู้ รู้คำตอบเรื่องอะไรในคำถาม คำถามจากหัวข้อของเราก่อน แล้วพอเราอยากรู้คำตอบเรื่องอะไรเราก้กลับมาดูว่าในคำตอบที่เราต้องการอันนั้นเนี่ย มันควรจะมัยประเด็นอะไรบ้าง จากประเด็นอันนั้นเนี่ยสมมติว่าเรามี 10 ประเด็น เราก้ต้องมาเรียงว่าประเด็นอันไหนประเด็นหลัก ประเด็นรอง ซึ่งทางศิลปะก็จะทำแบบนี้เหมือนกัน ก็คือต้องมีหาประเด็นออกมา ทีนี้ประเด็นหลัก ประเด็นรอง จากประเด็นนี้เราก้ต้องไปหาสถานภาพความรู้ ก็คือการหาวิวิ ลิทเทอร์เรเจอร์ของแต่ละประเด็นว่าในประเด็นที่เราสงสัยเนี่ยเคยมีใครทำงานวิจัย หรือว่าใคร อย่างถ้าเป็นงานศิลปะคือใคร เคยมีการนำเสนอเรื่องแบบนี้ สมมติเราบอกความรู้สึกเกี่ยวกับ งานศิลปะนะ ความรู้สึกเกี่ยวกับ ความอ่อนหวานอย่างเงี้ย เค้ามีการนำเสนอเรื่องความอ่อนหวานเนี่ยมันมีอะไรบ้าง คืองานศิลปะเนี่ย คำตอบมันคือนามธรรมใช้มัย ถ้าเป็นสังคมศาสตร์มันคือรูปธรรม (มาลินี วิกิรานต์ 2553)

1.5 จำนวนผู้ทำวิจัยและระยะเวลาในการทำงานวิจัย

จากการศึกษาพบว่าจำนวนผู้ทำวิจัยในแต่ละโครงการจะเกี่ยวข้องถึงระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานวิจัยด้วยเช่นกัน ซึ่งพบว่าการทำงานวิจัยของอาจารย์ที่ทำคนเดียวตามเกณฑ์ที่กำหนด มีระยะเวลาให้ 1 ปี แต่ส่วนมากมักทำไม่เสร็จ จึงได้มีการขอยื่นเรื่องเพื่อขยายเวลาในการทำต่อไป โดยเหตุผลส่วนใหญ่ที่อาจารย์เลือกทำงานวิจัยคนเดียวเวลานั้น เนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานไม่นานอีกทั้งมีการะครอบคร้ว ซึ่งการเลือกทำงานวิจัยคนเดียวมีความสะดวกในการทำงาน มี

อิสระในการคิด สามารถทำและกล้าทดลองในสิ่งใหม่ๆ ตามที่ตนเองต้องการได้ หากแต่ประสบปัญหาที่ต้องดำเนินการทุกขั้นตอนด้วยตนเองทั้งหมด จึงทำให้ใช้เวลามากกับการดำเนินการ ซึ่งเวลาดังกล่าวควรใช้กับการค้นคว้าวิจัย ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ทำเป็นทีมมันดีมากอยู่แล้วละ แต่ด้วยอันนี้จะเป็นเหตุผลส่วนตัว เพราะว่าเรามีลูกหรือว่าเรามีเวลาจำกัดไรเงี้ย เรารู้สึกว่าจะไปทำคนอื่นเค้าเป็นภาระมากกว่า ก็เลยพยายามที่จะหาเองคนเดียว และก็ของบน้อย ๆ ที่เราแบบแฮนด์เดิ้ลได้บริหารจัดการได้อย่างเงี้ย (สุภาวี ศิรินคราภรณ์ 2553)

สำหรับการทำงานวิจัยที่ทำร่วมกันหลายคนใช้เวลาในการทำงานมากกว่า 1 ปีขึ้นไป ซึ่งพบว่าถ้าหากอาจารย์เป็นผู้ร่วมทำวิจัยจะใช้เวลาในการทำงานไม่นาน เนื่องจากทำเฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบเท่านั้น แต่ถ้าอาจารย์ที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการวิจัย มักประสบปัญหาในเรื่องของเวลา เนื่องจากอาจารย์มีภาระหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนด้วย เช่น งานบริหาร เป็นต้น ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

มันไม่มีปัญหากับผู้ร่วมวิจัยนะ แต่มีปัญหาเรื่องของตัวเองมากกว่า เนื่องจากว่าเราก็คืออย่างที่พูดไปมีทั้งตำแหน่งการบริหาร ตำแหน่งการสอน ภาระการสอนทั้ง ป.ตรี ป.โท อะไรอย่างงี้มากกว่า สำหรับทีมงานคิดว่าไม่ เพราะว่าเนื่องจากเราเป็นหัวหน้าโครงการ เรามีการประชุม แล้วเราแบบมีแนวทาง มีเป้าหมายที่ชัดเจน จะมีปัญหาก็คือเรื่องของเวลา (อนุชา แพ่งเกษร 2553)

1.6 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย คือ กลุ่มที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการทำงานวิจัยนั้น ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มคนวงกว้าง เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังงานวิจัยส่วนใหญ่ของคณะฯ ที่ได้จัดทำไปเป็นการออกแบบเพื่อให้สามารถนำไปใช้งานได้จริง เช่น การออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ขนมหวานให้กับผู้ประกอบการทำขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา เป็นต้น ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ดูโยงมาจากยุทธศาสตร์นโยบายของรัฐ อย่างปีเนี่ยสภาพปัญหาของผู้สูงอายุค่อนข้างเป็นเรื่องที่เร่งด่วน เป็นเรื่องที่จะต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษเนื่องจากว่า เราจะมีสังคมผู้สูงอายุอีกเยอะในป็นห้าปีสองปีถึงห้าปีเนี่ยก็จะมีสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งรัฐบาลก็เลยมุ่งเน้นเรื่องว่าคงจะมองในเรื่องของปัญหาที่จะเกิดขึ้นเพราะว่าบ้านเราอาจจะไม่มีการวางแผนไว้ ในเรื่องของที่อยู่อาศัย ในเรื่องของสาธารณสุข เรื่องของอะไรต่าง ๆ (อนุชา แพ่งเกษร 2553)

การทำงานสร้างสรรค์นั้นเป็นการทำงานที่เกิดจากความคิดความต้องการของอาจารย์เอง ดังนั้นหัวข้อหรือแนวคิดในการสร้างสรรค์งานจึงได้จากสิ่งต่าง ๆ ที่มองเห็นอยู่รอบตัว เช่น สภาพเหตุการณ์สังคมในปัจจุบัน ปัญหาสังคม หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งงานสร้างสรรค์จะช่วยสะท้อนสภาพและกระตุ้นให้ผู้ชมได้เกิดการคิดและตระหนักถึง หรือบางครั้งงานสร้างสรรค์ก็มีส่วนช่วยในการจรรโลงสังคม ดังนั้นงานสร้างสรรค์จึงไม่ได้มุ่งหมายต่อกลุ่มคนใดเฉพาะ อีกทั้งการนำเสนอผลงานศิลปะเป็นการนำเสนอเผยแพร่ในที่สาธารณะให้กับคนทั่วไปได้ชม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ชมแต่ละคนว่ามีความสนใจมากน้อยแค่ไหน เพราะฉะนั้นงานศิลปะที่สร้างขึ้นจึงเป็นงานที่ไม่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายหากแต่เป็นงานที่มุ่งนำเสนอให้กับคนทั่วไปในสังคม แต่ถ้าหากกลุ่มผู้ชมที่เป็นนักศึกษาได้รับประโยชน์โดยตรง เนื่องจากได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำงาน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีการอธิบายมากสามารถเข้าใจได้ เพราะการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ คือ การปฏิบัติ เพราะฉะนั้นการสอนที่จะทำให้ให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ คือ การทำให้เห็น และถ้างานสร้างสรรค์นั้นทำขึ้น ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายก็คือผู้ทั่วไป ไม่มีข้อจำกัดว่าแหวดวงไหน เป็นคือใครก็ได้ที่สนใจ เพราะว่างานศิลปะมันไม่กำหนดดวงตรงนี้คงลำบาก

กลุ่มแรกที่สุดที่อยากให้มีมันได้ประโยชน์ที่สุดก็คือนักศึกษา เพราะว่าจะบอกได้ว่าให้ได้ประโยชน์มากที่สุดกับตัวเองมันก็ได้อยู่แล้ว แต่ว่ากลุ่มที่น่าจะสนใจแล้วก็ได้ความรู้จากตรงนี้น่าจะเป็นนักศึกษา เพราะว่าเค้าจะได้สัมผัสเราเกือบทุกระบวนการ ตั้งแต่ว่าเอเราทำอะไรอยู่ เขียนรูปทำยังไง คิดแบบไหนอะไรอย่างเงี้ย มันก็จะมี การพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอะไรบางอย่างได้บ้าง แล้วก็นแสดงงานเค้าก็ได้เห็นออกมาเต็มที่ เอ้ยต้องอย่างเงี้ย เป็นแบบแผนให้เค้าได้ศึกษา (ปริษา ปั่นกล้า 2553)

ผลงานนิพนธ์นักศึกษา ร่วมกับปริญญาศุภศรี

นอกจากนี้การแสดงผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ โดยเฉพาะการแสดงเดี่ยว มีความสำคัญอย่างมากสำหรับอาจารย์ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ลักษณะ และเทคนิคในการทำงาน ซึ่งการแสดงผลงานดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนในสาขาเดียวกันได้เป็นที่รู้จักและยอมรับในความสามารถ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ก็น่าจะเป็นพวกในวงการเดียวกัน ในวงการเซรามิคอย่างเงี้ย เค้าได้เห็นว่าเรามีลักษณะเฉพาะตัวของเราที่แสดงออกมาในงานสร้างสรรค์ (สืบพงศ์ เผ่าไทย 2553)

1.7 การนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปพัฒนาต่อยอด

จากการศึกษาพบว่าผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ โดยกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชานั้น อาจนำความรู้หรือผลงานการออกแบบของอาจารย์นำไปใช้พัฒนาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในกลุ่มหรือชุมชนของตนเอง เป็นการเพิ่มมูลค่าและเพิ่มรายได้ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ช่วงเวลาที่ผมลงไปทำงานตรงนั้นกับชุมชนชาวบ้านนะ ก็คือมีส่วนหนึ่งที่ผมบังคับชาวบ้านทำ คือผมทำโครงสร้างไปให้แล้วให้ชาวบ้านต่อยอด แล้วก็อีกส่วนหนึ่งผมให้แบบชาวบ้านไปเลยแล้วแต่บอกชาวบ้านเปลี่ยนแปลงได้นะ ให้คุณดัดแปลงแก้ไข (รัฐไท พรเจริญ 2553)

ก็ที่จริงแล้วพวกเนื้อดินมันที่เอามาใช้เนี่ยมันก็เป็นเทคนิคทางเซรามิก ซึ่งถ้าเกิดเอาไปประยุกต์ใช้กับงานทั่วไปมันก็ทำได้ อย่างเช่น เองงานเอาดินพื้นบ้านมาแล้วก็ เอาน้ำดินพ่นทับเอาไปเพื่อเปลี่ยนสีมัน ถ้าเกิดเอาไปทำในอุตสาหกรรมมันก็ทำได้ (สืบพงศ์ เสงไทย 2553)

1.8 การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคม

จากการศึกษาพบว่าการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมทางด้านกายภาพ เช่น การมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น ในรูปแบบของการทำงานวิจัยออกแบบที่พิชิตภัยสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือการออกแบบตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้ชุมชนนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีส่วนช่วยพัฒนาสังคมส่วนมากเป็นงานออกแบบ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ได้เยอะเลยแหละ คือเอาไปสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ คือมันจะมีของอุปโภคกับบริโภคใช้嘛 เพราะฉะนั้นของอุปโภคเนี่ย พวกข้าวของเครื่องใช้เนี่ย ในส่วนเนี่ย สาขาเนี่ยจะตอบจะช่วยสังคมได้เยอะ ลงไปพัฒนาขบวนการทำงาน เพราะฉะนั้นสิ่งที่เรามองก็คือความแปลกใหม่ของตัวผลิตภัณฑ์ที่จะช่วยชุมชน สองก็คือทำยังไงให้ชุมชนทำงานด้วยตัวเองได้ในเครื่องมือเครื่องจักรที่เค้ามี เครื่องมือพื้นฐานที่เค้ามีอยู่แล้วไม่ต้องไปซื้อเครื่องมือเพิ่ม และก็อีกตัวหนึ่งก็คือมองในเรื่องผลกำไร คือลงทุนพยายามช่วยเค้าลงทุนให้ต่ำแล้วก็ขายให้ได้ราคาสูงขึ้น (รัฐไท พรเจริญ 2553)

อ้อแน่นอนครับเพราะว่า การที่เราลงพื้นที่แล้วก็ได้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาหีบห่อเนี่ย เราสามารถใช้วัสดุธรรมชาติหรือเศษวัสดุที่เหลืออยู่ แล้วก็มีอยู่ในธรรมชาติเนี่ยสามารถสร้างเป็นหีบห่อ

ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย แล้วก็ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติก รมรงค์ในเรื่องของการไม่ใช้ถุงพลาสติกมากมายอะไรอย่างเงี้ยครับ (เอกชาติ จันอุไรรัตน์ 2553)

1.9 การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านการงาน/การสอน

จากการศึกษาพบว่าทั้งการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านการงานและงานสอน คือ อาจารย์ต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เสมอ จึงทำให้อาจารย์สามารถอธิบายหรือตอบปัญหาข้อสงสัยให้กับนักศึกษาได้ เป็นการสร้างความมั่นใจในการสอนให้กับอาจารย์ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาเนื้อหาทางด้านการสอนโดยตรง เนื่องจากการสอนทางด้านศิลปะ โดยเฉพาะคณะมัณฑนศิลป์ซึ่งเป็นการเรียนการสอนทางด้านการออกแบบ จำเป็นต้องมีการตามรสนิยมของยุคให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ทั้งการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์สามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการสอนที่ทำให้ให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

โอ้มีอย่างมากมายครับคืองานวิจัยในเศสของปริญญาโทปริญญาเอกเนี่ย มันเป็นตัวอย่งให้เค้าดูได้เลขนะ ก็คืออย่งการพัฒนาอะไรเนี่ยมุมมองแนวคิดอะไร ส่วนเด็กปริญญาตรีนี้ก็ได้ประโยชน์อะครับ แต่ส่วนใหญ่มันเด็กปริญญาตรีเนี่ยจะมองในเรื่องของครีเอทีฟความคิดสร้างสรรค์เยอะ เพราะฉะนั้นจะไม่ค่อยจำกัดในกระบวนการวิจัยเท่าไร แต่ปริญญาโทปริญญาเอกเนี่ยเค้าจะมองเศสในงานแต่ละงานที่อาจารย์ทำได้ชัดเจนขึ้น มีเป้าหมาย มีวัตถุประสงค์ปลายทางแน่นอน กระบวนการที่แน่นอน (รัฐไท พรเจริญ 2553)

มันช่วยได้เพราะว่าเราทำงานในเชิงสร้างสรรค์เนี่ย มันเป็นส่วนของการเสริมสร้างประสบการณ์ แล้วก็เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ แล้วก็สามารถที่นำไปใช้ในการต่อยอดในการทำงานสร้างสรรค์ต่อไปได้ แล้วก็นำมาสอนหนังสือได้ (เอกชาติ จันอุไรรัตน์ 2553)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

นอกจากนั้นยังทำให้อาจารย์สามารถหาแนวทางในการสอนที่เหมาะสมกับการทำให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย เพราะการเรียนทางด้านศิลปะไม่ได้เป็นการเรียนผ่านตัวหนังสือ หากแต่ต้องมีการคิดและลงมือปฏิบัติ อีกทั้งอาจารย์ต้องไม่ทำอยู่แต่รูปแบบเดิม ๆ เท่านั้น หากแต่ต้องมีการทำงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ และผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ที่ได้ทำขึ้นเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะด้วยกันเป็นอย่างมาก

1.10 การทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์กับการสร้างความมั่นคงในด้านการทำงาน

จากการศึกษาพบว่าสิ่งที่อาจารย์ได้รับจากการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ คือ ความรู้ องค์ความรู้ใหม่ เทคนิคหรือวิธีการในการทำงาน ซึ่งจะทำให้อาจารย์มีความมั่นใจในการสอนเพิ่มมากขึ้น หากมองในแง่ของความก้าวหน้าทางวิชาการ อาจารย์สามารถนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มาใช้ในการขอขึ้นเรื่องปรับตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้น ซึ่งการปรับตำแหน่งดังกล่าวมีการมอบเงินประจำตำแหน่งที่เพิ่มให้ นอกเหนือจากเงินเดือน เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับอาจารย์ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

แน่นอนก็เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านองค์ความรู้ในที่เราได้อยู่ แล้วก็พัฒนาความรู้ที่มีอยู่ต่อยอดเข้าไปได้เพิ่มขึ้นต่อสาธารณะได้ (เอกชาติ จันทร์ไรรัตน์ 2553)

1.11 สถานที่ในการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่าผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์หากต้องนำไปจัดแสดง เพื่อเผยแพร่ในที่สาธารณะ สถานที่แรกที่อาจารย์นึกถึงและต้องการใช้มากที่สุด คือ หอศิลป์และการออกแบบคณะมัณฑนศิลป์ ซึ่งตั้งอยู่ใต้อาคารคณะมัณฑนศิลป์ วิทยาเขตวังท่าพระ เหตุผลที่อาจารย์เลือกที่แห่งนี้ เนื่องจากต้องการใช้พื้นที่ของคณะฯ ซึ่งมีความสะดวกในการดำเนินงาน อีกทั้งค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดแสดงมีราคาถูกลงกว่าการเช่าพื้นที่เอกชนภายนอกมาก นอกจากนี้มีอาจารย์บางท่านนำผลงานไปจัดแสดงในต่างประเทศ เพื่อให้เป็นที่รู้จักและมีการยอมรับมากขึ้น เช่น งานสร้างสรรค์ของอาจารย์สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา แต่ปัญหาคือเรื่องของงบประมาณในการสนับสนุน เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงไม่ได้นำไปจัดแสดงทุกปี

1.12 การขอความร่วมมือจากองค์กรภายนอกทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมในการร่วมกันทำวิจัย

จากการศึกษาพบว่าหากอาจารย์ทำงานวิจัยและมีการไปติดต่อ เพื่อขอความร่วมมือจากองค์กรภายนอกทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคอุตสาหกรรม จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เนื่องจากการเข้าไปขอความร่วมมือจากองค์กรเหล่านั้น เป็นการกระทำที่มุ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและสังคม ไม่ได้มีผลกระทบทที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้จึงยินดีที่จะให้ความร่วมมือหรือให้การสนับสนุน เพราะนอกจากจะเป็นการกระทำที่มุ่งก่อประโยชน์ต่อส่วนรวมแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถและศักยภาพที่ตนเองมี รวมถึงเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กรเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นด้วย

2. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

2.1 การจัดสรรเวลา

จากการศึกษาพบว่า “เวลา” เป็นปัญหาด้านหนึ่งต่อการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เนื่องจากภาระงานสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลัก ต้องใช้เวลามากทั้งในส่วนของ การเตรียมการสอน การตรวจงาน แต่ทั้งนี้ระบบการทำงานประจำก็ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพียงแต่เวลาที่อาจารย์สามารถทำงานได้นั้น ถูกลดทอนด้วยภาระหน้าที่อื่นที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น เช่น การดำรงตำแหน่งทางการบริหาร ภาระครอบครัว เป็นต้น จึงทำให้มีเวลาในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์น้อยลง แต่ทั้งนี้ปัญหาเรื่องเวลาไม่ใช่ปัญหาสำคัญ เพราะถ้าหากอาจารย์คิดที่จะทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ก็สามารถจัดสรรเวลาแบ่งเวลาได้ รวมถึงการมีระเบียบวินัยในการทำงาน ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ภาระหน้าที่เยอะ แต่ตามว่ามันทำได้มัย ทำได้ ถ้าเราวางแผนดีๆ เช่นว่า สมมติว่าเทอมนี้เราจะ มีงานวิจัย ซึ่งจริงๆ งานวิจัยก็นับเป็นภาระงานเหมือนกัน เพราะฉะนั้นตรงนี้นั้นขึ้นอยู่กับเราว่าจัดสรร มันยังไง (อนุชา แพ่งเกษร 2553)

ก็ค่อนข้างเอื้อนะ เพราะว่าเวลาอาทิตย์สัปดาห์หนึ่งเราสอน สมมติสอน 35 ชั่วโมง มันก็ยังมี เวลาเหลือ แล้วยังมีเสาร์-อาทิตย์อีก ยังมีปิดเทอม ซึ่งทำให้เราแบบมีเวลาทำงาน (สืบพงศ์ เผ่าไทย 2553)

ระบบของการทำงานประจำมันเอื้อต่องานวิจัยมัยต้องแบ่งเวลาอะครับ มันจะถามว่ามันเอื้อมัย มันก็เอื้อถ้าเราทำงานวิจัยที่มันเกี่ยวข้องกับงานที่เราสอนอยู่ ศึกษาอยู่ แล้วก็ต้องการองค์ความรู้มัน ก็เอื้ออะครับ (เอกชาติ จันอุไรรัตน์ 2553)

ผลงานวิทยานิพนธ์นักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ถึงแม้ว่าปัญหาในเรื่องของการจัดสรรเวลาสามารถแก้ไขได้ โดยขึ้นอยู่กับ การวางแผนการทำงาน ของอาจารย์แต่ละท่าน แต่ปัญหาในเรื่องของเวลาที่ยังมีอยู่ โดยเฉพาะในเรื่องของ เวลาต่อเนื่องในการทำงาน จึงทำให้การทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ไม่สามารถเสร็จ ได้ทันตามกำหนดที่ได้วางแผนไว้ โดยในส่วนของการทำงานวิจัยนั้นอาจารย์ขาดเวลาต่อเนื่อง สำหรับการเขียนรายงานเพื่อสรุปเป็นรูปเล่ม และในส่วนของการทำงานสร้างสรรค์ทำให้ชิ้นงาน บางอย่างเสียหายได้หากไม่ทำในช่วงเวลานั้น ๆ เช่น การทำงานสร้างสรรค์เครื่องเคลือบดินเผา ซึ่งถ้าหากปั้นชิ้นงานเสร็จแล้วก็จำเป็นต้องเข้าเตาเผาให้ทันตามช่วงกำหนด ไม่เช่นนั้นอาจ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชิ้นงานได้

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากภาระงานสอน และค่อนข้างสร้างปัญหาให้กับอาจารย์ นั่นก็คือ การเขียนเอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ซึ่งอาจารย์ต้องเขียนแบบ มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา ในทุกวิชาที่ทำการสอน จากเหตุปัจจัยที่ว่าทำให้อาจารย์ต้องใช้เวลามากกับการเขียนเอกสารดังกล่าว เนื่องจากอาจารย์ทางด้านศิลปะไม่มีความถนัดทางการเขียนอยู่แล้ว จึงทำให้อาจารย์ต้องใช้เวลาพอสมควรในการคิดคำเขียนอธิบายและเรียบเรียง และทำให้อาจารย์เกิดความเบื่อหน่ายกับการต้องเขียนเอกสารดังกล่าว เพียงเพื่อให้มีเอกสารเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ทั้ง ๆ ที่อาจารย์ก็รับผิดชอบภาระงานสอนกันอยู่แล้ว แต่การออกกฎเกณฑ์บางครั้งผู้ที่ออกนโยบายหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่ได้ดูถึงความเหมาะสม กลายเป็นการเพิ่มภาระและสร้างความอึดอัดใจให้กับผู้ปฏิบัติ ทำให้เวลาที่สามารถไปเตรียมการสอนให้มีประสิทธิภาพหรือไปทำประโยชน์อย่างอื่นกลับต้องเสียไป ซึ่งปัจจัยการเขียนเอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ ก็ประสบปัญหาด້วยเช่นเดียวกัน ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

เรื่องเวลาสำคัญมาก เพราะว่าอาจารย์เนื้องานหลักก็ก็ต้องสอนลูกมัยครับ แล้วปัจจุบันนี้ไม่ใช่แค่สอนอยู่คนเดียว ต้องไปทำภาคเอกสารแล้วเนี่ยอย่างที่เราู้ ๆ ก็นอกกรอบระบบมี มคอ. โอ้โหอะไร่วนวายไปหมด จนสุดท้ายแล้วเนี่ยเราไม่ได้ดูจริงๆว่า ผลลัพธ์ที่ได้ของการศึกษาคืออะไร เราไปห่วงเรื่องโปรเซสเรื่องกระบวนการ เน้นอนเต็มหัวก้นอย่างงั้นนะ วัตถุประสงค์จริง ๆ คืออะไร เดียวนี้เห็นมัยครับเขียนคอร์สสเปคซิปิเคชั่นอะไรอะ โหใช้เวลากันมากมายเต็มไปหมดเลย แล้วเวลาเราจัดการเรียนการสอน เราก็ดูเฉพาะที่ว่าเอออินไหนเค้าเอา อันไหนเค้าเน้น นับในเวลาที่เราประเมินมหาลัยหรือภาควิชาเห็นมัย แล้วมันทำให้ของบางอย่างมันหลุดออกไป ซึ่งตรงนี้ผมมองว่าการที่เค้าตั้งกรอบอะไรมามันดีหมดแหละ เพราะมันผ่านกระบวนการคิดมาแล้ว แต่ว่าการเอามาปฏิบัติเนี่ยเราจะเอามาใช้ในมิติไหนอย่างไรให้มันเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ทวีศักดิ์ มุตสวัสดิ์ 2553)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

2.2 สภาพเศรษฐกิจ

ปัญหาทางด้านสภาพเศรษฐกิจถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อาจารย์ทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์น้อย เพราะอาจารย์ก็คือนมนุษย์ที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้สำหรับดำรงชีพก่อน แล้วจึงนึกถึงความต้องการของตนเองในสิ่งที่อยากทำหรือสร้างสรรค์งานศิลปะ ดังนั้นอาจารย์บางท่านจึงเลือกทำงานจ้างส่วนตัวก่อนคิดทำงานวิจัย อีกทั้งการทำงานจ้างซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานออกแบบ ก็ถือว่าเป็นการทำงานสร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน เพียงแต่ผลงานการออกแบบเหล่านั้นไม่ได้มีการนำมาจัดแสดงหรือนำมารวบรวม และมีอาจารย์บางท่านที่สามารถทำงานสร้างสรรค์ให้เป็นการสร้างรายได้ไปด้วยในตัว โดยอาจารย์ที่ทำงานสร้างสรรค์ดังกล่าวต้อง

มีฝีมือและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ในขณะที่อาจารย์บางท่านที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในแวดวงศิลปะสาขาของตนเอง จึงมักไม่อยากจะทำงานสร้างสรรค์มากนัก โดยจะเลือกทำงานสร้างสรรค์เฉพาะที่ต้องจัดแสดง หรือนำมาใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ส่วนหนึ่งคือสภาพเศรษฐกิจน่าจะสำคัญที่สุดเลยนะ คือสมมติถ้าเกิดเค้าสอนเค้าได้เงินเดือนแล้วเค้าไปรับงานจ๊อบเนี่ย ซึ่งไม่ต้องไม่มีการสร้างสรรค์อะไรก็ตาม แต่เป็นงานจ๊อบเค้าก็ได้ตั้งค์ ทีนี้เนี่ยแค่สองอย่างก็กินเวลาเค้าไปหมดแล้ว ทุกคนนะ นอกจากบางคนที่แบบว่าทำงานสร้างสรรค์เป็นจ๊อบอะ สมมติว่าป็นงานไปแล้วเค้าไปประดับอาคาร หรือว่าพื้นที่งาน เขียนงานงานภาพเขียนอะไรอย่างเงี้ย แล้วมีคนมาซื้ออะไรอย่างเงี้ย มันกลายเป็นงานสร้างสรรค์ด้วยกลายเป็นงานที่ทำรายได้ให้เค้าด้วย (สื่พบงศ์ เผ่าไทย 2553)

และถึงแม้ว่าอาจารย์ทำงานสร้างสรรค์ในรูปแบบของการจ้างเป็นจำนวนมาก ซึ่งมองดูแล้วสามารถนำมารวบรวมเขียนเป็นตำราทางวิชาการได้ แต่การรวบรวมและเขียนอธิบายให้เป็นหนังสือมันต้องใช้เวลา และที่สำคัญคืออาจารย์ที่ทำงานทางด้านศิลปะไม่มีความถนัดในด้านการเขียน ดังนั้นการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์หากไม่ได้คำนึงถึงในด้านของการนำมาใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์จึงใช้เวลาทำงานสร้างสรรค์ในรูปแบบของการจ้าง สำหรับการงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากความต้องการของตนเอง กระทำต่อเมื่อเป็นการแสดงงานส่วนตัว หรือเพื่อเข้าร่วมแสดงงานของภาควิชาหรือของคณะฯ อย่างน้อยที่สุดภายในหนึ่งปีอาจารย์ต้องมีการทำงานสร้างสรรค์ในรูปแบบดังกล่าว 2-3 ครั้ง

2.3 การเขียนรายละเอียดเพื่อขอทุนสนับสนุนทำงานวิจัย

ในการพิจารณาเพื่อให้ทุนนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้อ่านและมีหน้าที่ในการพิจารณาเพื่ออนุมัติการทำโครงการขอต้องมีการข้อมูลรายละเอียดในการดำเนินงานให้ได้มากที่สุด เพื่อวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำ และการคาดคะเนถึงผลสำเร็จที่ได้รับจากโครงการ แต่สำหรับโครงการวิจัยทางด้านศิลปะ ลักษณะรายละเอียดของการทำงานมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด และสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งล้วนเป็นนามธรรม ไม่สามารถกำหนดวิธีการดำเนินงานเหมือนเช่นการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ได้ ข้อแตกต่างที่ชัดเจนที่สุดคือเรื่องการประเมินผล ซึ่งนั่นจึงทำให้หลายครั้งบางโครงการที่อาจารย์ขอขึ้นไปไม่ผ่านเกณฑ์ เพราะการเขียนรายละเอียดโครงการไม่มีความชัดเจน เป็นเรื่องที่ไม่สามารถประเมินวัดผลได้ เนื่องจากสารที่สื่อไปนั้นผู้รับสารกับผู้ส่งสารไม่ได้อยู่บนพื้นฐานความเข้าใจเดียวกัน ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

มันก็ยากเหมือนกันนะ อย่างสายวิทย์เนี่ยก็คือบางครั้งสมมติเราบรรยายภาพออกไปเนี่ยแต่บางครั้งเค้าอาจจะยังไม่ถึง หรือว่าเค้าไม่สามารถที่จะเข้าใจว่าเราทำไมมันเป็นอย่างงี้ได้ อย่างเราเคยเขียนอันนี้ที่ไม่ผ่านคราวที่แล้วเนี่ยว่าได้อรรถความรู้ด้านจิตใจ เค้าก็เขียนกลับมาว่ามันพิสูจน์ได้ยังไง ซึ่งจริงๆ แล้วเนี่ยมันมีวิธีการอธิบายหรือว่ามีวิธีการแสดงออกในเรื่องของจิตใจอยู่มากมายเลย ซึ่งถ้าจะบอกว่า อ้อมันต้องเป็นอุณหภูมิต่างนี้ ในความรู้สึกเท่านั้นละโรอย่างเงี้ย มันคงบอกอย่างงี้ไม่ได้ แต่สามารถที่จะบอกได้อย่างศาสนาอย่างเงี้ยมันเป็นองค์ความรู้ด้านจิตใจเลยนะ แต่ว่าถามว่ามันมีโพสเซนในการนำไปสู่จิตใจที่สูงขึ้นนะมีมัย มันมี ไม่ว่าจะเป็นศีล สมาธิ หรือปัญญาอะไรอย่างเงี้ย มันก็มีกระบวนการพิสูจน์ของมัน แต่ว่าพอเรามองว่ามันดูเป็นนามธรรมมาก เค้าก็คิดว่ามันไม่สามารถทำได้ (สุภาวี ศิรินคราภรณ์ 2553)

ถ้าสมมติให้ศิลปินที่ไม่ได้จบหรือมีประสบการณ์ในการทำวิจัยแบบดอกเตอร์ ดอกเตอร์แบบทางด้านวิทยาศาสตร์อะนะ การเขียนพรอพโพซอลเพื่อขอทุนวิจัยทางด้านศิลปะหรือการออกแบบเนี่ยค่อนข้างยาก โดยเฉพาะถ้าส่งไป วช. ถูกมั้น เพราะเราจะเขียนอีกสไตลิ่งนึง แต่ของ วช. เค้าต้องชัดเจนนี้วัดดูประสงค้ กลุ่มเป้าหมาย การเดินนุ่นเดินนี้ ยังงี้ แต่จริง ๆ ในเรื่องของศิลปะหรือการออกแบบเนี่ยบางทีมันมีเรื่องของความรู้สึกเข้ามา มุมมองของนักออกแบบกับศิลปินบางทีมันจะต่างจากมุมมองของทางด้านวิทยาศาสตร์หรือทางด้านเศรษฐศาสตร์ด้วยซ้ำไป เพราะมันจะอิงกับวิถีของคนมากกว่า ซึ่งตรงเนี่ยมันทำให้โอกาสทางด้านการทำงานวิจัยของศิลปินยังค่อนข้างน้อย ยกเว้นหน่วยงานบางหน่วยงานที่เค้าสนับสนุนทางด้านศิลปะก็อาจจะมึทุนให้ แต่นั่นก็จะเป็นทุนในลักษณะของการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา ซึ่งพอสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาเนี่ย ในเชิงวิชาการเค้าก็ไม่ค่อยจะพิจารณาว่ามันเป็นผลงานวิจัยทางด้านวิชาการ (ทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์ 2553)

จากความคิดเห็นที่ได้กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยว่า การเขียนขอรับทุนสนับสนุนการทำวิจัยโดยเฉพาะงานสร้างสรรค์ใช้รูปแบบเดียวกับสาขาอื่นไม่ได้

ผลงานวิจัยนศศึกษา ระดับปริญญาตรี

โดยธรรมชาติของงานสร้างสรรค์เนี่ย บางครั้งเนี่ยมันใช้วิถีปฏิบัติเหมือนงานวิจัยไม่ได้ คือในตัวแบบเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนเนี่ย ถ้าเป็นเรื่องของทุนวิจัยเนี่ยเค้าก็จะมีหัวข้อ มีรายละเอียดหลาย ๆ อย่าง ซึ่งคนที่ทำงานสร้างสรรค์เนี่ย เออ มันอาจจะไม่สามารถให้ข้อมูลตรงนั้นได้ ตัวอย่างเช่น คนทำวิจัยต้องมีของการรวบรวมวรรณกรรม ประมวลข้อมูลที่เค้าเรียกว่า รีวิวลิตเทอร์เจอร์ เค้าก็ต้องไปค้นว่ามีใครเคยทำงานทางด้านนี้เรื่องนี้มาก่อนอย่างเงี้ย แต่งานสร้างสรรค์เนี่ยบางทีมันต้องเป็นของใหม่ มันจะไปโยงโยกับคนในอดีตมันยาก ยกเว้นเสียแต่ว่าจะเป็นเรื่องของเทคนิคหรือว่าเป็นแรงบันดาลใจ หรืออะไรที่เกี่ยวข้อง แต่มันไม่ใช่รีวิวลิตเทอร์เจอร์แบบตรง ๆ มันอาจจะไปเพราะศิลปินคนเนี่ยได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานของปีศาจโซ่ หรืออะไรแบบเนี่ย แล้วก็จะจะต้องไปโยงโยหรือจะใช้เทคนิคบางอย่างอะไรอย่างเงี้ย มันลักษณะธรรมชาติของงานเนี่ยมันไม่

เหมือนกันทีเดียว เหมือนกันการที่จะสื่อสารหรือพูดอย่างเรียบง่ายตรง ๆ ตามหัวข้อนี้หรือเปล่า หรือ มีอีกเรื่องนึงขอบเขตการวิจัย มีคำว่าขอบเขตการวิจัย คำก็จะต้องพูดว่า ขอบเขตการวิจัยเค้าจะทำเรื่องอย่างเงี้ยว่า คือเพื่อจะตอบโจทย์อย่างเงี้ย นึง สอง สาม สี่ ห้า แต่กับคิดปิ่นเวลาเค้าทำงานสร้างสรรค์ เค้ามีขอบเขตไม่ได้ถ้ามีขอบเขตเมื่อไรเค้าสร้างงานไม่ได้ เพราะสำหรับเค้าเค้าถือว่าการทำงานของเค้าคือการผจญภัย ไปคุยกับอาจารย์ปรีชา เกาทองซิแกบอกเป็นการผจญภัยอะ เพราะฉะนั้นนี่คือเหตุผลว่าไอ้ระเบียบวิธีที่เราใช้จับกับกลุ่มวิจัยเนี่ยมันมาใช้กับกลุ่มสร้างสรรค์ไม่ได้ (อริศร์ เทียนประเสริฐ 2553)

2.4 การใช้เวลาในขั้นตอนการอนุมัติทำงานวิจัย

จากการศึกษาพบว่าปัญหาดังกล่าวนี้เกิดขึ้นกับการขอทุนจากหน่วยงานภายในสถาบัน ที่ใช้เวลานานในการตัดสินใจเพื่ออนุมัติให้ทำงานวิจัย ซึ่งถ้าจะประกาศผลว่าโครงการใดได้รับการสนับสนุนให้ทำวิจัยจนถึงขั้นตอนการส่งมอบเงินเพื่อทำงานวิจัย ต้องใช้เวลาเกี่ยวเนื่องมาอีกปีหนึ่งจึงทำให้อาจารย์มีระยะเวลาในการทำงานวิจัยน้อยลง เพราะงานวิจัยส่วนใหญ่ของอาจารย์ที่ได้รับอนุมัติให้ทำอยู่ในช่วงระยะเวลา 1 ปี ดังนั้นอาจารย์จึงมีเวลาสำหรับการทำงานวิจัยไม่กี่เดือน จึงทำให้การทำงานวิจัยส่วนใหญ่เสร็จไม่ทันตามกำหนด จากการที่ใช้ระยะเวลาในการพิจารณานี้ จึงมีผลต่อการประมาณการค่าใช้จ่ายโครงการของอาจารย์ที่ต้องมีการประมาณการเพื่อค่าใช้จ่ายที่อาจเพิ่มสูงขึ้นในปีต่อไป เนื่องจากยื่นเรื่องขอในปีหนึ่งแต่ถ้าหากได้รับให้ทำงานกลับต้องไปปรับเงินในปีถัดไป ซึ่งก็มีความเสี่ยงสูงที่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อาจเพิ่มสูงขึ้น บางครั้งอาจารย์จึงมีการตั้งงบประมาณที่สูงเกินกว่าที่คณะกรรมการที่พิจารณาอาจมองว่าไม่เหมาะสม จึงทำให้โครงการวิจัยที่ขอยื่นเรื่องมานั้นไม่ได้รับการอนุมัติหรือต้องปรับแก้ไขเพื่อลดจำนวนเงิน ซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาสำหรับการพิจารณาเพิ่มขึ้น ปัญหาดังกล่าวนี้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ ก็ประสบด้วยเช่นเดียวกัน โดยสังเกตได้ว่าปัญหานี้เกิดกับหน่วยงานราชการรูปแบบการทำงานและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานด้วยเหตุดังกล่าวจึงสร้างความเบื่อหน่ายในการทำงานวิจัยให้กับอาจารย์ แม้ว่าอาจารย์อยากทำงานวิจัยแต่ด้วยระบบการทำงานราชการที่ไม่เอื้อ จึงทำให้อาจารย์ไม่อยากทำงานวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายในของตนเอง แต่สนใจทำงานวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกแทน ดังที่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ก็นานอย่างเงี้ย อย่างเช่นปีเนี้ย อย่างรู้ว่าได้ตั้งแต่ประมาณประกาศประมาณปีงบประมาณประมาณสิงหาคมขารู้แล้วว่าได้ จนปัจจุบันผ่านมา 3 เดือนเนี้ย เดือนที่ 4 แล้วอะ อาจารย์ยังไม่ลงนามทำสัญญาเลขอะ (มุกดา จิตพรมมา 2553)

การให้ทุนมันน่าจะเปลี่ยนรูปแบบ ก็คือคุณใช้อะไรจริงแค่ไหนว่าไปตามนั้นนะ แล้วก็การขอทุนบางที่บางที่มันมีเงื่อนไขต้องขอข้ามปี พอข้ามปีเสร็จไอ้เวทีเวที 7 เปอร์เซ็นอะไรเงี้ย มันจะมีผลต่อการคำนวณเค้า ๆ ก็ไม่มั่นใจเค้าก็อาจจะเขียนไว้เยอะ อะไรเงี้ย เกินเหตุ ก็ก็ต้องระวังตัวเองไม่ให้เข้าเนื้อะทำงาน (รัฐโท พรเจริญ 2553)

บางอย่างไม่สมเหตุสมผลยกตัวอย่างเช่น เราได้รับอนุมัติโครงการก็ตามแต่เงินไม่มาสมมติมันไม่ออกมาจากสำนักงบประมาณแล้วเราทำงานก่อนก็ไม่ได้ เพราะถ้าเราทำงานก่อนใบเสร็จมันไม่ได้ลงวันที่เบิกจ่ายมันไม่ชนกัน แล้วอยู่ ๆ พอเงินมามันผ่านไปแล้วสองเดือน สมมติสองเดือนหรือสามเดือน แล้วไม่เลื่อนระยะการทำงานให้ผู้วิจัย ตามจริง ๆ ก็มันสมเหตุสมผลมัย มันไม่สมเหตุสมผลเลย แล้วบางครั้งอะการใช้เงินกับลักษณะของการทำงานกับกรอบเวลาที่เรที่ตั้งไว้ เพราะพอเราตั้งไว้ตอนแรกเราคาดการณ์ไว้ แต่มันไม่ได้ทำจริง พอทำจริงบางที่มันอาจจะมีการล่าช้าในขั้นตอนอะไรบางอย่าง แต่สุดท้ายแล้วเราก็ต้องปิดบ เพื่อให้งบใหม่ออกมา ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ โพรเซสมันยังไม่ไปถึงในช่วงของการปิดบ เกิดอะไรขึ้นอะก็เกิดกระบวนการที่เราก็ต้องเคลียบัญชี แล้วตรงนี้แหละมันจะเป็นช่องทางที่ทำให้เรามองเห็นช่องทางว่าเออก็เคลียบัญชีไปก่อน สุดท้ายแล้วการเงินมันก็จะมั่วไปหมดเลย (ทวีศักดิ์ มุคสวัสดิ์ 2553)

มันมีขั้นตอน มีเปเปอร์ มีอะไรเยอะแยะวนวายไปหมด ขั้นตอนในการจ่ายเงินอะไรอย่างเงี้ยข้างนอกมันสะดวกกว่าเยอะ รวดเร็วกว่าเยอะ (ภัทรพล จันทร์คำ 2553)

จากความคิดเห็นที่ได้กล่าวข้างต้น สอดคล้องกับ ศิโรจน์ ผลพันธิน (2547 : 78, 81, 89-91) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาการวิจัยว่า การบริหารงานวิจัยในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาประสบปัญหาขาดความคล่องตัวของการบริหารงบประมาณ และขาดกลไกหรือระบบการจัดการในแต่ละภาคของระบบวิจัยเชื่อมโยงกัน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาพยายามแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่และพัฒนาศัลยกรรมนักวิจัยที่มีอยู่เดิม การสร้างระบบการบริหารงบประมาณให้มีความสะดวกและรวดเร็ว ส่งเสริมให้นักวิจัยแสวงหาทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกให้มากขึ้น และพยายามสร้างระบบวิจัยให้เชื่อมโยงกันมากขึ้น

2.5 การประเมินผลงานสร้างสรรค์

ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาที่บั่นทอนต่อการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าวเมื่ออาจารย์ได้นำเสนอ เพื่อขอขึ้นเรื่องกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ กลับถูกคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชี้แจงว่าผลงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์ของการเป็นผลงานวิจัย ทั้ง ๆ ที่ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นต่าง ๆ เหล่านั้นต้องผ่านขั้นตอนกระบวนการทุก

อย่างเช่นเดียวกับงานวิจัย ทำให้อาจารย์หลายท่านเกิดความรู้สึกเสียดายใจอย่างมาก เพราะงานแต่ละชิ้นกว่าจะสำเร็จเป็นผลงานออกมา ย่อมต้องผ่านทั้งการคิด ทดลองทำ และลงมือทำให้ดีที่สุด จนออกมาเป็นผลงานที่น่าพอใจ เนื่องจากผลงานที่ออกมาแต่ละชิ้นจะแสดงให้เห็นเองว่าผู้ที่มีฝีมือแค่ไหน ตั้งใจทำหรือไม่ ดังนั้นการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์แต่ละชิ้นจึงเกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นและตั้งใจทำเป็นอย่างมาก หากแต่ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ประเมินผลงานสร้างสรรค์นั้นไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่อาจารย์ทำงาน จึงทำให้ไม่เข้าใจถึงลักษณะการทำงาน และมักมองว่าการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ไม่มีความน่าเชื่อถือ ผลงานหลายชิ้นของอาจารย์ถูกตีกลับและแจ้งว่าไม่เข้าข่ายเป็นผลงานวิจัย โดยเฉพาะในประเด็นของการไม่เขียนอธิบายตามแบบอย่างงานวิจัย ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของนามธรรม ยากที่จะตีความหรือให้ความหมายได้อย่างชัดเจน เพราะขึ้นอยู่กับผู้ชมแต่ละคนที่รับรู้แตกต่างกันไป เช่น เรื่องของความงาม หรือแม้แต่งานออกแบบก็เป็นเรื่องของความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในเช่นกัน ดังที่อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

คือจริงๆ สายศิลปะมันเป็นความงามซึ่งทางความงาม ความสุนทรีย์ทางด้านอารมณ์อะ ซึ่งมันเป็นตัวจับที่ยาก เพราะฉะนั้นถ้าตัวจับตรงนี้ วิธีการประเมินของเค้ามีอยู่ทางเดียวก็คือใช้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับการยอมรับจากสังคม ตรงนั้นเป็นตัวประเมินซึ่งต่างกับวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์นี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณได้ มีการเรคคอร์ด การทดสอบอะไรอย่างเงี้ย แต่ทางศิลปะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นตัวอย่าง (รัฐไท พรเจริญ 2553)

อย่างสมมติว่าเราจะทำวิจัยเพื่อขอตำแหน่งวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์เป็นอะไรก็แล้วแต่เนี่ย แต่วิชาชีพเราเป็นเรื่องการสื่อสารนะ แล้วเราคิดว่าวิธีสื่ออันเนี่ยดีกว่าการเขียนหนังสืออะ แต่พอเราทำไปเนี่ย เค้าไม่สามารถอ่าน เค้าบอกว่ามันไม่เข้าใจว่ามันอ่านไม่ได้ ทีนี้เรากล่าวว่าไอ้หนังสือมันมีไว้ทำหน้าที่อะไร ไอ้สื่อสารใช้มัย ใ้ให้เรารอ่านแล้วมันก็ไอ้นั้น ได้ใช้มัย แต่วิธีสื่อสารมันมีตั้งหลายวิธีใช้มัย แต่กระบวนการบางอย่างเนี่ย สมมติบอกว่าคุณต้องมีคนอ่านเป็นความลับ มันจะความลับได้ไงในเมื่อไอ้สิ่งที่จะสื่อสารอันนี้เนี่ยมันต้องทำแล้วก็อธิบาย เพราะว่ากระบวนการอันนี้เนี่ยมันสื่อแบบสมมติว่าสื่อในห้องหรือในที่ประชุม เปิดแล้วเราอธิบาย อธิบายผ่านภาพเป็นจังหวะ เป็นทามมิ่งของมัน คนเข้าใจหมด ก็อ่านหนังสือแล้วเข้าใจได้น้อยมากถ้าเทียบกับอันนี้ อันไหนมันไอนั้นกว่ากัน มันดีกว่ากัน แต่ในขณะที่มันไม่น่าคิดระเบียบผิดกฎเพราะว่าต้องเป็นหนังสือ แต่ถามว่าทำหนังสือทำได้มัย ทำได้แต่ว่ามันก็ต้องทำวิธีใหม่ คือวิธีการสื่อสารทุกแบบเนี่ยมันมีธรรมชาติไม่เหมือนกัน ถ้าเราจะเขียนให้รู้เรื่องเราต้องเขียนอีกแบบนึง แล้วสำคัญว่าเราเขียนให้ใครด้วย เวลาเนี่ยจะทำงานพวกประเภทที่เป็นเค้าเรียกขอตำแหน่งเนี่ยเราต้องดูว่าใครเป็นคนอ่าน เราต้องทำให้คนอ่านนั้นรู้เรื่องแต่ไม่ได้แปลว่าทำให้คนกลุ่มเป้าหมายที่เราจะนำเสนอความรู้เนี่ยรู้เรื่อง ถูกปะ มันคนละอย่างกัน

เพราะฉะนั้นถ้าจะทำให้คนที่มาอ่านแล้วยอมรับรู้เรื่อง เราต้องเขียนแบบหนึ่ง ต้องทำแบบหนึ่ง เพราะว่า สกยภาพพื้นฐานนะ ในการรับสื่อเนี่ยมันไม่เหมือนกัน แล้วอีกอย่างหนึ่งรูปแบบของระบบอะ บางที มันปิดกั้นวิธีการที่เหมาะสมอะ คล้าย ๆ มันใช้วิธีคิดแบบเดิมอะ มันถึงไม่เข้าไปตรงไหน (โชติวัฒน์ ปุณโณปถัมภ์ 2553)

ดังนั้นการให้เขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทำงานออกมาในรูปแบบนี้ จึงไม่สามารถอธิบายได้โดยละเอียดตามรูปแบบงานวิจัย การที่อาจารย์สามารถสร้างชิ้นงานหรือเขียน ออกแบบได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการคิด ทดลองปฏิบัติหลายครั้ง เพื่อให้ได้งานที่สมบูรณ์ที่สุด และมีคุณค่า ดังนั้นเมื่อผลงานถูกส่งกลับโดยขอให้เพิ่มในส่วนของการเขียนอธิบาย อาจารย์หลาย ท่านจึงเลือกนำเสนองานชิ้นอื่นเพิ่มขึ้นไปแทน เพราะอาจารย์มีการทำงานสร้างสรรค์เป็น จำนวนมากอยู่แล้ว หากนำผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนั้นมาแก้ไขด้วยการเขียนอธิบายชี้แจง ทำให้ต้อง ใช้เวลามากเพราะอาจารย์ไม่ถนัดในการเขียน เพราะฉะนั้นการมองงานสร้างสรรค์ได้อย่างเข้าใจ จึงต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในสาขานั้น ๆ เป็นผู้ประเมินจึงจะเข้าใจ ซึ่ง ปัญหาในเรื่องของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินผลงานสร้างสรรค์นี้ ไม่ได้เกิดแค่เฉพาะมหาวิทยาลัย ศิลปากรเท่านั้น หากแต่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ ก็ประสบปัญหานี้ด้วยเช่นเดียวกัน ดังที่ อาจารย์บางท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

สิ่งหนึ่งที่ทำให้อาจารย์ที่สอนทางด้านศิลปะหรือว่าดีไซน์เนี่ยไม่ค่อยมีกำลังใจในการทำวิจัย มากก็เพราะว่า การประเมินผลเนี่ย มันไม่ค่อยแฟร์ คือการประเมินผลหมายถึงว่าเวลาจะขอตำแหน่ง ขอ ศศ. ขออะไรอย่างเงี้ย ต้องมีการประเมินไข่ม้อยครับ แล้วที่นี้เนี่ยหลักการประเมินส่วนใหญ่แล้วมัน จะเป็นคณะผู้ทรงคุณวุฒิเค้าจะเป็นทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวะแบ็คกราวนด์ เพราะฉะนั้นเวลาเค้าจะ ตัดสินเค้าจะตัดสินที่การพลิกบิก เปเปอร์ การไปคอนเฟอเรนส์ ลงเจอร์นอลอะไรพวกเนี่ย ซึ่งพวก เนี่ยมันไม่ใช่เนื้องานของอาจารย์ที่เรียนมาทางด้านสายศิลป์อยู่แล้ว อย่างผมเนี่ยผมทำงานออกแบบ ได้รางวัลมากมาย ได้ออกเอ็กซ์ฮิบิชัน ได้ไปแสดงงานพวกเนี่ย คะเนนพวกเนี่ยน้อยกว่าการเป็น เปเปอร์ธรรมดาอีกครับ ซึ่งตรงเนี่ย บางทีเราก็เหนื่อยใจ

คือถ้าเค้าเปลี่ยนหลักการให้คะแนนนะ โหม้นจะทำให้อาจารย์คณะเหล่านี้เนี่ยต้องการทำงาน วิจัยมากขึ้น ที่มันเกี่ยวข้องกับงานออกแบบมากขึ้น (ภัทรพล จันทร์คำ 2553)

อย่างไรก็ตามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ได้มีความ คิดเห็นว่าทางมหาวิทยาลัยได้ใช้หลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานสร้างสรรค์สาขา ต่าง ๆ ที่เหมาะสม ดังที่ท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ในแง่ของผู้ทรงคุณวุฒิเนี่ยละ โดยหลักการเนี่ยต้องคิดถึงข้อความจริงข้อหนึ่งว่า คนสายไหนก็ต้องประเมินสายนั้น แม้กระทั่งคนวิทยาศาสตร์เอง วิทยาศาสตร์เองยังมีตั้งหลายสาขา ถูกมัย เราเอาคนนอกสายเราประเมินตัวเราได้มัย ไม่ได้ ไม่มีใครยอมอยู่แล้ว คนสายไหนก็ต้องคนสายนั้น เพราะงั้นฉันใดก็ฉันนั้นทางศิลปะหรือทางงานสร้างสรรค์ก็ต้องเช่นเดียวกัน คนเสนอผลงานเป็นผลงานนั้นจะไปเอาคนเพนท์มาตัดสินได้หรือ มันไม่ได้ เข้าใจความหมายมัย มันก็ต้องเป็นคนสายไหนสายนั้นอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นตรงเนี่ยมันไม่ใช่ประเด็นเลย เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นสิ่งที่ อย่าลืมว่าในความเป็นจริงมันไม่ใช่ให้คนข้ามสายมาตัดสินงานกัน ทีนี้เราก็คือต้องทำทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาสิ (อริศร์ เทียนประเสริฐ 2553)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำผลงานสร้างสรรค์ให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินผลงานสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเอกสารประกอบการอธิบายที่ต้องมีบทวิเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อื่นสามารถศึกษาต่อหรือดูแล้วเข้าใจได้ โดยมีผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

สิ่งที่ขาดของคนทางด้านศิลปะไม่ได้ทำคือ งานสร้างสรรค์เหล่านั้นต้องมีบทวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นความก้าวหน้าทางวิชาการ เมื่อคุณทำผลิตภัณฑ์ชิ้นหนึ่งไม่ว่าศิลปะอะไรก็ตาม เช่น ออกแบบเสื้อผ้า คุณต้องคิดว่าทำไมคุณถึงมีแนวคิดใช้วัสดุนี้ ทำไมถึงออกแบบนี้ มันต้องมีแหล่งที่มาความคิดที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาการ (มานี เหลืองธนะอนันต์ 2553)

ขณะที่มันเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันมากเรื่องงานสร้างสรรค์ก็คือว่า แม้แต่ในกลุ่มคนซึ่งมีความเข้าใจงานสร้างสรรค์ดีนะ เป็นนักวิชาการอยู่ อาจารย์ ศาสตราจารย์ ดร.เจตนา หรือใครต่อใครหลายคนพวกเนี่ย คนกลุ่มเนี่ยเค้าเข้าใจงานสร้างสรรค์ดี แต่เค้ายังมีความคิดเห็นว่าการเสนอผลงานวิชาการเนี่ยไม่ใช่เสนอเป็นคำขิ้นงาน แต่มันควรจะมีเอกสารประกอบ เอกสารนี้เองมันบ่งบอกถึงตัววิชาการที่ได้รับการบันทึกไว้ ถ่ายทอดได้ สะสมเก็บให้คนอื่นดูได้ ว่างานชิ้นนี้เนี่ยมันสร้างจากพื้นฐานแนวคิดอะไร ว่าทำไมมันมีอะไร เหมือนที่เราทำเค้าเรียกอะไรนะ โบรชัวร์ แต่นั่นมันสั้นๆ ง่ายๆ ทีนี้มันต้องมีคอนเซ็ปต์ของเรื่องไข่ม้อย มันมีวิธีการบางอย่าง เรื่องของสี เรื่องของคอมโพสิชัน เรื่องของไม่รู้แหละ นักศิลปินทั้งหลายเค้ามีแนวคิดแต่ก็ต้องเขียนบันทึกออกมา ซึ่งมีกลุ่มนักวิชาการซึ่งเข้าใจงานศิลปะ ก็ยังคิดว่างานส่วนนี้มีความสำคัญจำเป็นต้องทำสอดคล้องกับขิ้นงาน เพื่ออะไร เพื่อว่าองค์ความรู้เหล่านี้ได้ถูกบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร คนรุ่นหลังจะได้เรียนรู้งาน มีการส่งทอดภูมิปัญญามาเรื่อย ๆ แต่ถ้าส่งขิ้นงานเนี่ยไม่ถึงรุ่นหรอก อาจารย์เพื่อตายไปแล้ว ดูทุกอย่างสวยแต่ไม่รู้มันเกิดขึ้นได้ยังไง เค้าคนกลุ่มนี้ก็คิดว่าถ้าอย่างงี้ไม่ถือว่าเป็นการส่งต่อองค์ความรู้ ส่วนงานวิจัยเนี่ยเห็นมัยเค้าทำเป็นเล่มเก็บไว้ก็ปีละนั่นก็เป็นความรู้ที่ทุกคนไปรีวิวได้ ตามไปดูได้ งานแต่ละชิ้นก็ออกมัย งานวิทยาศาสตร์ งานสังคมศาสตร์ (อุทัย ดุลยเกษม 2553)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “สภาพปัญหาและอุปสรรคการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำแหน่งอาจารย์ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นบุคลากรสายวิชาการ (สาย ก) และนักศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ (สาย ข, สาย ค) ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ในส่วนของคณะมัณฑนศิลป์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากรและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐสถาบันอื่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวทางสัมภาษณ์ ซึ่งสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ตลอดจนงานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ โดยลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล สังกัดภาควิชา อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุราชการ ตำแหน่งทางการบริหารและตำแหน่งทางวิชาการ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

เมื่อได้ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการถอดความจากการอัดเสียง แล้วนำมาเรียบเรียงและจำแนกข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้เขียนเป็นรายงานการวิจัย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจากข้อมูล วิเคราะห์ และเชื่อมโยงของข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

1. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “สภาพปัญหาและอุปสรรคการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” สามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ได้ดังนี้

การทำงานวิจัยถือเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญอีกหน้าที่หนึ่งของอาจารย์นอกเหนือจากภาระงานสอน เนื่องจากการทำงานวิจัยมีส่วนช่วยพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะอาจารย์ต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูล เรียนรู้ และทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ หรืออาจนำความรู้ ประสบการณ์และองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในด้านการพัฒนาประเทศ เช่น การวิจัยเพื่อช่วยเหลือสังคม ดังนั้นการที่อาจารย์ไม่สามารถทำหน้าที่หลักสำคัญของตน ได้อย่างสมบูรณ์จะส่งผลกระทบต่อไปเป็นลูกโซ่ ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากความก้าวหน้าในการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ

จากเหตุผลในการเลือกทำงานวิจัยของอาจารย์ด้วยเหตุเพราะหน้าที่ แม้อาจเหมือนเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ แต่นั่นกลับเป็นผลดีที่เกี่ยวข้องถึงการสอนของอาจารย์โดยตรง ซึ่งทำให้อาจารย์มีความมั่นใจในการสอน เพราะอาจารย์ที่มีความรู้จะสามารถถ่ายทอดและสอนให้นักศึกษาเข้าใจ สามารถตอบข้อซักถามในประเด็นที่สงสัยได้ จึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบของการทำงานวิจัยของอาจารย์สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การวิจัยพื้นฐาน คือ เป็นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือขยายฐานขององค์ความรู้ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยมีการค้นคว้าหาข้อมูลหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบในงานวิจัย ซึ่งการทำงานวิจัยนี้ต้องมีเอกสารประกอบ เพื่อใช้ในการอ้างอิงและทำให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ

2. การวิจัยประยุกต์ มีหลายรูปแบบทั้งการทำวิจัยโดยนำเอาองค์ความรู้หรือผลงานการออกแบบที่มีอยู่ มาประยุกต์หรือปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม หรือการทำวิจัยที่นำผลงานสร้างสรรค์หรืองานออกแบบซึ่งทำไว้แล้ว มาดำเนินการรวบรวมแล้ววิเคราะห์โดยใช้รูปแบบขั้นตอนของการทำวิจัยในการศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการทำงานต่อไป หรืออาจเป็นการจัดเก็บข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และประมวลผลแล้วนำผลที่ได้ไปสู่แนวทางการออกแบบ

การทำงานด้านศิลปะมักถูกมองอยู่ในมุมแคบจำกัดเพียงแค่เรื่องของความสวย ความงาม ความพึงพอใจ ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นนามธรรมเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ จึงทำให้ดูเหมือนไม่มีหลักการหรือขาดเหตุผลในการอธิบายชิ้นงานศิลปะนั้น ซึ่งที่จริงแล้วการทำงานศิลปะนั้นมีขั้นตอน กระบวนการคิด และการทำงานไม่ต่างกับการทำงานวิจัยทางด้านสายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น

ทางด้านวิทยาศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ ดังนั้นเพื่อให้การออกแบบทางด้านศิลปะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่ามากกว่าจะมองเพียงแค่เรื่องของความงาม การทำงานวิจัยทางด้านศิลปะจึงมีรูปแบบและระเบียบวิธีวิจัยเช่นเดียวกัน ทั้งการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประกอบการทำงาน ซึ่งนั่นจะทำให้การทำงานวิจัยทางด้านศิลปะมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง เพราะได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการคิดและทดลองปฏิบัติแล้ว

สำหรับเหตุผลในการเลือกทำงานวิจัยอย่างเดียว โดยไม่ทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ทางด้านศิลปะเป็นกรณีที่เกิดขึ้นน้อยมาก เนื่องจากอาจารย์ที่สอนทางด้านศิลปะเป็นผู้ที่ทำงานทางด้านศิลปะด้วยอยู่แล้ว คือมีการลงมือปฏิบัติเพื่อผลิตชิ้นงานศิลปะอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นโดยธรรมชาติของผู้ที่ทำงานทางด้านศิลปะ จึงเป็นผู้ที่มีความถนัดในการลงมือปฏิบัติงานมากกว่าการเขียน แต่ในขณะเดียวกันก็มีอาจารย์ที่สอนในคณะทางด้านศิลปะส่วนหนึ่ง ที่เลือกทำงานวิจัยเพียงอย่างเดียว เนื่องจากอาจารย์เหล่านั้นไม่ได้จบในสาขาวิชาทางด้านศิลปะ แต่ทำการสอนในรายวิชาที่สาขาวิชานั้น ๆ ต้องมีความเกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์กลุ่มนี้ไม่สามารถสร้างผลงานศิลปะได้อย่างอาจารย์ที่มีพื้นฐานทางด้านศิลปะและจบจากสาขาวิชาศิลปะโดยตรง เช่น สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผาและสาขาวิชาออกแบบเครื่องประดับ จำเป็นต้องมีอาจารย์ที่มีความรู้เกี่ยวกับทางด้านวัสดุศาสตร์ เนื่องจากสาขาวิชาทั้ง 2 เป็นสาขาวิชาทางด้านศิลปะที่จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของวัสดุที่จะนำมาใช้ในกรณีผลิตชิ้นงาน ซึ่งการที่สาขาวิชาที่มีอาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทางเช่นนี้ โดยเฉพาะ จะทำให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ที่ดีและเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น แต่อาจารย์ที่สอนในรายวิชาเหล่านี้จะจบจากสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจารย์จะมีพื้นฐานความรู้ทางด้านศิลปะอยู่น้อยมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจารย์จะมีความชำนาญและถนัดในด้านการทำงานวิจัยมากกว่า เนื่องจากเป็นลักษณะโดยธรรมชาติของผู้ที่เรียนมาทางด้านสาขาวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์กลุ่มดังกล่าวนี้เลือกทำงานวิจัยเพียงอย่างเดียว แต่ถ้าหากจะให้อาจารย์กลุ่มนี้ต้องมีการทำผลงานสร้างสรรค์ร่วมด้วย คงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถกระทำได้นี้ เนื่องจากศิลปะเป็นเรื่องของนามธรรมขึ้นอยู่กับความชอบของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงไม่สามารถไปบังคับหรือออกกฎเกณฑ์เพื่อให้อาจารย์ทำในสิ่งที่ไม่มีความถนัดได้

และเหตุผลในการเลือกทำงานสร้างสรรค์อย่างเดียวโดยไม่ทำงานวิจัย เป็นกรณีที่อาจารย์ส่วนมากกระทำอยู่ เนื่องจากการทำงานสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อาจารย์ทางด้านศิลปะมีความถนัดและปฏิบัติกันอยู่แล้ว แต่การที่จะทำให้อาจารย์หันมาสนใจและเพิ่มจำนวนการทำงานวิจัยให้มากขึ้นนั้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจังจากคณะฯ เพราะในปัจจุบันด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ทำให้อาจารย์ต้องมีการพัฒนาตนเองในเรื่องของการทำงานวิจัย ซึ่งเกี่ยวข้อง

ไปถึงการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จึงทำให้อาจารย์ต้องกระตือรือร้นเร่งดำเนินการในส่วน ของการทำงานวิจัยกันมากขึ้น ถึงแม้ว่าอาจารย์ส่วนใหญ่จะไม่มีความกดดันในการทำงานวิจัย แต่ อาจารย์ก็มีความพยายามในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งในส่วนของทางคณะฯ ที่เกี่ยวข้องและ สามารถกระทำได้ คือ การที่ผู้บริหารมีการประกาศอย่างชัดเจนถึงความสำคัญทั้งของการทำงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ รวมถึงการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของรายละเอียด ขั้นตอนการ ทำงาน รูปแบบวิธีที่ถูกต้อง และสิทธิต่าง ๆ ที่อาจารย์ควรกระทำ เพื่อให้อาจารย์ภายในคณะฯ ตระหนักและเห็นพ้องต้องกันว่าการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เป็นภาระหน้าที่สำคัญที่พึง ปฏิบัติในฐานะอาจารย์ นอกจากนี้ควรมีการประกาศนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการทำงาน วิจัยและงานสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ เช่น การลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อใช้ในการทำงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ในวันทำงานราชการ หากไม่กระทบต่อการเรียนการสอน ให้ถือเป็นการ ปฏิบัติงานราชการอย่างหนึ่งโดยไม่ต้องใช้สิทธิวันลา เป็นต้น ซึ่งถ้าหากผู้บริหารของคณะฯ มีการ ดำเนินงานที่ชัดเจนในการสนับสนุนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ อาจารย์ภายในคณะฯ ก็จะถูก กระตุ้นไปโดยปริยาย และมีแนวทางสำหรับการดำเนินงานของตนเองที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ในเรื่องของการจัดสรร เวลาไม่ใช่ประเด็นปัญหา เพราะขึ้นอยู่กับการบริหารและจัดสรรเวลาในการทำงานของอาจารย์แต่ละ ท่านว่า มีความมุ่งมั่นและจริงจังในการทำงานแค่ไหน เพราะถ้าหากอาจารย์ได้รับอนุมัติให้ ทำงานวิจัย อาจารย์ต้องมีการวางแผนสำหรับการทำงาน หรือแม้แต่การทำงานสร้างสรรค์เองก็ต้อง มีการวางแผนการปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน แต่ปัญหาคือเมื่อได้ทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์แล้ว มักจะขาดเวลาต่อเนื่องในการทำงาน เนื่องจากมีงานหรือภาระหน้าที่อื่นเข้ามาแทรก ทำให้ต้อง หยุดทำงานไปชั่วคราว สำหรับการทำงานวิจัยอาจารย์มักไม่ค่อยทำอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเมื่อเวลา ผ่านไปจึงทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อไม่อยากทำต่อ ซึ่งเมื่อกลับมาเริ่มทำงานใหม่อีกครั้ง ทำให้ต้องใช้ เวลานานในการรีอู้อุ่นงานที่ได้ทำค้างไว้ เพื่อที่จะสามารถทำงานต่อไปใหม่ได้ สำหรับการทำงาน สร้างสรรค์มักจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชิ้นงาน

ปัญหาในเรื่องสภาพเศรษฐกิจถือเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการขีดขวงการทำงานวิจัยและ งานสร้างสรรค์ เนื่องจากอาจารย์ต้องคำนึงถึงการหารายได้เสริมให้กับตนเองและครอบครัว นอกเหนือไปจากการได้รับเงินเดือน จึงทำให้อาจารย์ใช้เวลาที่สามารถทำงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์ไปทำงานจ้างส่วนตัวแทน แต่หากมองในแง่ที่เป็นประโยชน์ถือได้ว่าอาจารย์ได้มีการ พัฒนาทางด้านการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพราะงานจ้างที่อาจารย์รับทำก็คืองานสร้างสรรค์หรืองาน ออกแบบนั่นเอง นอกจากนั้นการทำงานในรูปแบบดังกล่าวยังทำให้อาจารย์มีความมั่นใจในการ ทำงานมากยิ่งขึ้น เพราะทำให้อาจารย์มีประสบการณ์ สามารถชี้แนะแนวทางการทำงานให้

นักศึกษาไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และอาจารย์สามารถนำผลงานการออกแบบหรือประสบการณ์ดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้เช่นกัน โดยการรวบรวมประสบการณ์การทำงานเขียนเรียบเรียงจัดทำเป็นรูปเล่มหนังสือ เพื่อใช้ประกอบการสอนหรือเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ในแง่ของศิลปะ นอกจากนั้นการทำงานจ้างของอาจารย์ยังทำให้คณะฯ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นด้วย

ปัญหาในเรื่องการเขียนรายละเอียดเพื่อขอทุนสนับสนุนทำงานวิจัย ถึงแม้ว่าขั้นตอนในการยื่นเรื่องเพื่อเสนอขอรับทุนในปัจจุบันสามารถทำได้สะดวก ง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่สำหรับการเขียนรายละเอียดเพื่อชี้แจงถึงโครงการยังคงเป็นปัญหาสำหรับอาจารย์ทางด้านศิลปะ ด้วยลักษณะเฉพาะของผู้ที่ทำงานด้านศิลปะซึ่งไม่ถนัดในการเขียน บวกกับการเขียนอธิบายในสิ่งที่อาจารย์ต้องการทำในโครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของนามธรรม เพราะฉะนั้นวิธีการวัดผลจึงไม่สามารถประเมินผลได้ในเชิงปริมาณ เหมือนกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ อีกทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านและพิจารณาการให้ทุนส่วนใหญ่ ส่วนแต่อยู่ในสาขาวิชาการทางสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งทำให้อ่อนข้างยากที่จะเข้าใจการทำงานของอาจารย์ทางด้านศิลปะ เนื่องจากมีพื้นฐานทางการเรียนรู้ที่ต่างกัน ดังนั้นการเขียนรายละเอียดโครงการทำงานวิจัยเพื่อเสนอขอรับทุน เกิดปัญหาอย่างมากกับอาจารย์ทางด้านศิลปะ หลายครั้งที่ทำให้อาจารย์ไม่ได้รับทุนสนับสนุน

ปัญหาในเรื่องขั้นตอนในการอนุมัติทำงานวิจัยใช้เวลานาน ถึงแม้ว่าจะมีแหล่งทุนสนับสนุนในการขอทำงานวิจัยโดยเฉพาะภายในสถาบันอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ด้วยระยะเวลาในการยื่นเรื่องเพื่อขอรับทุนสนับสนุนค่อนข้างใช้เวลานานกว่าจะได้รับการอนุมัติให้จัดทำโครงการจนถึงขั้นตอนรับงบประมาณไปดำเนินการ ทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่รู้สึกหมดกำลังใจต่อการทำงานส่วนหนึ่ง เพราะในการทำงานวิจัยบางครั้งการเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในจากตัวของอาจารย์หรือที่เรียกว่า ไฟในการทำงาน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่อาจารย์กำลังมีพลังในการคิด แสวงหา ค้นคว้าและอยากทดลอง แต่เมื่อได้ยื่นเรื่องขอทุนสนับสนุนทำงานวิจัยกว่าจะได้ผลตอบกลับมา ทำให้พลังในการทำงานบางครั้งแผ่วลงหรือหมดไฟที่อยากทำวิจัยในเรื่องนั้น ๆ แล้ว ที่สำคัญคือ ทำให้แผนการในการทำงานที่อาจารย์ได้วางไว้คลาดเคลื่อนไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของค่าใช้จ่าย ระยะเวลาในการดำเนินการ โดยเฉพาะในเรื่องของเวลานั้นเป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุด เนื่องจากเวลาในการทำงานของอาจารย์ส่วนใหญ่ต้องทำภาระงานสอน ดังนั้นอาจารย์จะใช้เวลาในการทำงานวิจัยได้อย่างเต็มที่เฉพาะในช่วงปิดภาคการศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นระยะเวลาเพียง 2-3 เดือน และโดยส่วนมากอาจารย์เลือกทำงานวิจัยเพียงคนเดียวต่อโครงการ จึงทำให้ระยะเวลาที่กำหนดในการทำโครงการมีเวลาแค่ 1 ปี ซึ่งกว่าที่อาจารย์ได้รับการอนุมัติเพื่อให้ดำเนินโครงการและได้รับเงินงบประมาณก็ใช้เวลาเกือบ 5 เดือน นั่นเท่ากับชี้ให้เห็นว่าระยะเวลาในการทำงานวิจัย

จริงของอาจารย์ได้ถูกเบียดบังไปโดยปริยาย จึงทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถทำงานวิจัยเสร็จได้ทันตามกำหนดภายในระยะเวลา 1 ปี และต้องมีการยื่นเรื่องเพื่อขอยืดระยะเวลาในการทำงานต่อไปอีก และนี่จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การทำงานวิจัยถูกมองในแง่ลบว่าเป็นการทำงานที่ต้องใช้เวลานาน ขั้นตอนกระบวนการทำงานที่ค่อนข้างยุ่งยาก เพราะกว่าจะได้มาซึ่งทุนสนับสนุนต้องใช้เวลานานมาก ซึ่งถ้าหากมองถึงจุดสาเหตุเริ่มที่แท้จริงแล้ว จะพบว่าปัญหาเกิดขึ้นเริ่มตั้งแต่กระบวนการแรกของการขอทุนสนับสนุน นั่นก็คือการพิจารณาถึงหัวข้อและความเหมาะสมของงบประมาณที่ได้ขอ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วขั้นตอนการขอขึ้นเรื่องไม่ได้มีความซับซ้อน หากแต่ในแต่ละขั้นตอนใช้ระยะเวลาากจนเกินไป จึงทำให้การทำงานวิจัยถูกมองว่าน่าเบื่อและเป็นภาระ และปัญหาดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นแต่เฉพาะหน่วยงานภายในสถาบันเท่านั้น

และจากปัญหาในเรื่องของระยะเวลาในการอนุมัติจัดทำโครงการวิจัยที่ค่อนข้างใช้เวลามาก จึงทำให้มีผลกระทบต่อการใช้้งายในการดำเนินงานของอาจารย์ เพราะจากที่ได้ประมาณการค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยไว้ให้พอดี แต่กว่าอาจารย์จะได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจริง กลายมาเป็นอีกปีหนึ่ง ซึ่งย่อมต้องมีความเสี่ยงของภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องมีเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงดังกล่าวที่อาจจะเกิดขึ้น อาจารย์ผู้ทำวิจัยจึงได้ประมาณการค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าที่คณะกรรมการคิดว่าเหมาะสม ดังนั้นการขอขึ้นเรื่องทำงานวิจัยบางโครงการจึงไม่ได้รับการอนุมัติ

และปัญหาในเรื่องการประเมินผลงานสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในเรื่องของการกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ได้อยู่ในสาขาเดียวกันมาเป็นผู้ประเมินผลงานสร้างสรรค์ จึงทำให้เกิดปัญหากับอาจารย์ที่นำเสนอผลงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่มีความรู้และความเข้าใจในลักษณะงานทางศิลปะ จึงทำให้ผลงานสร้างสรรค์ที่ยื่นขอ ไปถูกประเมินว่าไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งงานสร้างสรรค์ส่วนใหญ่ที่ถูกตีกลับมาก มักให้แก้ไขด้วยการเขียนคำอธิบายบรรยายผลงานนั้น ๆ ซึ่งผลงานทางด้านศิลปะนั้นเป็นการนำเสนอทางด้านนามธรรมที่ไม่อาจมีการตีความหรือกำหนดความหมายได้อย่างชัดเจน เพราะขึ้นอยู่กับความคิดและความรู้สึกของแต่ละบุคคล

ดังนั้นหากมีการเขียนอธิบายโดยละเอียดเหมือนเช่นการอธิบายทางวิทยาศาสตร์ เท่ากับเป็นการชี้แนะเพื่อให้ผู้ชมมีความคิดเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ ซึ่งนั่นไม่ใช่แนวทางของการทำงานทางด้านศิลปะ ดังนั้นผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะจึงต้องให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเดียวกันเท่านั้นเป็นผู้ประเมิน จึงจะเข้าใจถึงขั้นตอน เทคนิคการทำงานและทราบถึงคุณค่าของงานสร้างสรรค์ชิ้นนั้น ๆ เหมือนเช่นเดียวกับการประเมินผลงานสร้างสรรค์ประเภทดนตรี แม้ว่าจะเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่ง แต่จะให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาทัศนศิลป์ไปประเมินก็คงไม่ได้ เพราะผู้ทรงคุณวุฒิทางทัศนศิลป์ก็ไม่มีความรู้ในลักษณะเฉพาะของการประพันธ์ดนตรี ทั้งในเรื่องของตัวโน้ต เครื่อง

ดนตรี หรือการกำหนดท่วงทำนอง ที่จะทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าบทเพลงบรรเลงนี้มีความไพเราะอย่างไร มีเทคนิคหรือเครื่องดนตรีอะไรบ้างที่อยู่ในบทเพลงนี้ เป็นต้น

2. ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด คือ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการแก้ไขระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผลงานสร้างสรรค์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเขียน โครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำวิจัยของสาขาวิชาทางด้านศิลปะให้มีความเหมาะสม จึงทำให้ข้อมูลในเรื่องของหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานสร้างสรรค์ รวมถึงรูปแบบการเขียนโครงการในส่วนที่ต้องมีการอ้างอิงและวิเคราะห์ขาดหายไป

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ได้มีการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มาโดยตลอด ถึงแม้จะมีปัญหาที่ส่งผลทำให้มีการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีจำนวนไม่มาก แต่ปัญหาเหล่านั้นเกิดขึ้นจากปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งสามารถแก้ไขจัดการได้ ในขณะที่ปัญหาซึ่งเกิดจกปัจจัยภายนอกบางประการเป็นสิ่งที่อาจารย์ไม่สามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงได้ หากแต่ต้องได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุน ซึ่งรวมถึงการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์โดยตรงด้วยเช่นกัน โดยสามารถแยกเป็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

การที่คณะวิชาจะสามารถดำเนินการสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้นั้น ผู้บริหารต้องมีการกำหนดทิศทางนโยบายที่ชัดเจนว่าจะให้มหาวิทยาลัยเน้นทำงานวิจัยร่วมกับการทำงานในพันธกิจอื่นให้เหมาะสมได้อย่างไร เพราะถ้าผู้บริหารยังไม่มีความชัดเจนแล้ว คณะวิชาและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยก็ไม่สามารถกำหนดแนวทางของตนเองได้เช่นกัน เพราะเมื่อต้องทำตามที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย แต่ละคณะวิชาหรือหน่วยงานก็รับทำโดยที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ โดยถือเพียงเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเท่านั้น ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นจึงสะท้อนให้เห็นถึงการขาดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกทำงานวิจัยของอาจารย์เพื่อเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการนำไปเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ มีเพียงส่วนน้อยที่เกิดจากความต้องการแสวงหาความรู้อย่างแท้จริง ด้านหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยของอาจารย์ มีการดำเนินงานที่ไม่เอื้อต่อการทำงานวิจัยมากนัก ทั้งในเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการแต่ละขั้นตอนที่ค่อนข้างใช้เวลานาน จนทำให้อาจารย์หรือแม้แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกเบื่อ

หน่วย เพราะแม้แต่เรื่องของการใช้ระเบียบราชการที่ใช้ดำเนินการ หน่วยงานที่มีลักษณะภาระงาน ความรับผิดชอบเหมือนกัน ก็ไม่ได้มีระเบียบการปฏิบัติงานในรูปแบบเดียวกัน จึงส่งผลทำให้การทำงานวิจัยแต่ละโครงการเป็นไปค่อนข้างลำบาก

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับคณะมัณฑนศิลป์

การประกาศนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และนโยบายนั้นต้องแสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การทำงานวิจัยในวันปฏิบัติงานราชการ คือให้อาจารย์สามารถไปปฏิบัติงานเก็บข้อมูลภาคสนามในวันและเวลาราชการได้โดยไม่ต้องลา เนื่องจากปัจจุบันอาจารย์ต้องใช้สิทธิวันลาของตนเอง ทั้ง ๆ ที่สุดท้ายแล้วเมื่ออาจารย์ทำงานวิจัยเสร็จ ผลที่ได้กลับมาก็คือกลับสู่คณะฯ ในการนับจำนวนผลงานวิจัยสำหรับการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายใน ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้หากได้ดำเนินการจะเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจในการทำงานวิจัยให้กับอาจารย์เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนั้นคณะฯ ต้องมีการประกาศอย่างชัดเจน เพื่อแจ้งให้อาจารย์ทราบถึง หน่วยงานหรือบุคคลที่ช่วยดูแลประสานงาน และให้ความช่วยเหลืออาจารย์ในการทำงานวิจัย เพื่อให้อาจารย์สามารถทำงานวิจัยได้อย่างคล่องตัวและมีเวลาสำหรับทำงานวิจัยมากขึ้น ส่งผลทำให้ งานวิจัยมีคุณภาพ และอาจารย์มีแรงกระตุ้นที่อยากจะทำงานวิจัยเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งรวมถึงอาจารย์ที่ยังไม่กล้าทำงานวิจัยอันเนื่องมาจากความไม่ถนัดในการเขียน นอกจากนี้ควรจัดให้มีการจัดอบรม หรือสัมมนาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความ เข้าใจและปรับทัศนคติที่ดี อีกทั้งอาจมีการจัดตั้งกลุ่มอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ เพื่อ คอยเป็นกลุ่มพี่เลี้ยงที่คอยดูแลและให้คำปรึกษากับอาจารย์ที่ต้องการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยให้อาจารย์ที่ยังไม่เคยทำงานวิจัยหรือไม่สามารถเขียนอธิบายงานสร้างสรรค์ให้มีแนวทางใน การทำงานที่ถูกต้องได้

ผลงานวิจัยที่คณะฯ ควรเร่งดำเนินการประการหนึ่ง คือ การรวบรวมรายนาม

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ พร้อมกับยื่นเรื่องแจ้งให้ทางสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ศิลปากรทราบ เพื่อให้ทางสถาบันได้นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการพิจารณาทุนงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ รวมถึงการนำมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประเมินผลงานสร้างสรรค์ ซึ่ง จะช่วยลดปัญหาในเรื่องของความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ ไม่ตรงกับสาขาวิชาเป็นผู้พิจารณาทุนและการประเมินผลงานสร้างสรรค์

สำหรับทุนสนับสนุนโดยเฉพาะงานสร้างสรรค์ ซึ่งคณะฯ ได้กำหนดให้อาจารย์ ต้องมีการแสดงผลงานสร้างสรรค์เป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนตุลาคม แต่คณะฯ สามารถ สนับสนุนทุนดังกล่าวให้อาจารย์แต่ละท่านเป็นจำนวนน้อยมาก และการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว

ของอาจารย์เหมือนเป็นการถูกบังคับให้ทำมากกว่าความรู้สึกที่อยากทำ ดังนั้นคณะฯ ควรมีการจัดประชุมภายในอาจารย์อาจเป็นช่วงสัมมนาอาจารย์ประจำปี เพื่อหาแนวทางในการทำงานว่าจะทำเช่นไรให้อาจารย์ทำงานสร้างสรรค์อย่างมีความสุขมิใช่เป็นงานที่ถูกบังคับให้ต้องทำ รวมถึงการขอความร่วมมือของอาจารย์ในคณะฯ เพื่อระดมทุนสนับสนุนในการจัดทำการแสดงผลงานดังกล่าวจากหน่วยงานภายนอก ด้วยการใช้เครือข่ายของอาจารย์แต่ละท่านในการหาผู้สนับสนุนงบประมาณ เพื่อนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับทำงานสร้างสรรค์หรือสูจิบัตร เพราะถ้าหากคณะฯ สามารถมีทุนในการสนับสนุนการทำงานสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น ผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ย่อมต้องดีขึ้นด้วยเช่นกัน เพราะเป็นการช่วยอาจารย์ประหยัดค่าใช้จ่าย เนื่องจากในปัจจุบันการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์แต่ละชิ้น ต้องใช้ทุนส่วนตัวเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว นอกจากนี้การทำกิจกรรมดังกล่าวยังเป็นการช่วยสร้างความสามัคคี และการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้กับอาจารย์อีกด้วย นอกจากนี้ควรมีการกำชับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ทำงานอย่างรอบคอบ เช่น การจัดเก็บประวัติข้อมูลและประวัติการทำงานของอาจารย์ให้เป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการนำข้อมูลมาใช้ในการทำสูจิบัตร โดยที่ไม่ต้องขอประวัติของอาจารย์ใหม่เป็นประจำทุกปี

นอกจากนั้นคณะฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์การแสดงผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ซึ่งจัดขึ้นประจำปีให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่และแสดงศักยภาพของอาจารย์ในคณะฯ ให้เป็นที่รู้จัก เนื่องจากในปัจจุบันการแสดงผลงานของอาจารย์ผู้มีส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนักศึกษา ซึ่งถ้าหากไม่ใช่ผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะแล้วจะไม่ทราบ ดังนั้นคณะฯ จึงควรมีการประชาสัมพันธ์งานในสื่อที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยใช้เครือข่ายต่าง ๆ ของคณะฯ ที่มีอยู่ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ตและสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้คณะฯ อาจมีการนำเสนอในที่สาธารณะอื่น ๆ มิใช่เพียงจำกัดอยู่แค่ในหอศิลป์ของคณะฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้กับคนทั่วไปได้รู้จักมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอาจมีบุคคลภายนอกที่ไม่กล้าเข้าชมงานในหอศิลป์ของคณะฯ

เพราะพื้นที่ในมหาวิทยาลัยคุณเป็นพื้นที่เฉพาะ ที่สำคัญถือลักษณะพิเศษของคนไทยที่ไม่คุ้นชินกับการเดินเข้าไปชื่นชมความงามผลงานทางด้านศิลปะมากนัก เพราะหากไม่ใช่คนที่อยู่ในแวดวงดังกล่าวก็จะรู้สึกเคอะเขินกับการเดินชมงาน เพื่อให้งานศิลปะเป็นงานที่มุ่งนำเสนอต่อมวลชนอย่างแท้จริง คณะฯ จึงควรมีการพัฒนาในด้านการประชาสัมพันธ์เรื่องการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ให้มากขึ้น ไม่ใช่จำกัดเฉพาะแค่เรื่องการนำเสนอผลงานทางด้านศิลปะเท่านั้น แต่รวมถึงข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ของคณะฯ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับภาพลักษณ์ของคณะฯ เองด้วย

ในส่วนของหอศิลป์ของคณะฯ ที่ใช้แสดงผลงาน คณะฯ ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ได้ใช้พื้นที่ดังกล่าวโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรืออาจมีการเรียกเก็บในราคาถูกให้กับอาจารย์ที่ทำงานสร้างสรรค์ที่ใช้ทุนส่วนตัวของตนเอง เนื่องจากการทำงานสร้างสรรค์ดังกล่าวมีค่าใช้จ่าย

สูงอยู่แล้ว เพื่อเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนอาจารย์จึงควรปรับเปลี่ยนนโยบายการใช้หอศิลป์ และการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงคณะกรรมการหอศิลป์ฯ อาจมีการจัดทำอุปกรณ์ติดตั้งสำเร็จรูปที่ใช้ในการแสดงผลงานหรือจัดนิทรรศการภายนอกสำหรับให้เช่า เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับหอศิลป์อีกทาง เพราะคณะฯ ก็มีศักยภาพโดยอาจารย์สามารถออกแบบอุปกรณ์ดังกล่าวให้มีรูปแบบที่สวยงามและทันสมัยได้ อีกทั้งยังมีโรงปฏิบัติงานที่เจ้าหน้าที่สามารถสร้างชิ้นงานตามรูปแบบที่อาจารย์ออกแบบได้

คณะฯ ควรดำเนินนโยบายร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก หรือเครือข่ายที่อาจารย์แต่ละท่านมีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่คณะฯ ให้มากยิ่งขึ้น อาจเริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเครือข่ายต่าง ๆ จากอาจารย์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อคณะฯ เช่น มีสำนักพิมพ์ที่พร้อมจะพิมพ์บทความหรือตำราให้กับอาจารย์ ซึ่งคณะฯ อาจใช้ความร่วมมือกับสำนักพิมพ์ดังกล่าวในการพิมพ์หนังสือของคณะฯ หรือการพิมพ์สูจิบัตรที่คณะฯ ต้องพิมพ์อยู่เสมอ โดยมีการตกลงในเรื่องของรายได้ที่เป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย ซึ่งก็จะทำให้คณะฯ ทუნค่าใช้จ่ายในส่วนของกรพิมพ์หนังสือ ตำรา หรือไม่ก็สูจิบัตร เป็นต้น

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์

อาจารย์ต้องมีการฝึกเขียนและจดบันทึก เพราะงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต้องมีการเขียน เพื่ออธิบายให้ผู้อื่นสามารถทำความเข้าใจได้ในเบื้องต้น ดังนั้นอาจารย์ต้องมีการปรับตัว โดยเริ่มจากการจดบันทึกทีละเล็กทีละน้อย ลองฝึกเขียนบรรยาย หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลการเขียนดังกล่าวมาให้อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำงานวิจัยช่วยปรับแก้ เพราะถึงแม้ว่างานสร้างสรรค์บางชิ้นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเดียวกันนั้นเป็นผู้ประเมิน แต่การให้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ที่ได้มาเห็นผลงานควรมีการเขียนอธิบายเบื้องต้นในรูปแบบการอธิบายอย่างงานวิจัย เพราะงานสร้างสรรค์บางชิ้นมีการนำเสนอในที่สาธารณะ ผู้ที่ได้ชมส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะ จึงควรต้องมีข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบในการแสดงงาน

แนวทางที่จะทำให้ผลงานสร้างสรรค์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าแท้ที่จริงแล้วงานสร้างสรรค์ก็คืองานวิจัยชิ้นหนึ่ง ดังนั้นการเข้าใจว่างานสร้างสรรค์ชิ้นดังกล่าวมีที่มาของความคิด ขั้นตอนและเทคนิคในการสร้างสรรค์อย่างไร จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในสาขาเดียวกันเท่านั้นเป็นผู้ประเมินผล ซึ่งนั่นหมายถึงการเปลี่ยนกฎเกณฑ์ในการกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการอ่านงานวิจัยและประเมินผลงานสร้างสรรค์ โดยยึดหลักของความเป็นจริงว่าสาขาวิชาทางศิลปะมีการทำงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนกับการทำงานวิจัยในสาขาอื่น ซึ่งใช้ผู้ทรงคุณวุฒิทางสาขาอื่นมาเป็นผู้ประเมินไม่ได้ เพราะแม้แต่วงด้านศิลปะเองก็ยังมี ความแตกต่างกัน เช่น จะให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านทัศนศิลป์ประเมินผลงานของ

อาจารย์ที่ทำงานศิลปะด้านการออกแบบบางครั้งก็ไม่สามารถเข้าใจงานนั้นได้ การทำงานในแต่ละสาขาวิชาจึงมีลักษณะเฉพาะตัวของตนเอง ผู้ที่ทำงานและอยู่ในแวดวงสาขาวิชาเดียวกันเท่านั้นจึงจะเข้าใจ ดังนั้นผู้ที่ออกกฎเกณฑ์จึงควรต้องนึกถึงแง่ของความเป็นจริงนี้ ซึ่งถ้าหากมีการปรับระเบียบแก้ไขกฎเกณฑ์ดังกล่าวได้ จะมีผลต่อการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ และเป็นแรงกระตุ้นสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพราะการทำงานวิจัยไม่ใช่อาจารย์เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ หากแต่ผลที่สะท้อนกลับมาก็คือ คณะ มหาวิทยาลัย รวมถึงประเทศที่ได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน

การปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์การกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานสร้างสรรค์คงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างฉาบฉวย แต่เชื่อว่าจะเป็นทางออกสุดท้ายที่ต้องเฝ้ารอคำตอบ เพราะอาจารย์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้น ควรต้องมีการปรับเปลี่ยนธรรมชาติของความเป็นศิลปินร่วมด้วยครึ่งทาง คือ ต้องมีการยอมรับในการเขียนอธิบายรายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนั้น ๆ ด้วย โดยอาจมีการกำหนดกรอบหรือหัวข้อ สำหรับการเขียนอธิบายผลงานเท่านั้น เช่น ที่มาของความคิดในการรังสรรค์ผลงาน ขั้นตอนกระบวนการ วิธีการและเทคนิคของการทำงาน เป็นต้น แต่คงไม่ถึงกับต้องชี้แจงรายละเอียดทั้งหมดเหมือนเช่นการวิจัยทดลองทางวิทยาศาสตร์ เพราะการทำงานสร้างสรรค์เป็นการทำงานที่เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นภายในจิตใจและมุ่งหวังเพื่อให้เกิดผลทางจิตใจของผู้ที่ได้สัมผัสเช่นกัน ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในทั้งอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของผู้ที่ได้สัมผัสผลงานสร้างสรรค์ล้วนเป็นนามธรรมและไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะต้องเป็นไปตามที่ผู้สร้างสรรค์คิดเอาไว้ เพราะการรับชมผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะนั้นให้อิสระทางความคิดและจินตนาการของผู้รับชมแต่ละคน ซึ่งนั่นคือเอกลักษณ์ของงานศิลปะ ที่ไม่มีคำตอบหรือกฎเกณฑ์ใดตายตัว หากแต่ขึ้นอยู่กับตัวผู้รับชมผลงานนั่นเอง และนี่คือสิ่งที่ผู้ทำงานสร้างสรรค์งานทางด้านศิลปะไม่สามารถอธิบายให้กับผู้รับชมได้ เพราะเท่ากับเป็นการจี้หน้าเพื่อให้ผู้รับชมต้องคิดเห็นหรือรู้สึกเช่นเดียวกับตน ซึ่งนั่นไม่ใช่วิถีของการทำงานทางด้านศิลปะ

3.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในอนาคตหากมีความเป็นไปได้ในการจัดประเภทและลักษณะการทำงานผลงานวิจัยใหม่ อาจกำหนดว่าผลงานสร้างสรรค์ไม่ต้องมีการเขียนเอกสารประกอบในการอธิบายตามรูปแบบของการทำงานวิจัยทางสายวิทยาศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ เพราะการทำงานสร้างสรรค์เป็นงานที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความคิดและความรู้สึกของผู้สร้าง ซึ่งล้วนเกิดขึ้นจากมูลเหตุปัจจัยภายในจึงไม่สามารถนำมาอธิบายหรือตีความ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตามความรู้สึกของสร้างได้ ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ชมจึงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในของแต่ละบุคคลเอง ซึ่งในต่างประเทศ เช่น

สหราชอาณาจักร หรือสหรัฐอเมริกา ถือว่างานสร้างสรรค์เป็นงานวิจัยรูปแบบหนึ่ง ที่ไม่ต้องมีการเขียนบรรยายประกอบผลงานหรือเอกสารประกอบผลงาน เนื่องจากการประเมินผลงานสร้างสรรค์นั้นจะให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ เป็นผู้ประเมิน รวมถึงการประเมินผลจากระดับมาตรฐานของหอศิลป์ที่ไปแสดงผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์ด้วยเช่นกัน เช่น หากแสดงในหอศิลป์ระดับท้องถิ่นจะไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นต้น

3.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

3.5.1 ควรมีการศึกษาถึงรายละเอียดที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานของตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะองค์ประกอบที่ 4 ที่ว่าด้วยเรื่องของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งแยกตามลักษณะธรรมชาติการทำงานของแต่ละสาขา

3.5.2 ผลการวิจัยที่ได้โดยเฉพาะในเรื่องของงานสร้างสรรค์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเขียนเพื่อใช้ในการเขียนขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย และหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลงานสร้างสรรค์ยังไม่มีความสมบูรณ์ เนื่องจากกำลังอยู่ในช่วงดำเนินการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาวิจัยถึงผลของการปรับเปลี่ยนดังกล่าว เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาหรือสิ่งที่ควรปรับปรุง

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. การวิจัยทางศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2543.

_____. ก ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2546.

_____. ข ศิลปะสู่สังคม. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ Art for All, 2546.

ชาญศิลป์ วาสนุญา. “แรงจูงใจและความต้องการความสมหวังในชีวิตของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

ชาย โพธิ์ธิดา. ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2547.

ดำรง วงศ์อุปราช และสุรพล วิรุฬักษ์. รายงานการประชุมทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เด่นพงษ์ วงศาโรจน์, บรรณาธิการ. ศิลปะวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สันติศิริการพิมพ์, 2543.

นัสสี ททรัพย์บัญญัติ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

นาฏอนงค์ สุวรรณจิตต์. “ปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี.” งานวิจัย วิทยาลัยพระบรมราชชนนี ชลบุรี, 2548.

พวงเพชร วัชรอยู่. แรงจูงใจกับการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2537.

ภรดี พันธุภากร. การวิจัยทางศิลปะและศิลปะประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี : โรงพิมพ์ ก. การพิมพ์, 2544.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2551-2554. มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะมัณฑนศิลป์. รายงานประจำปีและประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2551 คณะมัณฑนศิลป์. ม.ป.ท., 2552.

เย็นใจ เลาหวนิช. “ประเภทของการวิจัย” ใน การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และศิลปะ : ทักษะของนักวิชาการไทย, 62-64. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

รัชฎา ชิโสภา และคณะ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.” งานวิจัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2548.

ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, 2546.

วลัยลักษณ์ อัคริวงษ์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.” วารสารพระจอมเกล้าลาดกระบัง, 6, 1 (2541) : 14 - 15.

วันทนา ชูช่วย. “การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.” วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วิทย์ พิณกันเงิน. ศิลปะทรรศน์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, 2547.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, บรรณาธิการ. ศิลปะวิชาการ 2 : ศิลปะคืออะไร. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีอนุสรณ์, 2549.

วิภา แซ่เซี้ย และคณะ. “สถานภาพการทำวิจัยและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาล หลังจบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.” งานวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2550.

วิรุณ ตั้งเจริญ. ทัศนศิลป์วิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สันติศิริการพิมพ์, 2545.

ศรีศักร วัลลิโภดม และคณะ. รายงานการประชุมทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ศิโรจน์ ผลพันธิน. “รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา.” งานวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2547.

ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์นุกิจ. พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2550.

ศุภิสรา สุวรรณชาติ และคณะ. “ปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา.” งานวิจัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา, 2551.

สาโรช จันมุกดา. มหาวิทยาลัยศิลปากรจากบันทึกและความทรงจำ. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการวิจัยทางการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล, 2530.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ข คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำ
รับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2552. ม.ป.ท.,
2551.

สำเร็จ เทียนทอง. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์พยาบาล สังกัดสถาบันพระ
บรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
2548.

สุธี พานิชกุล. “หลักเบื้องต้นของจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์” เวชสารแพทย์ทหารบก 59, 4
(ตุลาคม-ธันวาคม 2549) : 247 – 249.

สุภัทรา ปานสุวรรณจิตร และชัยรัตน์ ปานสุวรรณจิตร. “ปัจจัยการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาเขต
ภาคพายัพก่อนออกนอกระบบ.” งานวิจัย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาค
พายัพ เชียงใหม่, 2542.

สุภาวศ์ จันทวานิช. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

_____. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2543.

สุภาพ คัมภีรานนท์. “ปัญหาและภาระแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพา.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.

ไสว นัยปราโมทย์. “สถานภาพในการทำวิจัยของอาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบน.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย, 2545.

อัจฉรา ถาวร. “แรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.

อัปสร แยมสรवल. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระ
นครเหนือ.” งานวิจัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2539.

อานนท์ บุญชะรัตเวช. การสร้างนักวิจัยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและ
พัฒนาการทางทหารกองทัพเรือ, 2549.

อุทัย คุณเกษม. “ว่าด้วยการวิจัย.” วิจัยการศึกษา 5 (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2533) : 4-7.

อุษา ดวงสา, ผู้แปล. การวิจัยเชิงคุณภาพ : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ในการศึกษาและสังคม
สมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

- Aamodt, Michael G. Industrial/Organizational Psychology. 6th ed. California : Cengage Learning, 2010.
- Arieti, Silvano. Creativity : the magic synthesis. New York : Basic Books, Inc., 1976.
- Dipboye, Robert L., Carlla S. Smith, and William C. Howell. Understanding Industrial and Organizational Psychology. Florida : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1994.
- Drafke, Michael W., and Stam Kossen. The Human Side of Organizations. 8th ed. New Jersey : Pearson Education, Inc., 2002.
- Hodgetts, Richard M. Modern Human Relations at Work. 7th ed. Florida : The Dryden Press, 1999.
- Leland, Nita. The creative artist : a fine artist's guide to expanding your creativity and achieving your artistic potential. Cincinnati, Ohio : North Light Books, 1990.
- Luthans, Fred. Organizational Behavior. 10th ed. New York : Mcgraw-Hill/Irwin, 2005.
- Muchinsky, Paul M. Psychology Applied to Work. 8th ed. California : Thomson Wadsworth, 2006.
- Solomon, Michael R. Consumer Behavior Buying, Having, and Being. 8th ed. New Jersey : Pearson Education, Inc., 2009.
- Weiner, Bernard. Human Motivation Metaphors, Theories, and Research. California : Sage Publications, Inc., 1992.

การสัมภาษณ์

จิราภรณ์ ไฝ่สุวรรณ. สัมภาษณ์, 3 สิงหาคม 2553.

เจนุทธิ์ จิตมาสิริรัตน์. สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2553.

โชติวัฒน์ ปุณโณปถัมภ์. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2553.

ทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์. สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2553.

เทียนสี กันทะเสมา. สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2553.

ชนะ ธนพรพี. สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2553.

เรียร์ ลิชนะเรียร์. สัมภาษณ์, 24 สิงหาคม 2553.

นันทนา แซ่ลี. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2553.

น้ำฝน ไส้ศัตรูไกล. สัมภาษณ์, 22 กรกฎาคม 2553.

บวรวิษุทธิ์ นิตสิริ. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2553.

- ปนท ปลื้มชูศักดิ์. สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2553.
- ปรีชา ปั่นกล้า. สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2553.
- ปานฉัตรที่ อินทร์คง. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม 2553.
- ปิติพรพรย สายชุ่มอินทร์. สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2553.
- พลัญญ์ จิรพุดินันท์. สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2553.
- พีร เลี้ยงใจ. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2553.
- ภัทรพล จันทร์คำ. สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2553.
- มรุชา ศรีรัตน์. สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2553.
- มนัสวินัย คุ่มวิชัยรัตน์. สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2553.
- มนัสวิน วงษ์สุวีรัตน์. สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2553.
- มานี เหลืองชนะอนันต์. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2553.
- มาลินี วิกรานต์. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2553.
- มุกดา จิตพรมมา. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2553.
- รัฐไท พรเจริญ. สัมภาษณ์, 20 กรกฎาคม 2553.
- วรเวช กลิ่นเทศ. สัมภาษณ์, 3 สิงหาคม 2553.
- วสันต์ ดันอภิชาติสกุล. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2553.
- วิภาดา ภูวชาติโยธิน. สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2553.
- ศุภวัฒน์ ถนอมเมฆ. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2553.
- สืบพงศ์ เผ่าไทย. สัมภาษณ์, 7 กรกฎาคม 2553.
- สุภาวี ศิรินคราภรณ์. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2553.
- เสกฐาวุฒิ สารพันธ์. สัมภาษณ์, 3 สิงหาคม 2553.
- นัยรัตน์ จิตรวานนท์. สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2553.
- อธิก เปี้ยซ้อ. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2553.
- อนุชา แผงเกษร. สัมภาษณ์, 29 กรกฎาคม 2553.
- อรนุช วชิรพรพงศา. สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2553.
- อริศร์ เทียนประเสริฐ. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2553.
- อารัญญา อาสน์แก้ว. สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2553.
- อาวิน อินทร์งษ์. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2553.
- อุทัย ดุลยเกษม. สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2553.
- เอกชาติ จันทร์ไรรัตน์. สัมภาษณ์, 22 กรกฎาคม 2553.

ผลงานวิจัยนี้ได้รับระดับปริญญาตรี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

คณะมัณฑนศิลป์ วิทยาเขตวังท่าพระ

คณะมัณฑนศิลป์ วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

สถานที่แสดงผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ และแหล่งค้นคว้าข้อมูล

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

หอศิลปะและการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์
สถานที่ใช้จัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์

หอสมุดสาขา วังท่าพระ
แหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แนวทางการสัมภาษณ์อาจารย์ในการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและ
งานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ-นามสกุล.....
 สังกัดภาควิชา.....อายุ.....ปี
 วุฒิการศึกษาสูงสุด.....อายุราชการ.....ปี
 ตำแหน่งทางวิชาการ.....
 ตำแหน่งทางการบริหาร.....

ตอนที่ 2 สภาพการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- เหตุผลในการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- แหล่งทุนมาจากที่ใด (หน่วยงานภายในหรือภายนอกสถาบัน)
- ขั้นตอนและวิธีการในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีอะไรบ้าง (นับตั้งแต่การเริ่ม
คิดหัวข้อในการทำงานวิจัยจนถึงการนำเสนอ)
- ทำคนเดียว หรือทำร่วมกับผู้อื่น
- ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
- กลุ่มเป้าหมายที่คิดว่าได้รับประโยชน์จากการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
- การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อะไร อย่างไร
- ประโยชน์ที่ได้จากการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ (ตนเอง ผู้อื่นและหน่วยงาน)
- การทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยพัฒนาในด้านการทำงานหรือการสอน
อย่างไร

ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นอย่างไร

- การทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการสร้างความมั่นคงด้านการงาน
หรือไม่ อย่างไร
- ผลงานที่ออกมาเป็นที่ยอมรับในวงกว้างระดับไหน
- สามารถนำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์พัฒนาต่อยอดได้อย่างไร

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- ประเด็นในการทำวิจัย
- การขอขึ้นเรื่องเพื่อทำการทำวิจัย
- ระบบการทำงานประจำที่ไม่เอื้อต่อการทำงานวิจัย (ภาระงานสอนที่มีมาก)
- แหล่งทุนสนับสนุน (ทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน)
- การขอความร่วมมือจากองค์กรภายนอกทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรม

ในการร่วมกันทำวิจัย

- พื้นที่ในการทำงานหรือ โรงปฏิบัติงาน
- แหล่งสำหรับค้นคว้าในการทำงานวิจัย
- การนำเสนอโดยเขียนเป็นคำอธิบาย
- พื้นที่ในการนำเสนอหรือจัดแสดง
- การสนับสนุนให้ทำวิจัยจากหน่วยงานต้นสังกัด
- การจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความเข้าใจในขั้นตอน กระบวนการทำวิจัย
- ความรู้และความสามารถ รวมถึงประสบการณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงาน
- ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหารในการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาอุปสรรคในการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ-นามสกุล.....

อายุ.....ปี วุฒิการศึกษาสูงสุด.....อายุราชการ.....ปี

ตอนที่ 2 แนวทางการสนับสนุนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในเรื่องการค้นคว้าวิจัยและสร้างสรรค์ผลงาน ในฐานะผู้บริหารมีแนวทางหรือนโยบายในการสนับสนุนการทำงานวิจัยสำหรับอาจารย์ทางด้านศิลปะอย่างไร

- การประกาศให้มหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์” มีการดำเนินนโยบายสนับสนุนต่อการทำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ทางด้านศิลปะอย่างไรบ้าง

- กลยุทธ์ในการสนับสนุนการทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ทางด้านศิลปะให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นมีอะไรบ้าง

- แนวทางการแก้ปัญหารูปแบบของการเขียนรายละเอียดโครงการของอาจารย์ทางด้านศิลปะ เพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงานวิจัย

- แนวทางการแก้ปัญหาหลักเกณฑ์การกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับประเมินผลงานสร้างสรรค์

- ข้อเสนอแนะ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

แนวทางสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาอุปสรรคการ
ทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ-นามสกุล.....อายุ.....ปี

ตำแหน่ง.....อายุราชการ.....ปี

ตอนที่ 2 สภาพการทำงานและปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

1. หน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย/งานสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง
2. ปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้อาจารย์ในคณะมัณฑนศิลป์ทำงานวิจัยน้อยในตามความคิดเห็นของท่านคืออะไรบ้าง
3. ปัญหาหรืออุปสรรคสำหรับการทำงานวิจัยของอาจารย์ในฐานะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้าง
4. ข้อเสนอแนะหรือแนวทาง

แนวทางสัมภาษณ์นักศึกษาในการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาอุปสรรคการทำงานวิจัยและงาน
สร้างสรรค์ ของอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ-นามสกุล.....

อายุ.....ปี ภาควิชา.....ชั้นปีที่.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการเข้าชมผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ที่ได้เคยจัดแสดง

1. ผลงานคณาจารย์ที่จัดแสดงให้ประโยชน์คือตัวท่านอย่างไร
2. จำนวนผลงานที่จัดแสดงมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
3. ผลงานคณาจารย์ที่จัดแสดงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้หรือไม่ อย่างไร
4. ข้อเสนอแนะหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงสำหรับการแสดงผลงานผลงานคณาจารย์

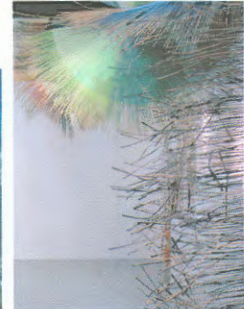
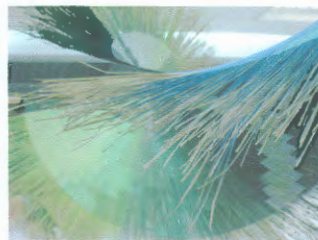

ภาคผนวก ง

ภาพตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์คณะนิเทศศิลป์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภากร สุคนธมณี

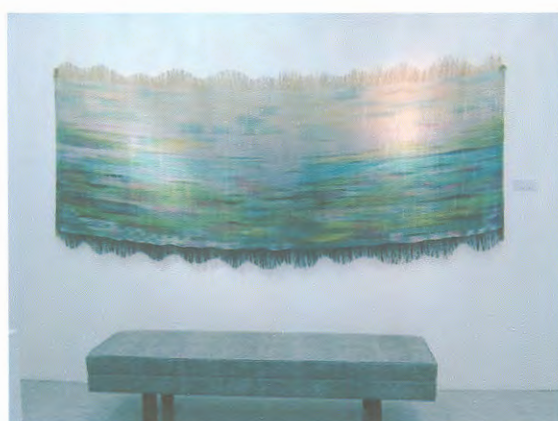
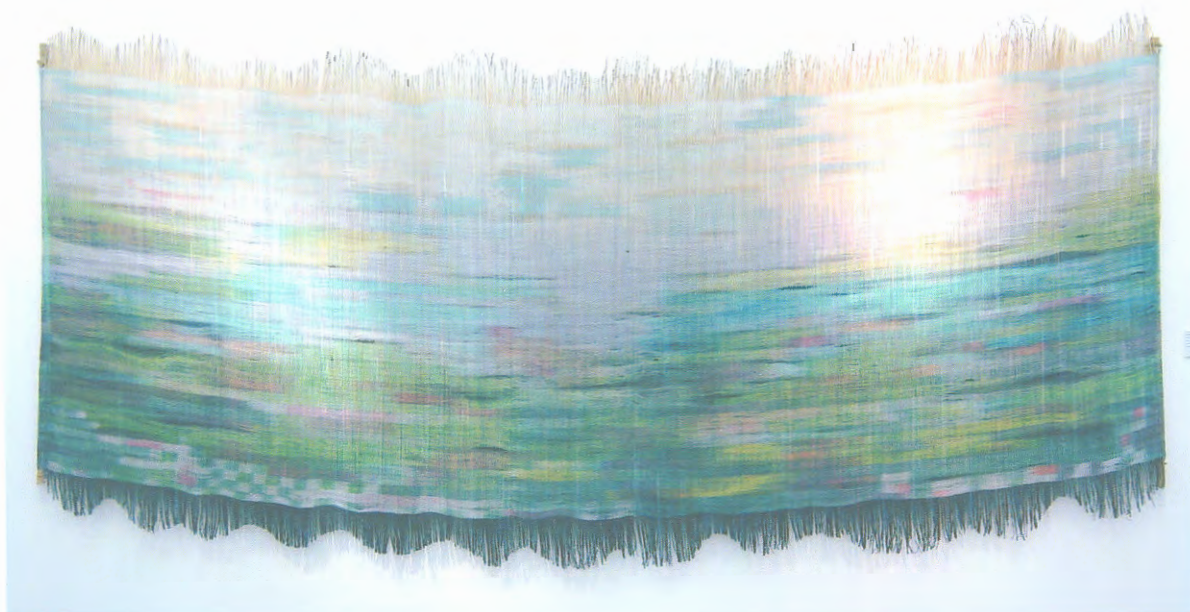
- ชื่อผลงาน** รุ่งกินน้ำ.....
- เทคนิค** การทอ (มัดหมี่ทางยืนทอ ผสมผสานระหว่างเส้นไหมกับเส้นใยกัญชอมลี)
- ขนาด** 65×1,300 เซนติเมตร
- แนวความคิด** จากความงามที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เกิดเป็นความประทับใจส่วนตัว เป็นความรู้สึกที่ยากจะบรรยาย ความงามของแสงสี การไหลเวียนของกระแสน้ำ การพัดผ่านของสายลม หรือแม้กระทั่งบรรยากาศของท้องฟ้าหลังฝนตก...ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาพิเศษสุดที่จะได้เห็นถึงความมหัศจรรย์บนฟากฟ้า นั่นคือ...รุ่งกินน้ำ

สีที่เกิดจากการรวมตัวของแสงที่สาดส่องสะท้อนวัตถุ ทำให้เกิดผลงาน
สร้างสรรค์ที่มีความละเอียดอ่อนและทำให้โลกใบนี้มีสีสัน แสง สี ที่สวยงาม
สดใส

ผลงานสร้างสรรค์โดยการใช้เส้นก้อยอมสีใต้น้ำหนักแต่ละเส้น นำมาทอ
ผสมผสาน ทอร่วมกับเส้นไหม ใช้เทคนิคมัดหมี่กำหนดให้เส้นยืนเป็นลวดลาย
เรขาคณิต เป็นเหมือนสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายบนโลกใบนี้ สีต่าง ๆ ที่ทำการย้อม
ลงบนเส้นยืนล้วนแล้วแต่เป็นสีที่มีต้นแบบมาจากธรรมชาติทั้งสิ้น อาทิ สีเหลือง
จากดอกไม้หลากชนิด, สีเขียวจากต้นไม้อ้อ ใบไม้, สีแดงจากความร้อนแรงของ
แสงอาทิตย์, สีส้ม-สีม่วงจากผลไม้ เป็นต้น เหมือนเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติ
เพราะแสงสีที่เห็นเกิดจากการสะท้อนของแสงอาทิตย์กระทบวัตถุ เกิดเป็นสีให้
เห็นแก่สายตาเรา ในการทอกำหนดให้ความยาวของเส้นก้อยืนเป็นเส้นพุ่ง ยืนเลย
ออกมาจากหน้ากว้างของเส้นยืน เป็นการเพิ่มความพิเศษให้กับผลงานสร้างสรรค์
ได้ส่วนหนึ่ง

เส้นไหมที่ทอผสานกับเส้นก้อยืน เป็นการผสมผสานที่อาศัยความแตกต่าง
ของวัสดุอย่างสิ้นเชิง โดยที่เส้นไหมเป็นเส้นใยที่มีความมันวาว อ่อนนุ่ม ลื่น ซึ่ง
ได้ชื่อว่าเป็นราชินีแห่งเส้นใย ส่วนเส้นก้อยืนก่อนที่จะมีผู้ประดิษฐ์คิดค้นนำมา
ทอเสื้อ ทอสาด เกือบเรียกได้ว่าเป็นวัชพืชที่ไร้ค่า เมื่อนำมาทอร่วมกับเส้นก้อยืน
แล้วทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับก้อยืนได้มากขึ้น การที่เลือกเส้นก้อยืนมาทอร่วมใน
ผลงานสร้างสรรค์ ส่วนหนึ่งมาจากความแตกต่าง โดยที่เส้นก้อยืนเป็นเส้นที่มีความ
แข็ง กรอบ แดกหักได้ง่าย เมื่อนำมาทอร่วมกับเส้นยืนที่เป็นเส้นไหมที่คงความ
เป็นระเบียบของหน้าผ้า อีกทั้งเส้นยืนมีความถี่มาก จึงเป็นการจัดระเบียบให้กับ
ผลงานศิลปะที่ทอหรือปัก เมื่อสอดเย็บเป็นเส้นพุ่งก็จะเป็นเส้นตรงจาก
เทคนิคการทอ โดยอัด โนมัตติ

ผลงานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภากร สุคนธมณี

- ชื่อผลงาน** โฉนผืน
- เทคนิค** การทอ (มัดหมี่ทางขึ้นทอ ผสมผสานระหว่างเส้นไหมกับเส้นใยคอกซ์อมสี)
- ขนาด** 100×300 เซนติเมตร
- แนวความคิด** ฉันพยายามที่จะจดจำทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาในชีวิต แต่ฉันคงใช้ความพยายามได้ไม่มากพอ เพราะฉันเลือกที่จะจำในสิ่งที่ฉันจำได้ ทั้งเวลาหลับ หรือเวลาตื่นก็ตาม ไม่ได้มีส่วนในการกระตุ้นความทรงจำ แต่ฉัน...จำเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยหัวใจ ใช้หัวใจมองด้วยความว่างเปล่า ภาพแห่งความทรงจำเกิดขึ้น...เลื่อนราง เพราะฉัน...ใช้ความจำจากหัวใจ...

ผลงานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมพร กาษรสุวรรณ

ชื่อผลงาน ออม-อิม

แนวความคิด สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม มีพื้นแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชนานาชนิดหมุนเวียนตามฤดูกาล เมื่อหมดฤดูกาลหนึ่งก็จะหมุนเวียนปลูกพืชอีกอย่างหนึ่งเพื่อให้เจริญเติบโตได้ดี และเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อค้าขายได้ โดยที่อาหารบางประเภทจะถูกเก็บรักษาไว้ เพื่อนำมาใช้ในครัวเรือนได้อีก แม้จะหมดช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชชนิดนั้น ๆ แล้ว แสดงให้เห็นว่าคนไทยมีภูมิปัญญาในการเก็บรักษาถนอมอาหารเอาไว้กินเอาไว้ใช้ และภูมิปัญญาคงกล่าวนี ทำให้คนไทยมีอาหารกินตลอดปี และมีความสุขอยู่ดีกินดีจากการเก็บออมทรัพย์ในดินจากผืนนาผืนไร่ของตนเอง

จากความคิดดังกล่าว ผู้จัดทำจึงมีความสนใจในภูมิปัญญาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนไทยการสะสมและถนอมอาหาร โดยใช้ภาชนะเครื่องเคลือบดินเผาและเครื่องจักสานของชาวบ้านทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย โดยให้ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาในการเก็บรักษาอาหาร การใช้วัสดุในการเก็บรักษาอาหารและประเภทอาหารที่ถูกเก็บไว้ใช้ตลอดปีที่แตกต่างกันของแต่ละภาคเป็นสำคัญ

รูปทรงพื้นฐานในการสร้างสรรค์ รูปทรงพื้นฐานในการสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากการนำ

รูปทรงของวัสดุที่มาจากธรรมชาติที่แตกต่างกันไป ตามลักษณะของแต่ละภูมิภาคมาสร้างสรรค์ผลงาน เช่น รูปทรงพีชผักสวนครัวของภาคเหนือ เช่น พริก กระเทียม มะเขือเทศ มาลด เพิ่ม ตัดทอนรูปทรง และเน้นลักษณะของพื้นผิวที่แสดงความอุดมสมบูรณ์ โดยลักษณะผิวที่ดึงของพีชพันธุ์ธัญญาหารมาใช้ในการออกแบบชิ้นงาน ดังผลงานชื่อ หอม (กระเทียม)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน นำรูปทรงของกะลามะพร้าวหรือกระบอกตั๊กน้ำ ซึ่งเป็นภาชนะที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยนำมาแสดงออกในรูปทรงที่ประสานเชื่อมต่อกันระหว่างรูปทรงให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงที่ลงตัว ดังผลงานชื่อ บวยและฮาง ซึ่งหมายถึงกระบอกและภาชนะใส่อาหาร

ภาคกลาง ได้นำรูปทรงของใบหมากใบพลู ซึ่งเป็นที่นิยมของคนไทย ดังจะเห็นได้จากสตรีที่คนไทยสมัยก่อน นิยมเก็บหมากเก็บพลูร้อยไว้ได้ดูบ้านเพื่อเก็บไว้กินไว้ใช้ วัฒนธรรมการเก็บรักษาใบพลูมีความน่าสนใจ อีกทั้งใบพลูมีความงามของเส้นใบที่อ่อนช้อยและโค้งมน แสดงรูปทรงอวบอ้อมสมบูรณ์เหมาะสมสำหรับการนำมาสร้างสรรค์งานศิลปะ ดังผลงานชื่อ พลุและบัน

ผลงานวิวัฒนาการภูมิประเทศติดกับทะเลเป็นส่วนใหญ่

ภาคใต้เป็นภาคที่มีภูมิประเทศติดกับทะเลเป็นส่วนใหญ่ ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำเอาวิถีการดำรงชีวิตของชาวประมงมานำเสนอ ในการสร้างสรรค์รูปแบบของผลงานจะแสดงออกถึงการเก็บอาหารดังเช่น ปลา เพื่อนำมาดำรงชีวิตในวันข้างหน้า โดยการนำมาตากแดด ซึ่งเป็นหนึ่งในวิถีชีวิตของคนภาคใต้มาแสดงออกในรูปแบบผลงานประติมากรรมเพื่อสะท้อนถึงภูมิปัญญาและถ่ายทอดถึงวิถีชีวิตของชาวประมง ดังผลงานชื่อ อ้นตามัน

วัตถุดิบที่ใช้

เนื้อดินจากอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โครงสร้างของเนื้อดินแมริมมีลักษณะเป็นเนื้อดินสโตนแวร์ (stone ware) มีความทนไฟ เเผาในอุณหภูมิที่สูงส่วนใหญ่จะเผาในอุณหภูมิ 1,200-1,250 องศาเซลเซียส สีของเนื้อดินหลังเผาจะมีสีขาวหรือครีม ดินมีความเหนียว สามารถสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมขนาดใหญ่ได้เป็นอย่างดี

เนื้อดินจากบ้านปากปวน จังหวัดเลย เป็นดินท้องถิ่นที่อยู่ลึกจากหน้าดิน ประมาณ 50 เซนติเมตร โครงสร้างของเนื้อดินบ้านปากปวนเป็นดิน Earthen ware มีความทนไฟในอุณหภูมิต่ำถึงปานกลาง อุณหภูมิที่ใช้ในการเผาโดยส่วนใหญ่อยู่ที่ 800-1,100 องศาเซลเซียส สีของเนื้อดินหลังเผามีสีส้มไปจนถึงสีน้ำตาลแดง ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิในการเผา เนื้อดินมีความเหนียวพอประมาณ สามารถสร้างผลงานเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ได้เป็นอย่างดี และสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างต่อเนื่องมีโครงสร้างของเนื้อดินที่ดีไม่ยุบตัวง่าย

เนื้อดินจังหวัดพิจิตร ปัจจุบันเป็นเนื้อดินที่นิยมนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาและประติมากรรมในภาคกลาง ลักษณะโครงสร้างของเนื้อดินจะมีความเหนียวมากอยู่ในประเภทเนื้อดิน Earthen ware มีความทนไฟในอุณหภูมิต่ำถึงปานกลาง เเผาที่อุณหภูมิ 800-1,150 องศาเซลเซียส สีของเนื้อดินหลังเผามีสีส้ม สามารถนำมาสร้างสรรค์เครื่องปั้นดินเผาได้ดี แต่ดินจะมีความเหนียวและมีการหดตัวมากทำให้เกิดการแตกร้าวได้ง่าย

เนื้อดินตำบลโมคลาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช โครงสร้างของเนื้อดินมีความเหนียวและทนไฟสูง เเผาได้ที่อุณหภูมิ 1,200-1,250 องศาเซลเซียส สีของเนื้อดินหลังเผามีสีส้ม สามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานวิจัยขั้นต้นที่ศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากวัตถุดิบที่ได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาทั้ง 4 ภูมิภาค ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของความทนไฟ อุณหภูมิในการเผา สีของเนื้อดิน และความเหนียวของเนื้อดินทำให้การขึ้นรูปทรงของผลงาน วิธีการสร้างสรรค์ การหัดตัว การแตกร้าว และระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานไม่เท่ากัน เพื่อปรับปรุงคุณลักษณะบางประการของเนื้อดินแต่ละชนิด จึงจำเป็นต้องผสมวัตถุดิบบางตัวในเนื้อดิน เพื่อปรับสภาพของเนื้อดินให้มีโครงสร้างที่สามารถขึ้นรูปได้ดี และมีความเหนียวน้อยลงเพื่อลดการหดตัวของเนื้อดิน และสามารถเผาได้ในอุณหภูมิที่สูงขึ้น

อัตราส่วนผสมที่เหมาะสมกับเนื้อดินปั้นของแต่ละภูมิภาคมีดังนี้

เนื้อดินปั้น	ร้อยละ 50
ดินขาวลำปาง	ร้อยละ 30
ดินเซ้อ	ร้อยละ 10
จีเถ้าแกลบ	ร้อยละ 10

ดินขาวลำปาง

มีคุณลักษณะเนื้อดินที่ไม่มีความเหนียว ไม่สามารถนำมาขึ้นรูปได้แต่นำมาผสมเพื่อลดความเหนียวของเนื้อดินที่ใช้ในการขึ้นรูป ทำให้มีการหดตัวน้อยลงและสีของเนื้อดินหลังเผาจะอ่อนลง

ดินเซ้อ

เป็นวัตถุดิบที่ได้มาจากเนื้อดินที่ผ่านกระบวนการเผาดิบในอุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส นำมาทุบหรือบดแล้วกรองด้วยตะแกรงที่มีความละเอียด การผสมดินเซ้อจะช่วยปรับโครงสร้างดินเพื่อเพิ่มความพรุนตัวและลดการหดตัวของเนื้อดิน

จีเถ้าแกลบ

มีคุณสมบัติเป็นวัตถุดิบที่นำมาผสมกับเนื้อดินปั้นเพื่อเพิ่มความพรุนตัวของเนื้อดิน ทำให้โครงสร้างของเนื้อดินแข็งแรง ทนตัวได้ดี ลดการหดตัว และทนไฟได้สูง เนื่องจากจีเถ้าจะหลอมตัวในอุณหภูมิที่สูง

หลังจากได้มีการผสมเนื้อดินปั้นเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน สามารถทำให้การขึ้นรูปของชิ้นงานดีขึ้น ลดการแตกร้าว และมีการหดตัวน้อยลง แต่สีของดินแต่ละชนิดจะมีสีอ่อนลง

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน จากส่วนผสมของเนื้อดินปั้น ผ่านเครื่องอัดดิน เพื่อนำมา
ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี
 สร้างสรรค์ผลงาน การขึ้นรูปผลงาน โดยวิธีการขีด จะช่วยให้ควบคุมการขึ้นรูป

ได้ดี แม้ในงานขนาดใหญ่ ในส่วนของการตกแต่งผลงาน มีทั้งการตกแต่งโดยการทาน้ำดินขาวผสมน้ำมันบนพื้นผิว การขัดมันด้วยหิน และการชุคขัดผิวงาน เพื่อให้เกิดร่องรอยตามต้องการ ในชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่และสูงได้ใช้วิธีการตัดต่อชิ้นงานเพื่อให้สะดวกในการเผา

การเผาชิ้นงาน หลังจากผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเรียบร้อยแล้ว ควรปล่อยให้แห้งที่อุณหภูมิระหว่างอุณหภูมิกระเหยออกไป ทำให้ดินเกิดการหดตัว การหดตัวที่เกิดขึ้นจากการแห้งตัวของเนื้อดินจะสิ้นสุดลง แต่ช่องว่างระหว่างอนุภาคจะยังคงมีความชื้นหลงเหลืออยู่ จึงสามารถเพิ่มความร้อนเพื่อให้ระเหยได้มากขึ้น โดยไม่ก่อให้เกิด

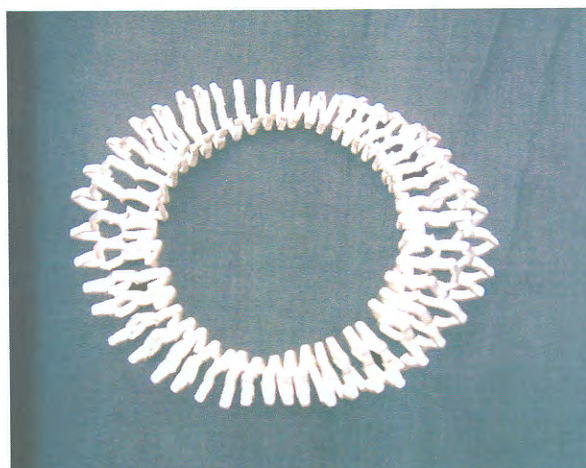
การแตกกร้าว ในกระบวนการสร้างสรรค์ได้นำผลงานเผาในเตาแก๊สที่อุณหภูมิ 1,100 °C โดยต้องควบคุมให้อุณหภูมิภายในเตาคงที่สม่ำเสมอตลอดระยะเวลาการเผา เพื่อลดความเสี่ยงของการแตกกร้าวของชิ้นงานอันจะเกิดจากการเพิ่มอุณหภูมิกะทันหันได้ ในการเผาที่อุณหภูมิ 1,100 °C จะทำให้ผลงานมีความแข็งแรงและมีสีที่เข้มขึ้นตามอุณหภูมิในการเผา

การรมควัน

การเผารมควันชิ้นงาน เป็นการเผาไฟต่ำในอุณหภูมิประมาณ 800 °C โดยใช้เชื้อเพลิงธรรมชาติ การสร้างเตาเผารมควัน สามารถสร้างเตาเผาแบบง่าย ๆ ขึ้นเอง โดยคำนึงถึงส่วนประกอบหลักของเตา เช่น พื้นเตาและผนังเตา โดยใช้อิฐมอญเว้นระยะให้มีช่องอากาศเข้าเล็กน้อย หรือการใช้ถังน้ำมัน 200 ลิตรทรงกระบอก นำมาเจาะรูอากาศโดยรอบก็สามารถใช้ได้ จากนั้นวางชิ้นงานลงภายในเตาและหาลือย เสนไปไม้ และกิ่งไม้ลงภายในเตา กลุ่มชิ้นงานจนมิด และคลุมเชื้อเพลิงพร้อมปิดฝาเตาทิ้งไว้จนเชื้อเพลิงไหม้จนหมด เมื่ออุณหภูมิภายในเตาเย็นตัวลง จึงนำเอาผลงานออกจากเตา ผลงานที่เพิ่งออกมาจากเตานั้นต้องนำมาทำความสะอาดพื้นผิวด้วยน้ำ พื้นผิวจะปรากฏเป็นเขม่าควัน สีที่ได้จะมีสีที่หลากหลาย เช่น สีขาว สีเทา และสีดำในดินแอมริม สีเหลือง สีส้ม สีแดง และสีน้ำตาลในดิน Earthen ware ตามต้องการ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย พันธุ์อารีวัฒนา

ชื่อผลงาน	คอนจู้า
วัสดุ	Sterling silver
เทคนิค	การฉล
แนวความคิด	ต้องการนำเสนอแนวคิดในการสร้างผลงาน โดยการนำเส้นขอบของคอกคอนจู้า มาจัดวางในลักษณะของการซ้ำ เพื่อสร้างเครื่องประดับในรูปแบบโครงสร้างใหม่

ชื่อผลงาน	แฝก
วัสดุ	Gold 24k
เทคนิค	การตัด และเคาะ
แนวความคิด	รากแฝกมีพลังในการเจาะทะลุลงดินได้ดีและลึก มีปริมาณของรากจำนวนมาก ช่วยในการยึดจับหน้าดินและกักเก็บไ้ซึ่งความสมบูรณ์ โดยใช้ตะปูเป็นสัญลักษณ์แทนการเจาะทะลุลง และใช้กระบวยแทนการตักกักเก็บ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวอโนมา รัตนน้อย
 ที่อยู่ 479/90 ถนนทหารบก ตำบลบ่อพลับ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
 ที่ทำงาน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
 เลขที่ 6 ถนนราชมรรคาใน ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง
 จังหวัดนครปฐม 73000 โทรศัพท์ (034) 275030

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์
 วิชาโทภาษาเยอรมัน จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. 2551 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2547 - นักบริหารงานทั่วไป สำนักงานเลขานุการคณะมัณฑนศิลป์
 ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี